

ÅRSREDOVISNING 2014

INNEHÅLL

GENERALDIREKTÖREN HAR ORDET	6	FINANSIELLA RAPPORTER	55
DETTA ÄR SVENSKA KRAFTNÄT	8	Resultaträkning – koncernen	56
VISION, MÅL OCH VÄRDERINGAR	10	Resultaträkning per verksamhetsgren	58
ÅRET SOM GICK	12	Balansräkning – koncernen	62
EKONOMISK ÖVERSIKT 2014	14	Finansieringsanalys – koncernen	65
UTBYGGNAD AV STAMNÄTET	16	Förändring i eget kapital – koncernen	66
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2014	19	Resultaträkning – affärsverket	67
Så styrs Svenska kraftnät	20	Balansräkning – affärsverket	68
Finansiell ställning	24	Finansieringsanalys – affärsverket	70
Investeringar	26	Förändring i eget kapital – affärsverket	70
Verksamhetsgrenar	29	TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER	71
Medarbetare	42	Noter	76
Hälsa, miljö, säkerhet och kvalitet	46	FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION	89
Forskning och utveckling	49	REVISIONSBERÄTTELSE	90
Internationellt samarbete	51	STYRELSEN	92
SJUÅRSÖVERSIKT FÖR KONCERNEN	54	DEFINITIONER	93
		ADRESSER	94

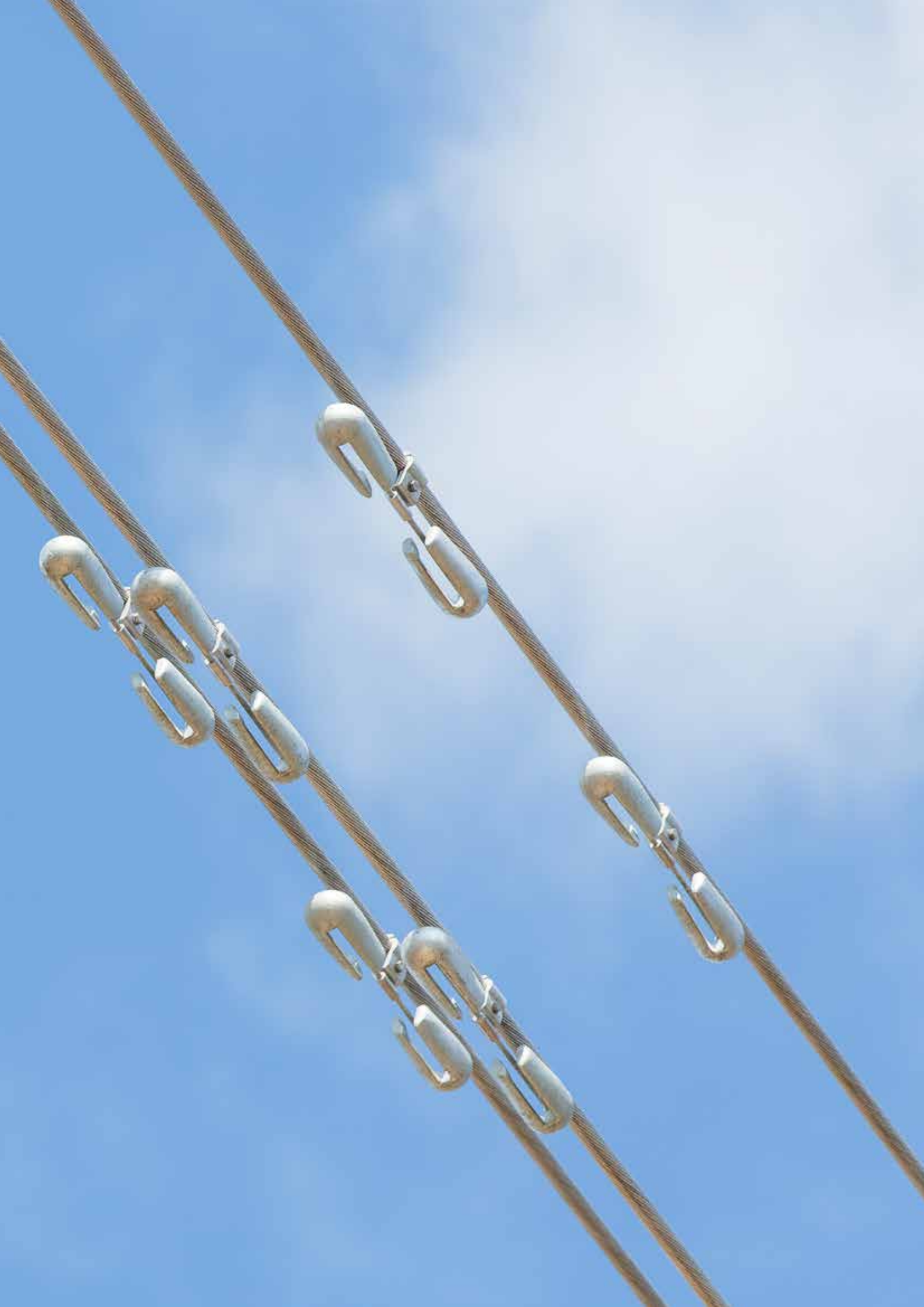
2014

- > Årets resultat uppgick till 731 mnkr
- > Investeringarna uppgick till 4 353 mnkr
- > Räntabiliteten på justerat eget kapital uppgick till 7,2 %
- > Skuldsättningsgraden uppgick till 83,3 %
- > Antalet anställda vid årets slut var 530

OM SVENSKA KRAFTNÄT

Svenska kraftnät är ett statligt affärsverk med uppgift att förvalta Sveriges stamnät för el, som omfattar ca 15 000 kilometer ledningar för 400 kV och 220 kV med stationer och utlandsförbindelser. Verket har också systemansvaret för el. Svenska kraftnät utvecklar stamnätet och elmarknaden för att möta samhällets behov av en säker, miljövänlig och ekonomisk elförsörjning. Därmed har verket också en viktig roll i klimatpolitiken.

MÅNGA VIKTIGA UTVECKLINGSPROJEKT

Elsektorn har blivit en framgångsrik svensk exportindustri. Med en inhemsk elförbrukning på i storleksordningen 140 TWh har vi de tre senaste åren ändå klarat att nettoexportera 20, 10 resp. 15 TWh el på årsbasis.

Exporten är bra för folkhushållet och möjliggörs genom Svenska kraftnäts stora integration med omvärlden. Många förbindelser till grannländerna möjliggör export av elöverskott men stärker också, genom importmöjligheten, den svenska försörjningssäkerheten.

Ett alltför stort fokus på den starka energibalansen är dock riskabelt. Det måste inte bara finnas tillräckligt med elenergi över året, utan också tillräckligt med effekt under den kallaste och vindstilla vinterdagen. Under det gångna året – med start vid det årliga Kund- och intressentmötet i mars 2014 – har Svenska kraftnät därför försökt att lyfta effektfrågans stora betydelse.

Inom en tioårsperiod kommer flera av landets kärnkraftsreaktorer att ha stängts av. Svenska kraftnäts bedömning är att den nya situationen till del kan bemästras med utökade elförbindelser och större flexibilitet på efterfrågesidan men att det också kommer att behövas tillskott av stabil (planerbar) elproduktion i södra Sverige.

Detta är något som dagens elmarknad inte klarar att leverera, eftersom ingen ny elproduktion lönar sig att bygga utanför certifikatsystemet. Effektfrågan blir därmed den stora utmaningen för den Energikommision som regeringen i dagarna kommer att tillsätta.

Många viktiga utvecklingsprojekt

De framtida förändringarna innebär inte bara ett bortfall av viktig elproduktion i södra Sverige, utan också att andelen volatil (väderberoende) elproduktion kommer att öka kraftigt. Det leder i sin tur till betydande utmaningar för Svenska kraftnäts frekvens- och balanshållning.

Därför har vi satt igång ett internt arbete "Projekt driftsäkerhet" som syftar till att klarlägga hur dessa utmaningar ska mötas. Hit hör bl.a. frågor om spänningsreglering, frekvenskvalitet, inertia, systemvärn och kvalitet på realtidsdata.

Vi ser också på eget initiativ över det legala regelverket, särskilt de förordningar som är relevanta för Svenska kraftnäts systemansvar. Betydande oklarheter råder nämligen i dag om den djupare innebörden av detta ansvar och om de rättigheter och skyldigheter för verket som följer av det. Det är min förhoppning att vi mot slutet av året ska kunna lämna konkreta förslag på nödvändiga förtydliganden till Miljö- och energidepartementet.

Att bygga infrastruktur

Under 2015 slutförs huvuddelen av Svenska kraftnäts två största investeringsprojekt – NordBalt och SydVästlänken. Med NordBalt kommer vi att hjälpa till att integrera den framväxande baltiska elmarknaden med den nordiska och europeiska.

Detta är ett projekt som även har stor säkerhetspolitisk betydelse i Östersjö-området. Med NordBalt förbättrar vi Litauens och de övriga baltiska ländernas försörjningssäkerhet. Därmed stärker vi deras nationella suveränitet i ett läge där Ryssland allt mer tydligt visar sina maktpolitiska ambitioner och beredvillighet att använda energi som ett politiskt påtryckningsmedel.

I SydVästlänken har vi mött motgångar. Alstom klarade inte att leverera det nya driftövervakningssystemet utan tvingade oss att säga upp avtalet och i SydVästlänken har man underskattat problemen med att leverera den avancerade HVDC¹-teknik som Svenska kraftnät kräver. I syfte att nå full leverans har vi därför tvingats modifiera leveransvillkoren med en betydande försening i projektet som följd.

I förlängningen är det allra största problemet med SydVästlänken dock inte den försenade leveransen, utan den felaktiga förväntansbild som dess HVDC-del har skapat.

Växelström eller likström – luftledning eller markkabel?

I elektricitetens barndom var likström vanligt men i dag produceras, överförs och används el nästan uteslutande som växelström. Likström är användbart när stora energimängder ska överföras från en punkt till en annan. Svenska kraftnät använder den tekniken när det är möjligt och ändamålsenligt, som när olika synkrona områden ska kopplas samman och i sjökablar på långa avstånd, som i våra förbindelser till Finland, Litauen, Polen, Tyskland och Jylland.

Till lands i Sverige består stamnätet i dag av mer än 15 000 km växelströmsledningar. I princip har vi inga ledningar med likström. När vi nu för första gången introducerar den tekniken i SydVästlänken handlar det just om att överföra stora energimängder från en punkt till en annan – från mellersta till södra Sverige. Men det innebär inte att likström generellt är ett möjligt alternativ till växelström.

Allmänhetens förhoppningar är emellertid stora, eftersom likström ger möjligheter att lägga markkabel medan växelström i praktiken förutsätter traditionella luftledningar. Här agerar inte

¹ HVDC = High Voltage Direct Current dvs. högespänd likström.

kommuner och tunga intresseorganisationer på ett ansvarsfullt sätt, när man framhårdar i krav på likströms markkablar där detta är både tekniskt omöjligt och ekonomiskt orimligt.

Slutord

Det ekonomiska utfallet 2014 blev bättre än budgeterat. Sammantaget redovisar affärsverket ett överskott om 731 miljoner kronor, vilket motsvarar 7,2 procent avkastning jämfört med regeringens avkastningskrav om 6,0 procent. Även i samtliga övriga hänseenden har Svenska kraftnät uppfyllt de krav och nått de mål som regeringen har ställt.

Stockholm i februari 2015

MIKAEL ODENBERG

ANSVARAR FÖR ATT SVERIGE ALDRIG STANNAR

Det statliga affärsverket Svenska kraftnät förvaltar och utvecklar stamnätet för el. Sveriges stamnät omfattar 15 000 km 400 kV och 220 kV- kraftledningar, ca 160 transformator- och kopplingsstationer samt 16 utlandsförbindelser.

Svenska kraftnät har systemansvaret för el, vilket innebär ett övergripande ansvar för att den svenska elförsörjningen fungerar driftsäkert och att inmatning och uttag av el alltid är i balans. Svenska kraftnät är också elberedskapsmyndighet och tillsynsvägledande myndighet för dammsäkerheten i landet.

I Sundbyberg finns det nationella kontrollrummet, varifrån stamnätet övervakas och styrs dygnet runt. Svenska kraftnät har även kontor i Sundsvall och Halmstad samt en driftcentral i Sollefteå. I slutet av 2014 hade verket 530 tillsvidareanställda medarbetare, varav de flesta arbetade på huvudkontoret i Sundbyberg. Därutöver sysselsätts flera hundra personer på konsult- och entreprenadbasis runt om i landet.

Det är riksdagen som anger ramarna för Svenska kraftnäts investeringsverksamhet. Regeringen anger i instruktion och regleringsbrev de mål, återrapporteringskrav och finansiella förutsättningar som gäller för verket. Verksamheten och de kostnader den medför finansieras till största del genom avgifter, som regionnät och stora elproducenter samt balansansvariga betalar till Svenska kraftnät.

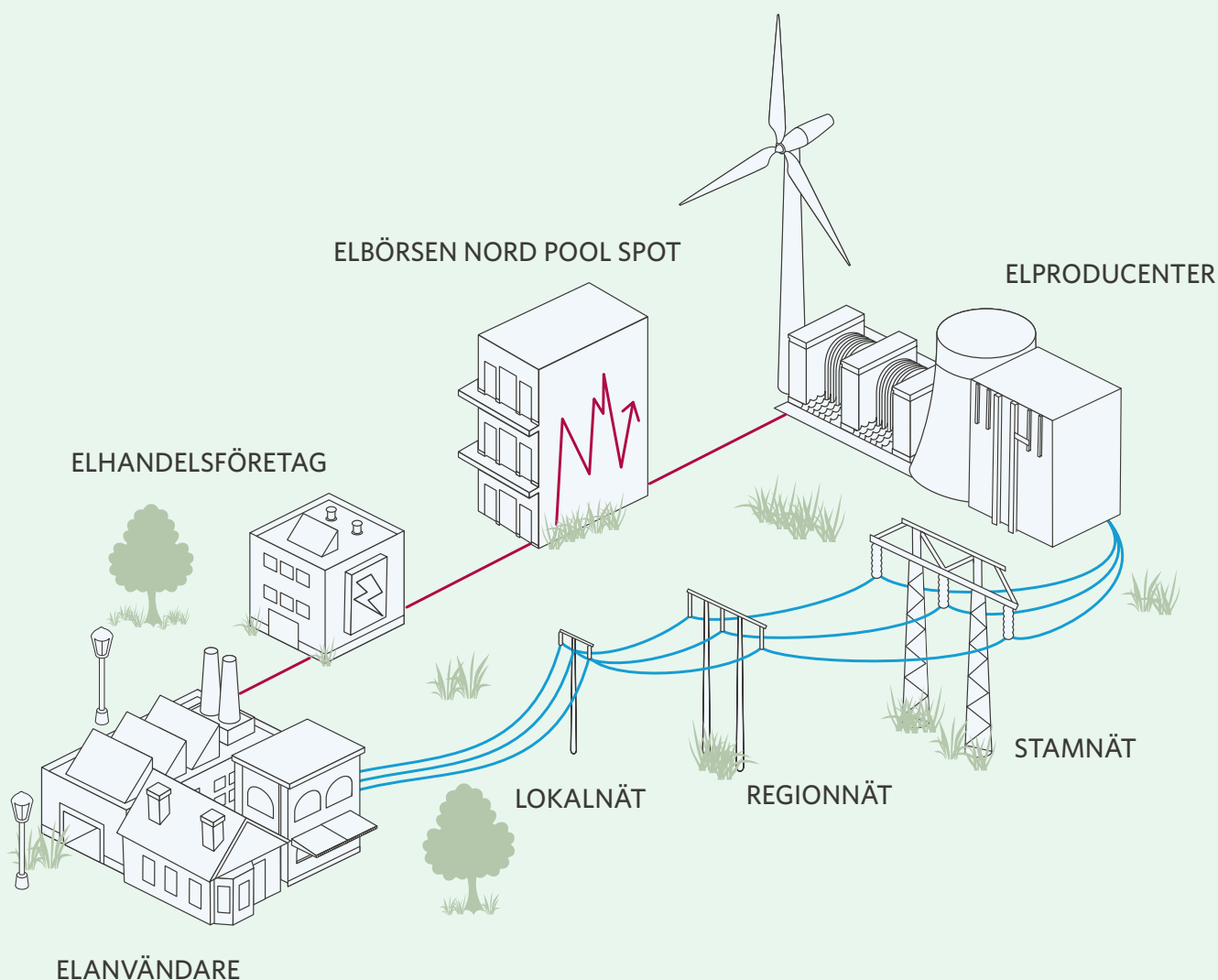
En viktig roll inom klimatpolitiken

Svenska kraftnät ska främja en öppen svensk, nordisk och europeisk marknad för el. Verket utvecklar stamnätet och elmarknaden för att möta samhällets behov av en säker, miljövänlig och kostnadseffektiv elförsörjning. Därmed har Svenska kraftnät också en viktig roll i klimatpolitiken.

Svenska kraftnäts roll på elmarknaden

Svenska kraftnäts nätkunder är stora elproduktionsanläggningar, regionnät och vissa förbrukningsanläggningar som är kopplade till stamnätet. En förutsättning för balansen mellan inmatning och uttag av el är att produktionen planeras utifrån en prognos för förbrukningen. Dessa prognoser baseras på information som skickas från de företag som är balansansvariga.

Balansansvariga företag är de företag som, i avtal med Svenska kraftnät, har tagit på sig ansvaret att se till att tillgången på el är densamma som den el som förbrukas. Elproducenter och elhandelsföretag är exempel på balansansvariga företag. En elleverantör kan själv vara balansansvarig eller överlåta ansvaret på ett annat företag. De lokala elnätbolagen skickar förbrukningsvärden till Svenska kraftnät, som använder dessa för att beräkna hur de balansansvariga företagen balanserar inmatning och uttag av el.

ELENS VÄG

Elmarknaden består av två delar – dels den fysiska överföringen av el, dels den finansiella handeln med el. Den fysiska delen är att elen transporteras från kraftstationerna till elanvändarna. Elnäten, som består av lokal-, region- och stamnät, utgör naturliga monopol som står under Energimarknadsinspektionens tillsyn.

Den finansiella delen är handeln med el som innebär att elproducenterna säljer elen, oftast via elbörsen till elhandelsföretag som i sin tur säljer den till elanvändarna. Denna verksamhet sker i öppen konkurrens mellan aktörerna. Elanvändarna betalar därmed för två olika tjänster; dels för elen som förbrukas, dels för att få elen överförd på näten.

Marknadsplatsen för handeln med el är den

nordiska elbörsen Nord Pool Spot som har en spotmarknad (fysisk handel) för handel med el per timme för leverans nästa dygn. Nord Pool Spot ägs av stamnätsföretagen i Norden och Baltikum och har sitt säte i Oslo. Stockholmsbörsen Nasdaq OMX har en terminsmarknad (finansiell handel) för långsiktig handel där aktören kan säkra sitt elpris för flera år framåt i tiden. Huvuddelen av handeln per timme sker på spotmarknaden, medan en mindre del sker bilateralt mellan elproducenter och elhandelsföretag. Även den långsiktiga handeln kan ske bilateralt, oftast med hjälp av mäklare.

Till elmarknadens aktörer hör även systemansvariga i andra länder. Svenska kraftnät har

ett nära samarbete med de systemansvariga i Norge, Finland och Danmark för att driva elsystemet effektivt. Det internationella samarbetet utvecklas kontinuerligt och får successivt ett allt mer tydligt europeiskt fokus. Där samarbetar alla europeiska stamnätsoperatörer i organisationen ENTSO-E².

² European Network of Transmission System Operators for Electricity (ENTSO-E)

» EN LEDANDE ROLL FÖR EN SÄKER OCH HÅLLBAR ELFÖRSÖRJNING «

Så lyder Svenska kraftnäts vision. Den uttrycker verkets ambition att ha en ledande roll på elområdet – oavsett om det gäller att skapa hög driftsäkerhet, en bättre fungerande elmarknad eller för att ansluta vindkraft och annan förnybar elproduktion. Svenska kraftnät ska ha ett driftsäkert och personsäkert stamnät. Verket ska arbeta för miljöanpassade och hållbara lösningar för Sveriges elförsörjning.

Svenska kraftnäts långsiktiga mål

För Svenska kraftnät är strategisk målstyrning viktigt. Verket arbetar därför efter fyra långsiktiga mål:

- > Vi säkerställer att elsystemet är robust samt drivs säkert och effektivt även vid framtida omvärldsförändringar.
- > Vi bedriver en effektiv utveckling av stamnätet till nytta för elmarknaden.
- > Vi är effektiva, proaktiva och arbetar som ett Svenska kraftnät.
- > Vi är en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare.

Svenska kraftnäts värdeord

Svenska kraftnäts värdegrund speglar de värderingar som verket vill stå för. Svenska kraftnäts fyra värdeord är:

- > utveckling
- > ansvar
- > effektivitet
- > tydlighet.

INVESTERINGAR FÖR ATT MÖTA FRAMTIDA UTMANINGAR

Januari/februari

- > Investerings- och finansieringsplanen för 2015–2017 överlämnas till regeringen. Svenska kraftnäts investeringar beräknas uppgå till 12 mdkr för perioden, framför allt beroende på energi- och klimatpolitiken och en ökad marknadsintegration.
- > Gemensam priskoppling³ i nordvästra Europa inleds. Priskopplingen är ett viktigt steg i EU:s ambition att skapa en framtida gemensam slutkundsmarknad i Europa.

Mars

- > Det årliga kund- och intressentmötet skapar stort intresse för effektfrågan. Bransch och marknadsaktörer samlas för att i presentationer och paneler diskutera hur landets elförsörjning ska hanteras på lång sikt.
- > Svenska kraftnäts generaldirektör Mikael Odenberg och verkställande direktören för den tyska systemoperatören 50Hertz, Boris Schucht, undertecknar ett Memorandum of understanding avseende en förstudie av en ny förbindelse mellan södra Sverige och Norra Tyskland, kallad Hansa PowerBridge.
- > Förvaltningsrätten avslår den 28 mars Värnamo Elnäts överklagande av Svenska kraftnäts indelning av Sverige i fyra elområden. Domen har vunnit laga kraft.

April/maj

- > Mark- och miljödomstolen fastslår Svenska kraftnäts rätt att använda kreosotimpregnerat trävirke som stolpfundament och sätter slutligt punkt för en flerårig rättstvist.
- > Svenska kraftnät häver avtalet med Alstom Grid om leverans av ett nytt driftövervakningssystem p.g.a. mycket omfattande förseningar. General Electric upphandlas som ny leverantör av ett uppgraderat system till 2016.

Juni/juli/augusti

- > Sex informationsmöten för markägare och allmänhet inleder en tre månader lång samrådsperiod för den nya luftledningen Ekhyddan – Nybro – Hemsjö.
- > Alstom Grid stämmer Svenska kraftnät vid Stockholms tingsrätt och kräver knappt 10 mn euro för hävningen av kontraktet om nytt driftövervakningssystem. Svenska kraftnät avger den 4 september svaromål och genstämmer Alstom Grid på 63 mnkr.
- > Effektreserven för vintern 2014/2015 handlas upp. Senare kompletteras volymen upp till taket på 1 500 MW för att

möta ökad osäkerhet till följd av bl.a. avställning av reaktorn Oskarshamn 2 under hela vintern.

- > Svenska kraftnät avrapporterar regeringens uppdrag i regleringsbrevet om klassificering av dammar. I rapporten föreslår Svenska kraftnät en tidplan för klassificering av dammar och en fördelningsnyckel för medel som ska överföras till länsstyrelserna för deras arbete med klassificering.

September

- > Styrelsen fastställer stamnätstariffen för 2015. Beslutet innebär en mindre sänkning av tariffen för nätkollektivet som helhet men affärsverket flaggar också för behovet av höjningar på sikt.
- > Den 11 september beslutar regeringen att fr.o.m. den 1 januari 2015 flytta ansvaret för kontoföring av elcertifikat och ursprungsgarantier från Svenska kraftnät till Energimyndigheten.

Oktober

- > Drifttagningen av SydVästlänkens södra likströmsdel senare läggs med en första drifttagning i september 2015 och en full drifttagning i januari 2016. Orsaken är försenade leveranser från leverantören Alstom Grid.
- > Svenska kraftnät kritiserar Vattenverksamhetsutredningens slutbetänkande för att inte beakta energiintresset och sakna konsekvensanalyser för kraftsystemet.

November

- > Den första etappen av CityLink inom projektet Stockholms Ström – en ny luftledning och markkabel norr om Stockholm – färdigställs.
- > Svenska kraftnät arrangerar Emergency Course 2014 där driftpersonal från de nordiska systemoperatörerna genomför en gemensam kommunikationsövning i fiktiv kontrollrumsmiljö.
- > Styrelsen beslutar att höja avgifterna för balansansvariga från den 1 februari 2015. Orsaken är ökade kostnader för reserver inom systemansvaret.

December

- > Effektreservens produktionsdel om 600 MW upphandlas för vintrarna 2015/2016 och 2016/2017. Syftet med den tidigare lagda upphandlingen är att ge aktörerna bättre framförhållning och möta utmaningen med förseningarna i SydVästlänken.
- > Svenska kraftnät publicerar tillsammans med övriga nordiska systemoperatörer en Nordisk utvecklingsplan. Planen sträcker sig till 2030 och har sin utgångspunkt i arbetet med den europeiska tioårsplanen TYNDP.

³ Elbörserna beräknar, samtidigt och med samma beräkningsmetoder, marknadspriser och handelsvolymen mellan områdena för kommande leveransdygn.

A photograph of two men standing outdoors, looking at a large map held by one of them. The man on the left is wearing a colorful plaid shirt, and the man on the right is wearing a light-colored striped shirt. The map shows a landscape with green fields and blue water bodies. The background is slightly blurred, showing more of the men and the outdoor setting.

DIALOG VIKTIGT NÄR EN NY KRAFTLEDNING PLANERAS

När Svenska kraftnät planerar för en ny kraftledning genomförs samråd med alla som kan bli berörda av ledningen. Att tidigt ha en dialog med markägare, kommuner, länsstyrelser m.fl. är viktigt för att kunna hitta ledningens bästa sträckning.

Ny kraftledning i sydöstra Sverige

Svenska kraftnät planerar att bygga en luftledning

för elöverföring från Ekhyddan i Oskarshamns kommun, via Nybro i Nybro kommun, till Hemsjö i Olofströms kommun. Ett första samråd hölls från maj till september 2014 och i juni hade Svenska kraftnät vid sex tillfällen öppet hus för markägare och allmänhet. Den planerade ledningen skapar, vid ett fel i stamnätet, ett mera driftsäkert stam- och regionnät i området.

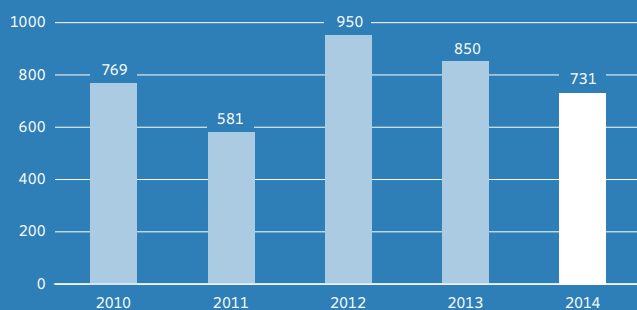
EKONOMISK ÖVERSIKT 2014

KORT OM ÅR 2014

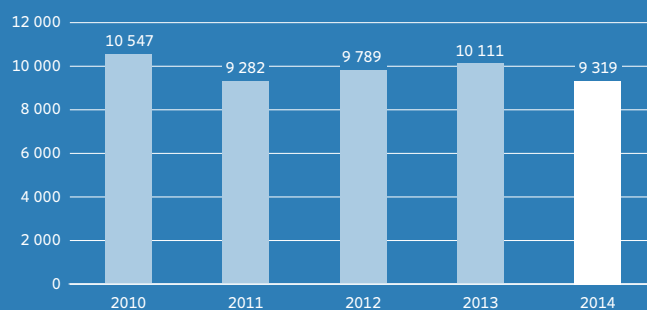
DRIFTEN UNDER ÅRET		2014	2013
Inmatad energi på stamnätet	TWh	116,6	119,3
Uttagen energi på stamnätet	TWh	113,6	116,5
DRIFTSÄKERHET			
Driftstörningar på stamnätet	Antal	205	177
Driftstörningar med elavbrott	Antal	22	1
Icke levererad energi (ILE)	MWh	10,6	0,2
Icke levererad effekt (ILEffekt)	MW	84,3	10,0
EKONOMISKA FAKTA, KONCERNEN			
Koncernens rörelseintäkter	mnkr	9 319	10 111
Koncernens resultat	mnkr	731	850
Räntabilitet på justerat eget kapital	%	7,2	8,6
Skuldsättningsgrad	%	83,3	54,8
Investeringar	mnkr	4 353	3 642
Balansomslutning	mnkr	22 338	18 635
MEDARBETARINFORMATION			
Tillsvidareanställda medarbetare	Antal	530	478

EKONOMISK UTVECKLING

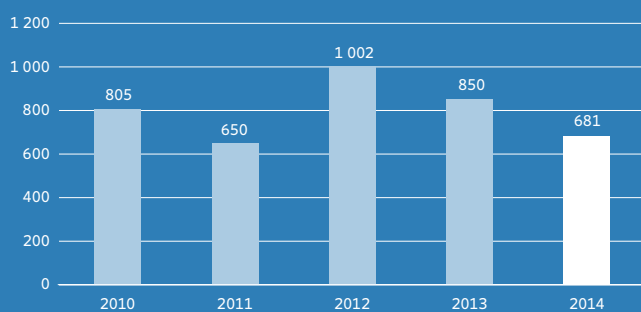
ÅRETS RESULTAT (MNKR)

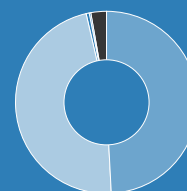
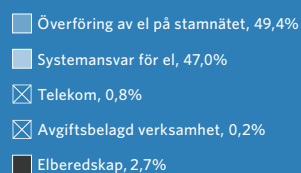
RÖRELSENS INTÄKTER (MNKR)

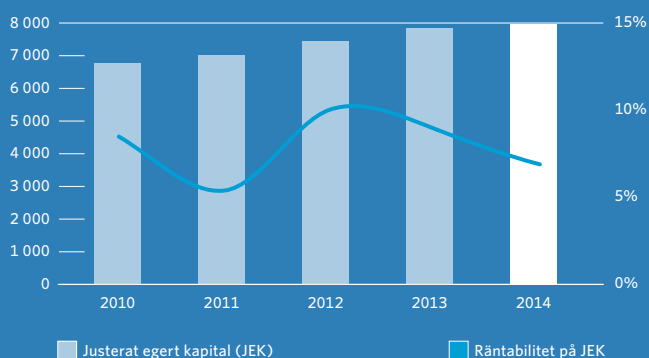
RÖRELSERESULTAT (MNKR)

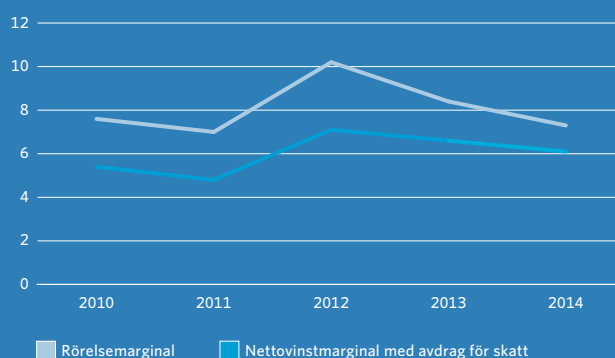
ANDEL AV RÖRELSENS INTÄKTER (%)

RÄNTABILITET PÅ JUSTERAT EGET KAPITAL (MNKR)

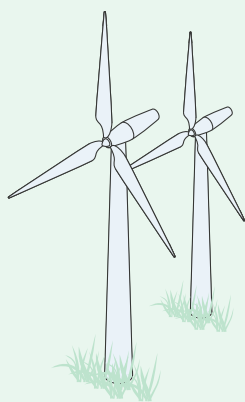

RÖRELSE- OCH VINSTMARGINAL (%)

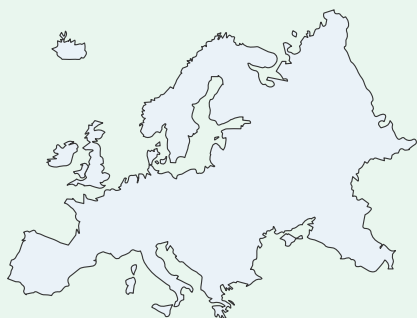
FAKTORER SOM PÅVERKAR UTBYGGNADEN AV STAMNÄTET

Svenska kraftnät är inne i en intensiv period där affärsverket bygger ut och förstärker stamnätet för el. Flera samverkande faktorer ligger bakom utbyggnaden.

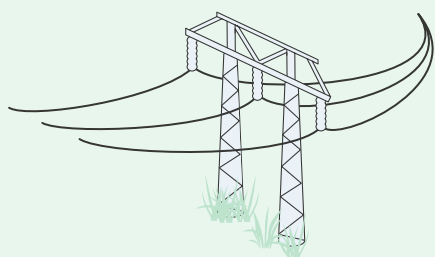
KLIMATMÅLEN

- > EU:s klimat- och energipaket för att främja förnybar energi.
- > Fortsatt utbyggnad av vindkraft och ökad vindkraftsintegration.

EN GEMENSAM EUROPEISK ENERGIMARKNAD

- > Tredje inre marknadspaketet för el och gas – stärka konkurrensen på el och naturgasmarknaderna.
- > En trygg och säker energiförsörjning för konsumenterna i Europa.
- > En ökad marknadsintegration i norra Europa.

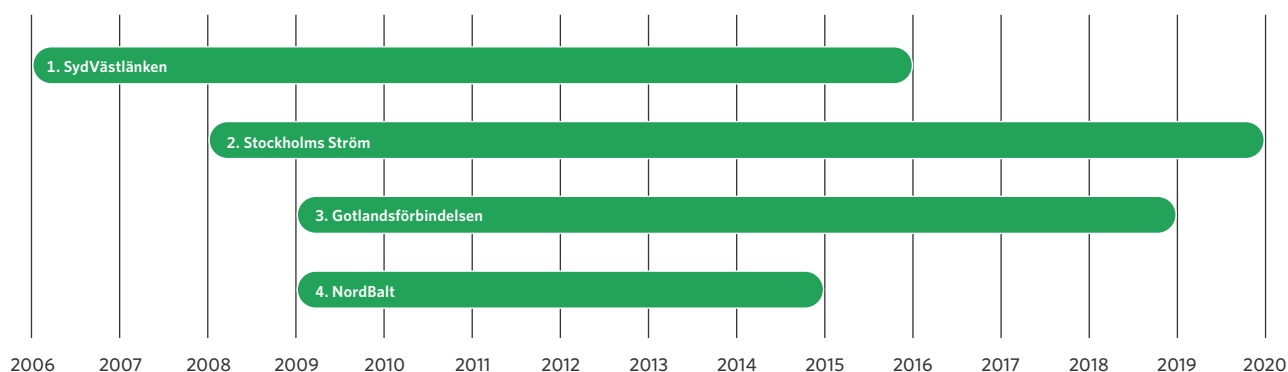
FÖRBÄTTRAD DRIFTSÄKERHET

- > Det ökade elberoendet kräver ett driftsäkert stamnät.
- > Stort behov av reinvesteringar.
- > Ökad mängd förnybar produktion påverkar elsystemets balanshållning.

STORA UTBYGGNADSPROJEKT

Svenska kraftnät beräknar investera över 50 miljarder kronor fram till 2025. I denna volym ingår både nyinvesteringar och reinvesteringar. Några av verkets pågående nyinvesteringar är:

- 1 **SydVästlänken** – SydVästlänken byggs för att förstärka driftsäkerheten och kapaciteten i det svenska stamnätet. Förbindelsen är också viktig för planerna på den storskaliga utbyggnaden av vindkraften.
- 2 **Stockholms Ström** – Tillsammans med elnätsföretagen Vattenfall och Fortum förstärker Svenska kraftnät Stockholmsregionens elnät för att möta framtidens tillväxt och behov av säkra elleveranser. Drygt 50 delprojekt genomförs, bl.a. nya markkablar, sjökablar, luftledningar, tunnlar och transformatorstationer.
- 3 **Gotlandsförbindelsen** – Svenska kraftnät planerar en elförbindelse mellan Gotland och fastlandet för att möjliggöra en storskalig utbyggnad av vindkraft på Gotland.
- 4 **NordBalt** – Svenska kraftnät bygger tillsammans med litauiska stamnätsoperatören LitGrid en likströmsförbindelse mellan Sverige och Litauen. När kabeln till Sverige är klar blir de baltiska länderna fullt integrerade med den nordiska och europeiska elmarknaden.

VAD INNEBÄR INVESTERINGSVOLYMEN FÖR SVENSKA KRAFTNÄT?

Den omfattande investeringsvolymen innebär ökade krav för organisationen, på såväl finansiering som förmåga att genomföra de många investeringsprojekten.

Tydlig information

En ny kraftledning innebär många viktiga dialoger med berörda markägare, myndigheter, kommuner och organisationer. De stora investeringarna bidrar till att fler får kontakt med Svenska kraftnät och en samordnad kommunikation och tydlig information blir central.

Effektiva arbetssätt och smarta samarbeten

Många pågående investeringar samtidigt ställer krav på ett effektivt arbetssätt i projektorganisationen. Att ta vara på synergier mellan olika projekt är av största vikt. Verket arbetar nu med att etablera ett strategiskt inköp för att bättre kunna hantera den stora volym upphandlingar som behövs för de investeringar som ska genomföras.

Kunniga medarbetare som trivs

För att klara de framtida utmaningarna har Svenska kraftnät de senaste åren anställt många nya medarbetare. Svenska kraftnät satsar på att bli en av Sveriges bästa arbetsplatser. Genom detta mål strävar verket mot att vara en modern och stimulerande arbetsplats som rekryterar, behåller och utvecklar rätt kompetens. På Svenska kraftnät ska medarbetare trivas och göra ett bra jobb.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2014

SÅ STYRS SVENSKA KRAFTNÄT

Det är regeringen som bestämmer Svenska kraftnäts uppdrag samt utser styrelse och myndighetschef. Verkets vision och mål utgår från regeringens uppdrag.

Organisation

Det är regeringen som utser Svenska kraftnäts styrelse och myndighetschef (generaldirektör). Svenska kraftnät är organiserat i nio avdelningar. Därtill finns fem råd för samverkan med olika externa intressenter. Koncernen består av moderföretaget, ett dotterföretag samt sju intresseföretag i Sverige, Norge och Finland. Det största intresseföretaget är den nordiska elbörsen, Nord Pool Spot AS, med huvudkontor i Oslo.

Svenska kraftnäts styrelse har inom sig utsett en revisionskommitté. Den leds av styrelsens vice ordförande och bereder den årliga internrevisionsplanen samt frågor om riskbedömning, intern kontroll och finansiell rapportering.

Svenska kraftnäts uppdrag och styrning

Svenska kraftnäts uppdrag bestäms av regeringen genom förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät och årliga regleringsbrev. Verkets huvuduppdrag är att

- > erbjuda säker, effektiv och miljöanpassad överföring av el på stamnätet
- > utöva systemansvaret för el kostnadseffektivt
- > främja en öppen svensk, nordisk och europeisk marknad för el
- > verka för en robust elförsörjning.

Svenska kraftnäts vision och mål bygger på regeringens uppdrag.

Den årliga verksamhetsplaneringen börjar med omvärldsanalys, översyn av mål och risker samt en diskussion om inriktning och ambitioner för kommande år. Målsättningar och målnivåer fastställs på en övergripande nivå och utifrån detta planeras den operativa verksamheten. Resultatet sammanställs i en verksamhetsplan med tillhörande riskanalys. I riskanalysen beskrivs de väsentliga risker som skulle kunna utgöra hinder för Svenska kraftnät att nå uppsatta mål samt åtgärder för att hantera riskerna.

Svenska kraftnät upprättar årligen en treårig investerings- och finansieringsplan. Genom budgetpropositionen lämnas denna till riksdagen för godkännande.

För att tillgodose behovet av en mer långsiktig planering fastställde Svenska kraftnäts styrelse under år 2013 Perspektivplan 2015. Planen klargör Svenska kraftnäts prioriteringar och intentioner för utvecklingen av stamnätet fram till mitten av 2020-talet.

Myndighetens arbete med intern styrning och kontroll

I myndighetsförordningen (2007:515) ställer regeringen krav på att alla myndigheter ska ha en god intern styrning och kontroll. Svenska kraftnät lyder även under förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll. Här ställs krav på systematisk och dokumenterad hantering av risker.

Nedan beskrivs hur verket arbetar för att leva upp till kraven.

En förutsättning för en väl fungerande intern styrning och kontroll är en ändamålsenlig och väl fungerande intern miljö. På Svenska kraftnät omfattar det bl.a. arbete med värderingar och önskat beteende, ledarskapsutveckling samt policyer och riktlinjer. Väl fungerande kommunikation är en annan förutsättning för att styrningen ska fungera effektivt. Inom verket pågår ett kontinuerligt arbete med att vidareutveckla både verktyg och arbetssätt för att tillgodose behovet av effektiv kommunikation och information.

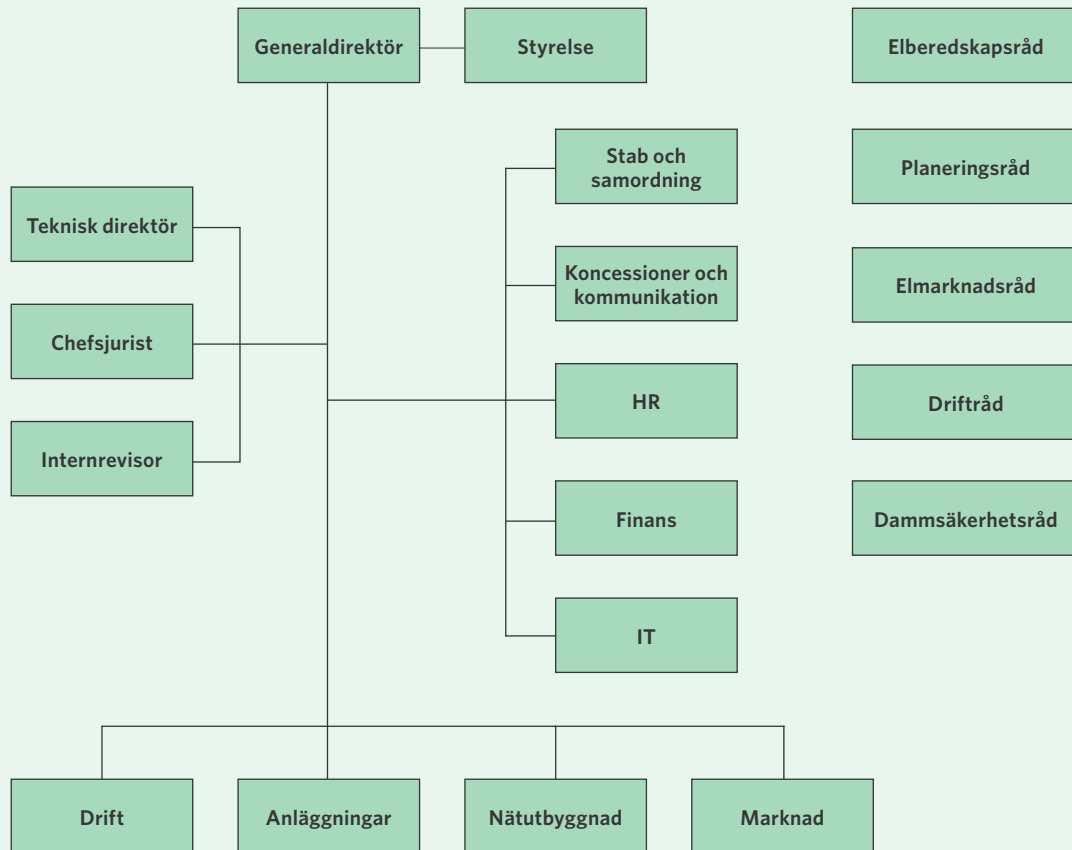
Genom en god riskhantering ökar möjligheterna att nå uppsatta mål. På Svenska kraftnät identifieras årligen verksamhetsomfattande risker i samband med att verksamhetsplanen upprättas. En handlingsplan tas fram för hantering av de risker som identifieras. Riskanalys och riskhantering är även integrerade i verkets projekt- och linjeverksamhet. Även för dessa områden finns krav på hantering av de risker som identifieras.

Uppföljning av verksamhetsplanen med tillhörande riskanalys sker kvartalsvis med en årsammanfattning i februari efter avslutat verksamhetsår. Inom övriga områden sker uppföljning årligen, enligt respektive projekt- och uppdragsplan eller efter överenskommelse för enskilda arbetsuppgifter. Internrevisorn rapporterar löpande sina iakttagelser till generaldirektören samt till styrelsen och dess revisionskommitté. Riksrevisionen genomför även särskilda granskningar av verksamhetsområden.

Aktiviteter för att utveckla intern styrning och kontroll

För att skapa bättre förutsättningar för effektiv styrning påbörjades 2013 ett utvecklingsarbete kring verkets målstruktur och mål. Under 2014 har målarbetet fortsatt. Ytterligare ett långt mål har tagits fram och samtliga fyra långa mål har konkretiserats med målsättningar och nyckeltal. Arbetet med nyckeltal kommer att utvecklas vidare för att skapa bättre förutsättningar för rätt prioriteringar inom verket. Arbetet pågår också med att vidareutveckla styrningen av projektverksamheten.

ORGANISATION 2014-12-31

Under 2014 beslutades att införa en etablerad förvaltningsmodell för att säkerställa att verksamhetens behov av IT-stöd tillgodoses på ett effektivt sätt. Projektet påbörjades 2014 och ska vara genomfört under 2015.

En handlingsplan mot oegentligheter utarbetades 2013. Under 2014 påbörjades genomförande enligt plan och det arbetet fortsätter 2015. Ett arbete har även inletts med att ta fram en uppförandekod. Ledarskapskriterier har införts och arbete pågår även med utformning av medarbetarkriterier.

Aktiviteter har genomförts för att förbättra verkets arbete inom de områden där Riksrevisionen och internrevisorn gjort iakttagelser vid sina granskningar. I huvudsak har dessa iakttagelser berört årsredovisningen, balansavräkningen, anläggningstillgångarna, behörighetshantering samt processerna för verksamhets- och förvaltningsstyrning.

Under året har riktlinje och policy för riskhantering reviderats. Ett arbete har också påbörjats för att vidareutveckla riskhanteringen i projektverksamheten.

Riskhantering

Nedan beskrivs olika typer av risker som verket behöver hantera och exempel på åtgärder för att göra det.

Verksamhetsrisker

De väsentliga verksamhetsrisker som hanterades under 2014 avsåg bl.a. förseningar i anläggningsprojekt, anslutning av förnybar elproduktion samt frekvenshållning i stamnätet.

Det finns olika risker kopplade till möjligheten att hålla tidplaner i Svenska kraftnäts anläggningsprojekt. Det handlar om möjligheten att få nödvändiga tillstånd i tid, hanteringen av avbrott, att utbyggnadsprojekt prioriteras på rätt sätt samt att leverantörerna klarar sina åtaganden. En åtgärd för att begränsa riskerna har varit att implementera en förbättrad modell för prioritering av utbyggnadsprojekten. Modellen kommer bl.a. att underlätta resursplanering. En annan åtgärd är att ett koncept har tagits fram för att, i ett så tidigt skede som möjligt, kunna informera parter som berörs av försening i ett anläggningsprojekt. Vidare krävs mycket resurser och specifik kompetens både internt inom verket och externt bland de entreprenörer, projektörer och konsulter som anlitas för bygge av stationer och ledningar. Svenska kraftnät arbetar kontinuerligt för att säkerställa att verket har tillgång till rätt kompetens internt och hos entreprenörer. Som en del i detta informerar verket löpande om planerade och beslutade investeringsplaner till berörda aktörer.

I Sverige sker en omfattande utbyggnad av förnybar elpro-

ATT BYGGA EN KRAFTLEDNING – EN LÅNG PROCESS

Att planera för en ny kraftledning är en lång process som tar ca 10 år. Först ska behovet av en kraftledning utredas och därefter följer viktiga kontakter med berörda markägare, kommuner och länsstyrelser. Efter samråd med berörda tas miljökonsekvensbeskrivning fram, tillstånd för att bygga ledningen söks och därefter genomförs projektering. Själva byggtiden är ca 2 år.

duktion, framför allt av vindkraft. Detta påverkar systembalansen, eftersom produktionen från vindkraft inte kan styras och är svår att prognostisera. Vidare är osäkerheten kring produktionsvolym och lokalisering av vindkraft en svårighet i Svenska kraftnäts långsiktiga planering. För att begränsa riskerna har verket under året bl.a. arbetat vidare med att utveckla nära kontakter med aktörer och gett vägledning i frågor om anslutning av vindkraft till stamnätet samt deltagit i en nordisk analysgrupp med fokus på frekvens- och balansfrågor. Den förnybara elproduktionen har också andra tekniska egenskaper än dagens konventionella produktion i vatten- och värmekraft. Exempelvis skulle kraftsystemet inte tåla ett byte av konventionell elproduktion till vindkraft om inte samma mängd svängmassa (naturlig tröghet) förs in i systemet. Ett arbete har påbörjats inom Svenska kraftnät för att utveckla arbetet med att kunna prognostisera, övervaka och styra svängmassan i kraftsystemet eftersom denna är kritisk för elsystemets fortsatta driftsäkerhet.

Trots dessa utmaningar är risken för ett driftavbrott på stamnätet relativt liten. Stamnätet är robust uppbyggt med goda möjligheter att upprätthålla elförsörjningen även under störda driftförhållanden. Risken för ett stort elavbrott kan dock inte elimineras helt. Svenska kraftnät vidtar en rad åtgärder, bl.a. genom omfattande investeringsprogram, för att ytterligare öka driftsäkerheten i stamnätet.

Finansiella risker

Svenska kraftnäts centrala roll på elmarknaden och höga investeringstakt medför stora ekonomiska flöden. Därmed exponeras verket för en rad finansiella risker, bl.a. kreditrisker, valutarisker, ränterisker och likviditetsrisker. Hanteringen av dessa regleras i verkets finanspolicy. Riskerna hanteras med ett långsiktigt perspektiv för att skapa stabila förutsättningar för verkets ekonomi.

Till följd av de överföringsförluster som uppstår på stamnätet är Svenska kraftnät en av Sveriges största elförbrukare. De risker som Svenska kraftnät exponeras för genom upphandling av nätförluster hanteras enligt verkets riktlinjer för upphandling av nätförluster.

Övriga risker

Svenska kraftnäts förmåga att övervaka och styra stamnätet bygger på väl fungerande IT- och telekommunikationssystem. För att säkerställa driften av IT- och telekommunikationssystemen är de byggda med hög redundans. En viktig del i driftsäkerheten är även att analysera och åtgärda brister i IT-säkerheten. Det sker vad gäller teknik, regler och rutiner.

För att strukturera och kvalitetssäkra miljöarbetet inom hela organisationen har Svenska kraftnät ett miljöledningssystem, som är certifierat enligt standarden ISO 14001. Därigenom minskas även risken för att miljöprövningar ska försena investeringsprojekten. Verket utför egna miljörevisioner och ställer miljökrav i upphandlingen av bygg- och underhållsentreprenader. Verket arbetar med utbildningar och intern kommunikation för att hela tiden öka medvetandet om de miljökrav som verket ska uppfylla.

Exempel på riskhantering i linjeverksamheten för den ekonomiska redovisningen är tydliga beslutsprocesser för väsentliga beslut samt resultatanalys. Därutöver utförs avstämnings, såväl manuella som maskinella. De omfattar bl.a. rutiner för att säkerställa existens av tillgångar och skulder samt att tillgångar, skulder och finansiella transaktioner har blivit korrekt bokförda. Utbildning och kompetenshöjande åtgärder ingår också som exempel på riskhantering.

Säkerhetsarbete

Säkerhetsarbetet på Svenska kraftnät drivs av ambitionen att behålla ett högt säkerhetsmedvetande i samtliga delar av affärsverkets verksamhet. Det skapar förutsättningar för verksamhetsstyrning av säkerhetsarbetet och hantering av aktuella risker.

Under verksamhetsåret har arbetet med översyn av verkets interna säkerhetsregelverk fortgått och anvisningar för vissa prioriterade områden är under framtagande. Chefer, nyanställda, drift- och underhållspersonal inom verket samt entreprenörer på verkets anläggningar har löpande deltagit i säkerhetsutbildningar.

Signalskyddsinstruktionen för Svenska kraftnät har reviderats och en årlig internkontroll har gjorts på två signalskyddsenheter.

Under 2014 har Svenska kraftnät, liksom föregående år, handlagt ca 12 000 säkerhetsskyddsärenden. Dessa ärenden omfattar personutredningar och registerkontroll av personer som innehar säkerhetsklassade tjänster eller deltar i kritisk verksamhet inom elförsörjningen.

Under året har arbete bedrivits med att upprätta en ny säkerhetsanalys enligt säkerhetsskyddslagstiftningens bestämmelser. Säkerhetsanalysen fastställdes i månadsskiftet januari/februari 2015.

DOTTER- OCH INTRESSEFÖRETAG

Koncernen Svenska kraftnät har ett dotterföretag samt sju intresseföretag i Sverige, Norge och Finland.

Dotterföretag

Svenska Kraftnät Gasturbiner AB

Bolaget ägs helt av Svenska kraftnät och har till uppgift att driva och underhålla de gasturbinanläggningar som bolaget äger.

Anläggningarna behövs för att hantera störningar i kraftsystemet.

Bolaget äger elva gasturbiner i Varberg, Norrköping, Trollhättan, Norrtälje och Göteborg med en sammanlagd kapacitet på 690 MW.

Omsättningen uppgick till 82 (83) mnkr.

Intresseföretag

Nord Pool Spot AS

Företaget driver den nordiska elbörsen, dvs. handelsplatsen för den fysiska handeln med el i Norden och de baltiska staterna, den s.k. elspotmarknaden. Bolaget ägs gemensamt av de systemansvariga stamnätsoperatörerna i berörda länder. Svenska kraftnät och Statnett äger vardera 28,2 procent av bolaget.

Energinet.dk och Fingrid äger vardera 18,8 procent medan Augstsprieguma Tikls, Elering och Litgrid äger vardera 2 procent.

Bruttoomsättningen uppgick till 121 000 (113 000) MNOK och nettoomsättningen till 311 (232) MNOK. Den fysiska elhandeln på Nord Pool Spot uppgick till 501 (493) TWh.

Triangelbolaget D4 AB

För delägarnas räkning förvaltar bolaget optoförbindelserna Stockholm – Oslo – Göteborg – Malmö – Stockholm. Intäkter från uthyrning förs direkt vidare till delägarna. Bolaget ägs till lika delar av Svenska kraftnät, Vattenfall, Fortum Distribution och Tele2.

Omsättningen uppgick till 29 (32) mnkr.

Kraftdragarna AB

Bolaget utför tunga transporter för företag främst inom elförsörjningen. Bolaget har därtill beredskap för brådsakande transporter för delägarna.

Delägarna är Svenska kraftnät med 50 procent, Vattenfall med 25 procent och Vattenfall Eldistribution med 25 procent.

Omsättningen uppgick till 31 (49) mnkr.

STRI AB

Bolaget bedriver forskning och utveckling inom området elkraftöverföring samt högspänningsprovning på uppdrag av delägarna och andra intressenter. Delägarna är Svenska kraftnät med 25 procent, ABB med 50 procent, Statnett med 12,5 procent och Det Norske Veritas med 12,5 procent.

Omsättningen uppgick till 86 (87) mnkr.

Elforsk AB

Elforsk bedriver gemensam verksamhet inom forskning och utveckling för elkraftbranschen i Sverige. Svenska kraftnät är huvudsakligen engagerat inom de delar som rör elkraftsystemet, överföringen av el och utvecklingen av elmarknaden. Svenska kraftnät äger 25 procent och branschorganisationen Svensk Energi 75 procent av bolaget. Verksamheten kommer i januari 2015 överlåtas till Energiforsk AB.

Omsättningen uppgick till 161 (165) mnkr.

Energiforsk AB

Energiforsk bildades i december 2014 efter en sammanslagning av Elforsk, Fjärrsyn, Värmeforsk och SGCBedriver. Bolaget ska bedriva uppdragsforskning och annan vetenskaplig verksamhet med anknytning till energiområdet. Den verksamhet som tidigare bedrivits i Elforsk AB flyttas i januari 2015 över till Energiforsk. Delägarna är Svenska kraftnät med 20 procent, Svensk Energi med 30 procent, Svensk Fjärrvärme med 20 procent, Energigas Sverige och Swedegas med vardera 15 procent.

Bolaget har inte haft någon verksamhet under året.

eSett Oy

Bolaget har till syfte att hantera en gemensam nordisk balansavräkning från 2015. Delägarna är Svenska kraftnät, Fingrid och Statnett med en tredjedel vardera.

Verksamheten är under uppbyggnad. Resultatet uppgick till -2 (-) mnkr.

Resultat

Det intresseföretag som ingår i koncernen och har störst påverkan på dess resultat är Nord Pool Spot AS. Svenska kraftnäts resultatandel i respektive företag tas med i koncernens resultat. Resultatandelarna uppgick till 13 (19) mnkr, varav 5 mnkr 2013 avser resultat från en nyemission i Nord Pool Spot AS.

RESULTATANDELAR FRÅN INTRESSEFÖRETAG (MNKR)	2014	2013
Nord Pool Spot AS	14	16
STRI AB	2	2
Kraftdragarna AB	-1	1
eSett OY	-2	-
Övriga	0	0
SUMMA	13	19

FINANSIELL STÄLLNING

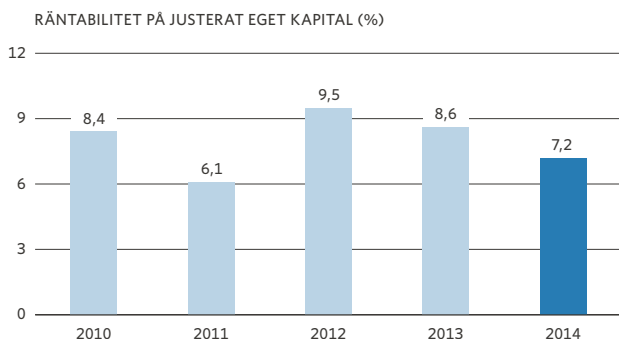
Svenska kraftnäts finansiella ställning påverkas av de investeringar som sker i koncernen. Finansiering sker via eget kapital, lån hos Riksgälden samt kapacitetsavgifter och investeringsbidrag. Påverkan på resultatet, eget kapital och skuldsättning återspeglas i de nyckeltal som återspeglar till ägaren staten.

Enligt regleringsbrevet ska Affärsverket svenska kraftnät uppnå en räntabilitet på justerat eget kapital, efter schablonmässigt avdrag för skatt, på 6 procent under en konjunkturcykel. Räntabiliteten ska vara exklusive resultatandelar från avyttringar i intresseföretag samt eventuellt över- eller underskott från verksamhet avseende elcertifikat och ursprungsgarantier. Kapacitetsavgifter (flaskhalsintäkter) som erhålls när prisskillnader uppstår mellan elområden ska hanteras i enlighet med den ordning som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 medförande en avsättning för ej utnyttjade kapacitetsavgifter.

Räntabiliteten för 2014 uppgick till 7,2 (8,6) procent på justerat eget kapital, vilket innebär att målet har uppnåtts. I affärsverket uppgick räntabiliteten till 7,2 (8,9) procent.

Skuldsättningsgraden uppgick till 83,3 (54,8) procent, vilket är i överensstämmelse med regleringsbrevets tak om högst 120 procents skuldsättningsgrad. I affärsverket uppgick skuldsättningsgraden till 86,4 (56,7) procent.

Regeringens utdelningspolicy innebär att 65 procent av årets resultat för koncernen ska utdelas till staten, vilket också har skett under året avseende föregående års resultat.

Omsättning och resultat

Koncernens rörelseintäkter minskade med 8 procent och uppgick till 9 319 (10 111) mnkr. Minskningen berodde främst på lägre intäkter från balans- och frekvensreglering som uppgick till 4 264

(4 977) mnkr. De lägre intäkterna är en följd av lägre elpris och volym jämfört med föregående år. Såväl intäkter som kostnader styrs bruttomässigt av marknadspriset på el och volymer av balanskraft i respektive elområde. Därigenom kan bruttomässigt stora avvikelser förekomma mellan olika år. Intäkterna för överföring av el på stamnätet minskade till 4 305 (4 387) mnkr. Detta förklaras främst av lägre energiintäkter jämfört med föregående år uppgående till 1 561 (1 870) mnkr, vilket berodde på sänkt energiavgift för 2014. Därtill ökade intäkter för transit till 417 (167) mnkr.

Rörelsekostnaderna uppgick till 8 651 (9 280) mnkr. Minskningen berodde främst på lägre kostnader för balanskraft på 3 590 (4 306) mnkr samt lägre kostnader för energisättning 331 (502) mnkr. De minskade kostnaderna för balanskraft förklaras liksom på intäktssidan av lägre elpris och volym och energisättningen förklaras av sänkt energiavgift. Därtill ökade kostnaderna för transit till 183 (104) mnkr.

Svenska kraftnät är fortsatt inne i en rekryteringsperiod och 51 (31) nya heltidssysselsatta tillkom under 2014. Personal-kostnaderna ökade därför med 26 mnkr.

Avskrivningar och nedskrivningar på anläggningstillgångar ökade med 212 mnkr från 715 mnkr till 927 mnkr. Avskrivningarna minskade med 8 mnkr och uppgick till 660 (668) mnkr, där minskningen förklaras av att ett flertal anläggningar har blivit fullt avskrivna.

Nedskrivningarna ökade från 47 mnkr till 267 mnkr till följd av två avbrutna investeringsprojekt. När Svenska kraftnät tvingades häva avtalet med Alstom Grid om leverans av ett nytt driftövervakningssystem kostnadsfördes upparbetade utgifter, vilket belastar resultatet med 173 mnkr. Vidare kostnadsfördes 93 mnkr i nedlagda projekteringsutgifter för ledningsprojektet Ekhyddan – Barkeryd. Projektet tillkom för att omhänderta effekthöjning i Oskarshamns kärnkraftverk. Nya nätstudier under hösten 2014 visade emellertid att det kommer att vara möjligt att omhänderta såväl effekthöjningen i Oskarshamn som driftsäkerheten i det framtida nät som uppkommer efter Gotland och NordBalt med den nya ledningen Ekhyddan – Nybro – Hemsjö. Projektet Ekhyddan – Barkeryd har därför avbrutits. Koncernens resultat påverkades föregående år med 47 mnkr

avseende nedskrivningar med anledning av beslutet att inte bygga den västra grenen till Norge i projektet SydVästlänken.

Resultatet från andelar i intresseföretag uppgick till 13 (19) mnkr, vilket är 6 mnkr lägre än föregående år. I resultatet ingick i fjol ett resultat på 5 mnkr hänförligt till en nyemission i Nord Pool Spot med anledning av ny delägar.

Koncernens rörelseresultat uppgick till 681 (850) mnkr, vilket är 169 mnkr lägre än 2013. Rörelsemarginalen för koncernen uppgick till 7,3 procent, vilket är 1,1 procentenheter lägre än föregående år.

Finansnettot uppgick till 52 (4) mnkr, vilket är 48 mnkr bättre än föregående år. Förbättringen av finansnettot beror främst på en upplösning på 50 mnkr för indexering av affärsverkets pensionsskuld enligt de trygghandsgrunder som Statens Pensionsverk antagit. Föregående års indexering uppgick till -1 mnkr.

Årets resultat i koncernen uppgick till 731 (850) mnkr.

Koncernens avkastning på justerat eget kapital uppgick till 7,2 (8,6) procent, vilket är 1,2 procentenheter över räntabilitetsmålet på 6 procent.

Finansiering

Affärsverket finansierar verksamheten med eget kapital och lån hos Riksgälden. Vid slutet av 2014 var upplåningen i Riksgälden 6 202 (3 775) mnkr. Koncernens likvida medel uppgick till 225 (160) mnkr. Under 2014 hade Svenska kraftnät rätt att ta upp lån i och utanför Riksgälden till ett sammanlagt belopp om 9 300 mnkr.

Svenska kraftnät har ytterligare två finansieringskällor, kapacitetsavgifter och investeringsbidrag.

Kapacitetsavgifter

Kapacitetsavgifter tilldelas från NordPool Spot utifrån de prisskillnader som uppstår mellan elområden. Kapacitetsavgifter kan i enlighet med den ordning som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 användas till mothandel och finansiering av investeringar som har till syfte att förstärka eller bibehålla överföringskapaciteten i stamnätet. Erhållna kapacitetsavgifter ökade jämfört med föregående år och uppgick till 1 172 (700) mnkr. Priset på el och de prisskillnader som uppstår mellan elområden är beroende av en mängd faktorer, t.ex. temperatur, tillgång på vatten i vattenmagasinen, kärnkraftens tillgänglighet samt överföringskapaciteten mellan elområden och på utlandsförbindelserna.

Av årets erhållna kapacitetsavgifter har 12 (22) mnkr använts för att täcka kostnader för mothandel och 347 (322) mnkr som investeringsbidrag för genomförda investeringar. Resterande 813 (356) mnkr har omklassificerats som långfristig skuld i balansräkningen för att användas till investeringsbidrag kommande år, eftersom det inte fanns tillräckligt många investeringar som uppfyllde kriterierna för tilldelning från externa kapacitetsavgifter. Av tidigare års balanserade kapacitetsavgifter har - (199) mnkr använts som investeringsbidrag för årets genomförda investeringar. När kapacitetsavgifterna används som bidrag till genomförda investeringar görs en aktivering med samma avskrivningstid som de anläggningar som bidragen kopplas till. Därmed bidrar de till att minska den årliga kostnaden för anläggningen.

För 2014 har totalt 347 (521) mnkr använts till medfinansiering av genomförda investeringar. I de 521 mnkr avseende 2013

ingår tidigare års balanserade kapacitetsavgifter. Under 2014 fanns inga balanserade medel tillgängliga att använda som investeringsbidrag.

Investeringsbidrag

Den andra finansieringskällan är investeringsbidragen. En typ av investeringsbidrag är den avgift som Svenska kraftnät tar ut för att ansluta nätkunder till stamnätet. Anslutningsavgiften ska finansiera de åtgärder som av kapacitets- eller driftsäkerhetsskäl vidtas för att ansluta en viss anläggning. Investeringsbidrag kan därtill ges av markägare som genom nya nätutbyggnader erhåller frigjord mark. Projektet Stockholms Ström är ett sådant exempel. En annan typ av investeringsbidrag kommer från EU som medfinansierar till NordBalt, en likströmslänk som byggs mellan Sverige och Litauen. Investeringsbidragen under 2014 uppgick till 193 (74) mnkr.

Dotterföretaget Svenska Kraftnät Gasturbiner AB är finansierat via lån från moderbolaget. Upplåningen uppgick vid årets slut till 88 (77) mnkr.

Kostnadseffektivitet

Svenska kraftnäts kostnadseffektivitet ska vara minst lika hög som i jämförbara företag. För att kunna bedöma effektiviteten och identifiera förbättringsområden görs jämförelser genom benchmarkingstudier.

Den senaste benchmarkingstudien gjordes 2012 – 2013 av de europeiska tillsynsmyndigheternas samarbetsorganisation CEER⁴. Studien visade att Svenska kraftnät tillhör de mest effektiva stamnätsföretagen i Europa. Dock påpekades det faktum att Svenska kraftnät står inför omfattande reinvesteringar i stamnätet och att det därför kommer att bli en utmaning att ha kvar en lika hög effektivitet och god kostnadskontroll.

Statnett, Fingrid, Energinet.dk och Svenska kraftnät har inom projektverksamheten ett etablerat erfarenhetsutbyte för att lära och kunna dra nytta av varandras erfarenheter vid projektgenomförande. Erfarenhetsutbytet handlar om bl.a. hälsa, miljö, personsäkerhetsarbete, utvärdering av entreprenader och informationshantering.

⁴ The Council of European Energy Regulators (CEER).

INVESTERINGAR

Utbyggnaden av stamnätet följer samhällsutvecklingen och det är energi- och klimatpolitiken som utgör den övergripande anledningen till att Svenska kraftnät gör nätinvesteringar. Detta innebär krav på marknadsintegration, utbyggnad för att möjliggöra anslutning av ny elproduktion samt reinvesteringar för att trygga en robust elförsörjning.

Koncernens investeringar uppgick till 4 353 (3 642) mnkr. Nyinvesteringarna var 3 574 (3 165) mnkr och reinvesteringarna 779 (477) mnkr.

Investeringarna fördelade sig på följande sätt inom koncernens företag.

INVESTERINGAR (MNKR)	2014	2013
AFFÄRSVERKET		
Nätinvesteringar	4 282	3 577
Optoinvesteringar	1	3
Immateriella anläggningstillgångar	48	60
SUMMA AFFÄRSVERKET	4 331	3 640
Svenska Kraftnät Gasturbiner AB	22	2
SUMMA	4 353	3 642

Koncernens totala investeringar uppgick till 4 353 (3 642) mnkr. Av dessa avsåg 4 305 (3 582) mnkr investeringar i materiella anläggningstillgångar. Verksamhetsgrenen Överföring av el på stamnätet svarar för merparten av investeringarna med 4 326 (3 624) mnkr.

Inför 2014 godkände riksdagen en investeringsplan om 5 564 (5 000) mnkr. Investeringarna i stamnätet blev dock lägre än planerat och avvikelserna har huvudsakligen tre orsaker:

- > Entreprenörer har inte klarat av att leverera enligt sina åtaganden.
- > Elpriset har varit lågt, vilket medfört att externa parter inte har haft tillräcklig lönsamhet för att kunna fullfölja sina planerade investeringar.
- > Projekt har startats senare än beräknat.

Därutöver förklaras avvikelserna av förseningar med anledning av omfattande tillståndsprocesser. En detaljerad redovisning av avvikelser görs i Svenska kraftnäts Investerings- och finan-

sieringsplan 2016 – 2018, som överlämnas till regeringen senast den 1 mars 2015.

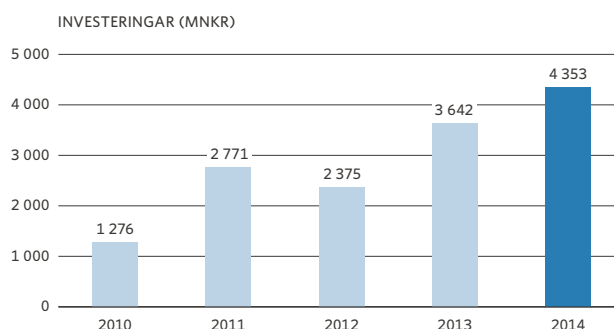
Svenska kraftnät beslutade under 2013 om en långsiktig utvecklingsplan för stamnätet, Perspektivplan 2025. Planen klargör Svenska kraftnäts prioriteringar och intentioner för utvecklingen av stamnätet på drygt 10 års sikt. Det finns tre huvuddrivkrafter som påverkar beslut om att göra investeringar i stamnätet. De är att bygga bort flaskhalsar och integrera marknaden, att ansluta ny elproduktion samt att göra nödvändiga reinvesteringar.

Flaskhalsar och marknadsintegration

Svenska kraftnät strävar efter att åstadkomma en effektiv elmarknad med en väl fungerande konkurrens. Därför är det viktigt att flaskhalsar i det nordiska elnätet och mellan Norden och kontinenten byggs bort.

SydVästlänken är Svenska kraftnäts största investering någonsin och beräknas till 7 800 mnkr. Elförbindelsen blir en viktig transportlänk till södra Sverige och bidrar till att förstärka driftsäkerheten i denna del av landet. Förbindelsens kapacitet kommer att bli 1 200 MW. Den 22 januari 2014 färdigställdes Östansjö, den sista av förbindelsens tre nya stamnätsstationer. SydVästlänkens drygt 190 km långa kabel och 250 km luftledning byggdes färdig under året.

NordBalt är en utlandsförbindelse som byggs mellan Sverige och Litauen och investeringen beräknas till 3 000 mnkr. Syftet

MÖT MÄNNISKORNA BAKOM SYDVÄSTLÄNKEN

Nu växer SydVästlänken fram. Projektet är Svenska kraftnäts största infrastrukturprojekt – en investering på 7 800 mnkr. Med den 43 mil långa förbindelsen stärker vi driftsäkerheten i stamnätet och ökar överföringskapaciteten till södra Sverige.

Dialog viktig i Linas arbete

Lina Andersson är en av våra byggkontrollanter. Hennes uppgift är att regelbundet granska hur byggnationen går framåt och på olika sätt stötta entreprenörerna i deras arbete.

– I min roll är jag en viktig länk mellan entreprenören, som bygger ledningen, och projektören, som har beräknat och modellerat hur den ska se ut, berättar Lina.

Som byggkontrollant var Linas arbete som mest intensivt under perioden då platserna för varje stolpes fundament skulle fastställas ute i ledningsgatan. Först när grävarbetet startade kunde man med säkerhet veta vilken typ av fundament som krävdes på respektive plats.

– Fundamenten är beräknade för att klara alla tänkbara påfrestningar. En kraftledningsstolpe ska stå stabilt i närmare 70 år och för att vi ska ha ett robust och driftsäkert stamnät är fundamenten en avgörande faktor.

Som byggkontrollant ser alla arbetsdagar olika ut och platsbesök varvas med möten.

– Det allra roligaste är att jag får ta del av så många olika delar av ett kraftledningsbygge. Jag får se mycket och lär mig nya saker varje dag. Det är ute i fält som alla delar börjar hänga ihop, berättar Lina.

Arbetsmiljön central i Sverkers ledarskap

Sverker Ekehage arbetar som huvudansvarig för SydVästlänken. Han är stolt över hur projektet genomförs och ser fram emot den dag då förbindelsen kan börja överföra el på stamnätet.

– Som jag ser det har vi inte bara byggt en elförbindelse. Vi har byggt samhällsnytta som ger Sverige en säkrare och tryggare elförsörjning, berättar Sverker.

I projektet arbetar över 240 personer, medarbetare och konsulter, på beställarsidan, det vill säga Svenska kraftnät. Precis som byggkontrollanter är även arbetsmiljökoordinatorer, som bevakar arbetsmiljön, nyckelpersoner för ett framgångsrikt projekt. För SydVästlänken har ett systematiskt arbetsmiljöarbete varit en viktig fråga.

– Vi jobbar aktivt för att alla ska ha en säker och bra arbetsmiljö. Min uppfattning är att vårt arbete med dessa frågor även har varit ett värdefullt bidrag till Svenska kraftnäts övriga investeringsprojekt.

SydVästlänken är Svenska kraftnäts största nyinvesteringsprojekt och intresset för förbindelsen är stort, både internt och externt.

– Det är roligt att arbeta i ett infrastrukturprojekt som fångat ett så pass stort intresse av omgivningen. Inom organisationen upplever jag ett stort engagemang och intresse och det känns som att alla i projektet är hängivna sin uppgift, avslutar Sverker.

är att sammankoppla en framväxande baltisk elmarknad med den nordiska och europeiska. Förbindelsen bidrar även till att förbättra de baltiska staternas elförsörjningssäkerhet. NordBalt är ett samarbetsprojekt mellan Svenska kraftnät och de baltiska stamnätsföretagen Litgrid i Litauen och Augstprieguma Tikls i Lettland. Projektet är prioriterat av EU-kommissionen. Inom ramen för European Energy Programme for Recovery (EEPR) har kommissionen avsatt 175 mn euro till projektet. Förbindelsens kapacitet kommer att bli 700 MW.

Årets investeringar i syfte att öka marknadsintegration och motverka flaskhalsar i elnätet uppgick till 3 306 (2 492) mnkr.

Anslutning av ny elproduktion

Svenska kraftnät har anslutningsplikt av ny elproduktion, vilket främst berör effekthöjningar i kärnkraftverken och anslutningar av nya vindkraftsparker.

Det planeras för en omfattande vindkraftsutbyggnad på Gotland. Under 2014 projekterade Svenska kraftnät en anslutning av Gotland till det svenska stamnätet, eftersom de två befintliga regionnätsförbindelserna inte räcker till för den planerade utbyggnaden av vindkraften.

Det finns en stor potential för utbyggnad av vindkraften i Dalsland, Bohuslän och Västergötland. Enbart i området mellan Borgvik i norr och Stenungsund i söder finns planer på att bygga upp till 2 500 MW vindkraftsproduktion. En ny 400 kV-station byggs därför i området.

I Västerbotten planeras nya vindkraftparker. I länet finns utbyggnadsplaner på ca 800 MW. En ny 400 kV-station byggs därför i området.

Ett lägre elpris skapar lönsamhetsproblem för många planerade vindkraftparker. Detta har gjort att osäkerheten har ökat och att några projekt skjutits fram i tiden.

Sedan 1980-talet har kärnkraftverken successivt ökat sin produktion av el. Omfattande förstärkningar krävs i de anslutande näten för att kärnkraftverken ska kunna öka sin produktion ytterligare. I programmet Östra Svealand planerades omfattande

investeringar i nya ledningar och stationer för att omhänderta ökad effektinmatning från de tre kärnkraftsreaktorerna i Forsmark. Effekthöjningen av Forsmark 3 kommer dock av allt att döma inte att fullföljas. Förhandlingar pågår om nya anslutningsavtal, som ska täcka Svenska kraftnäts samtliga investeringsutgifter för Forsmark inkl. de 31 mnkr som hittills nedlagts i projektering av tre ledningar med bäring på Forsmark 3. Om Svenska kraftnät inte skulle få ersättning för nedlagda investeringsutgifter för dessa tre ledningar skulle det komma att medföra en negativ resultatpåverkan med 31 mnkr.

Investeringar med anledning av anslutning av ny elproduktion uppgick under året till 209 (159) mnkr.

Reinvesteringar

Det svenska stamnätet har på flera håll snart uppnått sin tekniska livslängd. Svenska kraftnät arbetar med att planera in nödvändiga investeringar. Under året slutfördes inventeringen av stamnätets anläggningar. Inventeringen ligger till grund för mer detaljerade program för reinvesteringar i ledningar och stationer. Statusinventeringen visade att behovet att investera i befintliga anläggningar kommer att vara mycket stort under kommande år. För att optimera utbyte av anläggningar och minimera avbrottstid för utbyten och underhåll kommer affärsverket att arbeta med strategisk förvaltning. I detta ingår att anpassa sig till framtidens förutsättningar och använda data och information om verkets anläggningar för att fatta beslut i rätt tid, på rätt plats och på rätt sätt.

Med en växande befolkning ökar också behovet av el. Stockholmsregionens tillväxt har gjort det nödvändigt att se över nätstrukturen som förser staden med el. I projektet Stockholms Ström omstruktureras Stockholms elnät i ett samarbetsprojekt mellan Svenska kraftnät, Vattenfall Eldistribution och Fortum Distribution. Tillsammans med kommuner och byggbolag i Stockholms län finansieras ett femtiotal projekt som berör 20 kommuner. Under 2014 gjordes investeringar i nya stationer, ledningar och kablar. Stockholms Ström omfattar investeringar om 5 630 mnkr, varav 4 600 mnkr för Svenska kraftnäts del. Syftet är att åstadkomma en förbättrad nätstruktur, minskade energiförluster och ökad leveranssäkerhet. Under året pågick byggandet av luftledningen samt kabeln mellan Hagby och Anneberg. Det bedrevs även arbete i kabelprojekten Anneberg – Skanstull och Danderyd – Järva.

I Kalix fortskrider bygget av en ny station med syftet att öka driftsäkerheten när den ansluts till regionnätet. Även ett flertal stationer byggs om för att ha moderna dubbelbrytarställverk och därmed öka driftsäkerheten.

Under året gjordes investeringar i ny datakommunikation mellan driftcentraler och stationer. Projektet ska resultera i en modern kommunikationslösning som klarar verksamhetens krav på bl.a. säkerhet och tillgänglighet. Systemet består av tre delar – drifttelenät, driftdatanät och driftövervakning.

Svenska kraftnäts system för styrning och övervakning av stamnätet togs i drift 2001 och närmar sig slutet av sin livslängd. Det pågår en uppgradering för att säkerställa långvarig drift av stamnätet samt uppfylla de höga krav som ställs på kontrollrumsverksamheten.

Reinvesteringar uppgick under året till 838 (991) mnkr, varav reinvestering i befintlig anläggning uppgick till 707 mnkr.

UPP TILL 70 ÅR...

... är den förväntade livslängden för en luftledning. Nästan hela det svenska stamnätet är byggt med luftledningar för växelström eftersom det är det mest driftsäkra och kostnadseffektiva sättet att transportera el med hög spänning längs långa sträckor.

VERKSAMHETSGRENAR

Svenska kraftnäts verksamhet är uppdelad i fem verksamhetsgrenar: Överföring av el på stamnätet, Systemansvar för el, Telekom, Avgiftsbelagd verksamhet och Elberedskap. I detta kapitel återrapporteras uppnådda resultat inom verksamhetsgrenarna.

Verksamhetsgrenen Telekom redovisas nedan uppdelat på verkets resp. externa kunders nyttjande. Segmentsindelningen i tabellen är en följd av detta.

Svenska kraftnät hade fram till den 31 maj 2013 systemansvaret för gas. Efter beslut av regeringen övergick systemansvaret

den 1 juni 2013 till Swedegas AB. Slutavräkning gjordes under tredje kvartalet samma år.

Viss verksamhet är gemensam för flera verksamhetsgrenar, såsom primärreglering och störningsreserv. Hur kostnader och intäkter fördelas beskrivs i respektive avsnitt.

KONCERNEN (MNKR)	RÖRELSENS INTÄKTER		RÖRELSERESULTAT		INVESTERINGAR	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Överföring av el på stamnätet	4 600	4 724	764	997	4 326	3 624
Systemansvar för el	4 376	5 066	-134	-192	15	1
Telekom – externt	73	75	26	27	-	-
Telekom – internt	58	51	10	3	12	16
Systemansvar för gas ⁵	-	31	-	1	-	-
Avgiftsbelagd verksamhet	16	13	4	-5	0	1
Intresseföretag	-	-	13	19	-	-
Elberedskap	254	202	-2	0	-	-
Segmentseliminering	-58	-51	-	-	-	-
SUMMA	9 319	10 111	681	850	4 353	3 642

AFFÄRSVERKET (MNKR)	RÖRELSENS INTÄKTER		RÖRELSERESULTAT		INVESTERINGAR	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Överföring av el på stamnätet	4 605	4 731	754	966	4 319	3 623
Systemansvar för el	4 377	5 066	-136	-180	-	-
Telekom – externt	73	75	26	27	-	-
Telekom – internt	58	51	10	3	12	16
Systemansvar för gas ⁶	-	31	-	1	-	-
Avgiftsbelagd verksamhet	16	13	4	-5	-	1
Elberedskap	254	202	-2	0	-	-
Segmentseliminering	-58	-51	-	-	-	-
SUMMA	9 325	10 118	656	812	4 321	3 640

⁵ Slutavräkning skedde under tredje kvartalet 2013.

⁶ Slutavräkning skedde under tredje kvartalet 2013.

KRAFTSYSTEMET 2014

Det svenska stamnätet omfattar kraftledningar för 400 och 220kV med ställverk, transformatorstationer m.m. samt utlandsförbindelser för växel- och likström.

OMFATTNING 2014	LUFTLEDNING	KABEL
400 kV växelström	10 800 km	8 km
220 kV växelström	3 550 km	29 km
Högsäpnd likström (HVDC)	100 km	660 km

- 400 kV ledning
- 275 kV ledning
- 220kV ledning
- HVDC (likström)
- Samkörningsförbindelse för lägre spänning än 220 kV
- Planerad/under byggnad
- Vattenkraftstation
- ▲ Värmekraftstation
- ✈ Vindkraftpark
- Transf./kopplingsstation
- Planerad/under byggnad

Överföring av el på stamnätet

Nätverksamheten omfattar utbyggnad, drift och underhåll av stamnätet i Sverige. Svenska kraftnäts nätkunder är stora elproduktionsanläggningar, regionnät och vissa förbrukningsanläggningar som är kopplade till stamnätet. Affärsverket tecknar ett nyttjandeavtal med kunderna för tillträde och nyttjande av stamnätet. Stamnätstariffen är en punkttariff, vilket innebär att en abonnent får tillgång till hela elmarknaden – oavsett var inmatningen sker i landet, till den effekt som avtalats.

Stamnätstariffen består av två avgifter:

- > **Effektavgiften** ska täcka drift, underhåll, avskrivningar och kapitalkostnader för nätet. Avgiften baseras på kundens årsvis abonnerade effekter för inmatning eller uttag i varje anslutningspunkt. Inmatningsavgiften är lägst i söder och ökar linjärt med latituden till sitt högsta värde i norr. För uttagsavgiften gäller det omvända. Den geografiska differentieringen är avsedd att ge långsiktiga prissignaler om lokalisering av produktion och förbrukning.
- > **Energiavgiften** ska täcka kostnader för överföringsförlusterna på stamnätet. Avgiften är utformad för att täcka kostnaderna för de förluster i stamnätet som orsakas av inmatning respektive uttag i de enskilda anslutningspunkterna. Inmatning eller uttag som medför minskade nätförluster krediteras energiavgiften, s.k. energiersättning.

ÖVERFÖRING AV EL PÅ STAMNÄTET KONCERNEN (MNKR)

	2014	2013
STAMNÄTSTARIFF		
Effektavgift	2 327	2 350
Energiavgift	1 561	1 870
SUMMA	3 888	4 220
Transitintäkter	417	167
SUMMA TOTALT	4 305	4 387

Intäkterna från stamnätstariffen uppgick till 3 888 (4 220) mnkr. Av dessa intäkter svarade effektavgiften för 60 (56) procent och energiavgiften för 40 (44) procent.

För 2014 sänktes energiavgiften med 13 procent för samtliga elområden p.g.a. att upphandlingen av förlustel gjordes till ett lägre pris.

Intäkterna från transit, som verket erhåller när stamnätet nyttjas för överföring av kraft genom Sverige till utlandet, var under året betydligt högre än föregående år och uppgick till 417 (167) mnkr. Av årets intäkter består 119 mnkr av intäkter hänförliga till 2013 samt 11 mnkr hänförliga till 2012, vilket ger ett verkligt utfall på 287 mnkr för året.

EFFEKTABONNEMANG STAMNÄTET	2014	2013
Inmatning, MW	20 781	21 461
Uttag, MW	19 584	19 342
Antal kunder	24	29

Inmatningsabonnemangen minskade medan uttagsabonnemangen ökade något jämfört med 2013. Antalet kunder anslutna till stamnätet minskade och uppgick till 24 (29) stycken. Minskningen beror på bolagssammanslagningar.

ÖVERFÖRING AV EL PÅ STAMNÄTET	2014	2013
Inmatad energi stamnätet, TWh	116,6	119,3
Uttagen energi stamnätet, TWh	113,6	116,5
Max uttagen effekt, MWh/h (timme med högsta energiuttag)	19 558	20 003

Under året uppgick inmatad energi till 116,6 (119,3) TWh och uttagen energi till 113,6 (116,5) TWh. Inmatningen till stamnätet minskade jämfört med föregående år, trots en marginellt högre elproduktion i landet. Anledningen är att det finns elproduktion som matar in på underliggande regionnät. Det minskade uttaget förklaras av en något lägre elanvändning, eftersom 2014 var ett år med medeltemperatur över det normala.

ÖVERFÖRINGSFÖRLUSTER STAMNÄTET

	2014	2013
Energiförluster, TWh	3,0	2,8
Andel av uttagen energi, procent	2,6	2,4
Max effektförluster, MWh/h (timme med högsta energiförluster)	881	884

Energiförlusterna på stamnätet uppgick till 3,0 (2,8) TWh, vilket var något högre än föregående år. De högre förlusterna förklaras med att 2014 var ett år med högre vattenkraftsproduktion i norra Sverige och i Norge jämfört med föregående år. Det medförde att överföringen av el ökade från norr till söder, vilket normalt ger långa transporter mellan elproduktion och förbrukning. Eftersom överföringsförlusterna är avhängiga transportlängden medförde detta högre överföringsförluster 2014.

ÖVERFÖRING AV EL PÅ STAMNÄTET (MNKR)

	2014	2013
Rörelsens intäkter	4 600	4 724
Rörelsens kostnader	-3 836	-3 727
RÖRELSERESULTAT	764	997

Rörelseresultatet för verksamhetsgren Överföring av el på stamnätet uppgick till 764 (997) mnkr. Rörelsens intäkter minskade med 124 mnkr jämfört med föregående år. Minskningen förklaras främst av sänkt energiavgift för 2014 samt minskad inmatning och uttag av el på stamnätet. Sänkningen föranleddes av att upphandlingen av förlustel gjordes till ett lägre pris än föregående år. Även kostnaderna för energiersättningen minskade och även det berodde främst på den sänkta energiavgiften. Både inmatning och uttag av el till stamnätet var lägre än föregående år, vilket till viss del påverkar intäkter och kostnader. Nivåerna på energintäkter och energiersättning beror på var i nätet inmatning

och uttag sker. Förmågan att producera el i kärnkraftverken och vattenmängden i magasinen påverkar i stor utsträckning inmatningen. Dessutom påverkar elpriset i angränsande länder uttaget och inmatningen av el genom export resp. import.

Effektintäkterna minskade med 23 mnkr, vilket främst berodde på minskade intäkter från tillfälliga abonnemang, som under året uppgick till 47 mnkr jämfört med 75 mnkr 2013.

Svenska kraftnät redovisar både intäkter och kostnader för transit. Ersättningsavtalet för transit, Inter TSO Compensation, är ett avtal mellan 35 systemansvariga i Europa och regleras i förordning 838/2010/EU. Syftet med avtalet och dess beräkningsmekanism är att varje avtalspart ska erhålla samt lämna ekonomisk kompensation för att nät nyttjas för överföring av kraft genom ett land till ett annat. Teoretiskt består ersättningen av två delar; kompensation för infrastruktur och kompensation för förluster. Varje avtalspart rapporterar månadsvis in sex stycken ögonblicksbilder av flödena i respektive nät samt uppmätta värden på utbyten via utlandsförbindelser. Dessa beräknas sedan centralt och sammanställs netto för att minimera betalningsflöden mellan parterna. Den ersättning Svenska kraftnät erhåller eller betalar sätts i förhållande till alla ingående systemansvarigas flöden och således kan inget eller ett mycket svagt samband påvisas mellan t.ex. verkets förlustkostnader och den kompensation för förluster som verket erhåller. Detsamma gäller för kompensationen för infrastruktur. Att korrelationen är mycket svag beror på att det ekonomiska utfallet inte enbart är beroende av Sveriges överföringsförluster, nettoexportsituation och vattenmagasinsnivåer, utan beror av alla europeiska länders rapporterade värden. Intäkterna från transit var under året betydligt högre än föregående år och summerades till 417 (167) mnkr. Av årets intäkter består 119 mnkr av intäkter hänförliga till 2013 samt 11 mnkr hänförliga till 2012, vilket ger ett verkligt utfall på 287 mnkr för året. Även kostnaderna var högre och uppgick till 183 (104) mnkr. Av årets kostnader för transit avser 27 mnkr 2013 samt 10 mnkr 2012, vilket ger ett verkligt utfall på 146 mnkr. De högre intäkterna och kostnaderna beror på att ENTSO-ITC⁷ under 2014 fakturerade för perioden juli – december avseende 2013 och att föregående års reserveringar för dessa intäkter och kostnader varit för låga. Svårigheterna att förutse det ekonomiska utfallet för rätt period beror på komplexiteten i fördelningsmekanismen i avtalet med ENTSO i kombination med den långa eftersläpningen i fakturering och korrektioner. Årets resultat bygger till viss del på uppskattade intäkter och kostnader.

Intäkter från kapacitetsavgifter och investeringsbidrag uppgick under året till 149 (136) mnkr. Av dessa avser 137 (114) mnkr årets intäkter via bidrag till nätinvesteringar och 12 (22) mnkr årets mothandelskostnader. Ökningen av bidrag till nätinvesteringar beror på inflödet av kapacitetsavgifter under 2014, vilka användes till investeringar och därmed påverkade resultaträkningen i form av avräkning av aktiverade investeringsbidrag.

Rörelsekostnaderna ökade med 109 mnkr jämfört med 2013, vilket främst berodde på ökade kostnader för transit och kostnadsföring av upparbetade utgifter avseende avbrutna projekt. De ökade kostnaderna för inköp av förlustkraft, på 1 224 (1 200) mnkr, berodde på ökad förlustvolym. Prissäkringen görs till s.k. system-

pris medan förlustkraftspriset prissätts enligt aktuellt spotpris i respektive elområde. En viss del av förlustkraftspriset säkras därmed inte utan beror på spotpriset. Denna kostnad ökade jämfört med 2013. Det säkrade förlustpriset var under perioden lägre än föregående år, vilket dämpade kostnadsökningen.

Koncernens intäkter och kostnader för primärreglering minskade. Sammantaget minskade intäkterna från 230 mnkr 2013 till 166 mnkr 2014 och kostnaderna från 777 mnkr 2013 till 737 mnkr 2014. Intäkter och kostnader för primärreglering hänförliga till verksamhetsgrenen har minskat. Intäkterna uppgick till 28 (66) mnkr och kostnaderna till 155 (236) mnkr. De lägre kostnaderna förklaras till stor del av minskat behov av primärregleringens ena komponent, den frekvensstyrda störningsreserven (FCR-D). Orsaken till detta är att revisionen på Oskarshamn 3 startade tidigare och blev längre än förväntat. Frekvensstyrd störningsreserv hålls som en försäkring tillgänglig för att klara en störning vid bortfall av den största produktionskällan. Oskarshamn 3 är den största produktionskällan i det svenska elsystemet och när den inte är i drift minskar behovet att tillhandahålla frekvensstyrd störningsreserv.

När Svenska kraftnät tvingades häva avtalet med Alstom Grid om leverans av ett nytt driftövervakningssystem kostnadsfördes upparbetade utgifter, vilket belastar resultatet med 173 mnkr. Vidare kostnadsfördes 93 mnkr i nedlagda projekteringsutgifter för ledningsprojektet Ekhyddan – Barkeryd. Projektet tillkom för att omhänderta effekthöjning i Oskarshamns kärnkraftverk. Nya nätstudier under hösten 2014 visade emellertid att det kommer att vara möjligt att omhänderta såväl effekthöjningen i Oskarshamn som driftsäkerheten i det framtida nät som uppkommer efter Gotland och NordBalt med den nya ledningen Ekhyddan – Nybro – Hemsjö. Projektet Ekhyddan – Barkeryd har därför avbrutits. Föregående års resultat innehåller en kostnad på 55 mnkr med anledning av beslutet att inte bygga den västra grenen till Norge i utbyggnadsprojektet SydVästlänken.

Rörelsemarginalen för verksamhetsgrenen uppgick till 16,6 (21,1) procent, vilket är 4,5 procentenheter lägre än i fjol.

Investeringarna inom verksamhetsgrenen uppgick till 4 326 (3 624) mnkr.

Driftsäkerheten under 2014

Driftsäkerheten var god under 2014, dock med fler störningar och högre icke levererad energi och effekt än föregående år. Antalet driftstörningar på stamnätet var 205 (177), varav de flesta hanterades genom automatisk fränkoppling av fel utan påverkan på elförsörjningen. Ett antal störningar i stamnätet orsakade dock icke levererad energi (ILE).

På nästa sida visas antalet driftstörningar på stamnätet under en femårsperiod. Antalet störningar som medförde leveransavbrott för elkunder var 22 (1). Den energi som inte levererades till elkunder uppgick till 10,6 (0,2) MWh. Målet är högst 10 MWh/år. Icke levererad effekt (ILEffekt) uppgick under året till 84,3 (10,0) MW. Målet för ILEffekt är högst 80 MW per år.

Ett flertal mättransformatorer exploderade under den varma sommaren 2014. Att så många apparater havererar på kort tid är mycket ovanligt och orsaken till explosionerna har inte kunnat

⁷ Inter transmission system Operator Compensation for Transits (ITC).

DRIFTSTÖRNINGAR	2014	2013	2012	2011	2010
Driftstörningar på stamnätet, antal	205	177	202	192	224
Dito med elavbrott, antal	22	1	3	9	10
Icke levererad energi (ILE), MWh	10,6	0,2	6,9	42,3	4,9
Icke levererad effekt (ILEffekt), MW	84,3	10,0	23,0	235,0	43,0

fastställas. Alla mättransformatorer som exploderade var av samma fabrikat och tillverkningsår och dessa har bytts ut. I övrigt förklaras det relativt höga antalet driftstörningar av en säsong med fler åskstörningar än under någon tidigare åksäsong. Flera av åsknedslagen inträffade på radiella⁸ ledningar och ledde till korta avbrott med mindre än 0,1 MWh icke levererad energi per fel. Eftersom nedslagen drabbade flera radiella ledningar blev konsekvensen att icke levererad effekt blev hög. En åskstörning, med följdfel, orsakade 6,3 MWh icke levererad energi.

Systemansvar för el

Svenska kraftnät har systemansvaret för el, vilket innebär ansvar för att den svenska elförsörjningen fungerar driftsäkert och att inmatning och uttag av el alltid är i balans, dvs. att frekvensen är 50 Hz. För att uppnå detta tecknar Svenska kraftnät avtal om balansansvar för el med 28 företag som åtagit sig att vara balansansvariga.

Verksamhetsgrenen innefattar även Ediel-kommunikation och den effektreserv som Svenska kraftnät har i uppdrag att handla upp.

Det är regeringen som godkänner de mål som Svenska kraftnät fastställer för driftsäkerheten. För att uppfylla dessa mål krävs det att spänning, frekvens och effektlöden hålls inom fastställda gränser.

Balansreglering

Det är de balansansvariga företagen som har ansvar för att planera sin förbrukning och produktion och därigenom bidra till att säkerställa balans i elsystemet. Svenska kraftnät ansvarar sedan för att balansera inmatning och uttag av el under drifttimmen. De balansansvariga företagen har även det ekonomiska ansvaret för att elsystemet tillförs lika mycket el som det tas ut och avvikelser från plan innebär olika ekonomiska konsekvenser. Balansansvarsavtalet innehåller därför också prissättningar som syftar till att ge företagen incitament att hålla balansen.

För att upprätthålla ett driftsäkert nät och för att upprätthålla elsystemets frekvens när de balansansvariga avviker från sina planer gör Svenska kraftnät nödvändiga balansregleringar. Det betyder att verket ger balansansvariga företag i uppdrag att öka eller minska sin produktion eller förbrukning. Utöver dessa manuella avrop på den s.k. reglerkraftmarknaden upphandlar Svenska kraftnät olika reserver såsom primärreglering, automatisk sekundärreglering och störningsreserv. Dessa används när de manuella avropen inte är tillräckliga för att balansen i elsystemet ska kunna uppnås och för att hålla frekvensen inom tillåtna gränser.

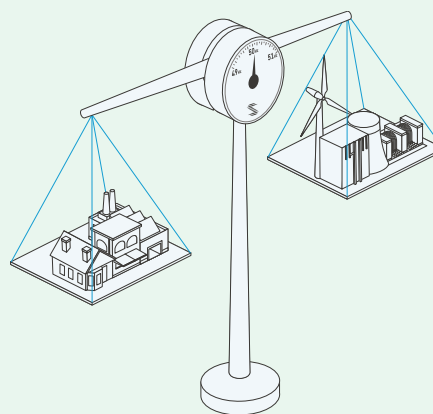
Svenska kraftnäts kostnader och intäkter för balansregleringen beror på dels obalansvolymen, dels priset för nödvändiga reg-

leringar. Brutto kan intäkter och kostnader för balansregleringen variera relativt mycket mellan olika år, eftersom priset på reglerresurser varierar med de underliggande marknadspriserna på el. De regleringar som avropas på reglerkraftmarknaden ligger till grund för prissättningen i balansavräkningen och medför kostnader och intäkter för Svenska kraftnät.

Svenska kraftnäts kostnader för reserver finansieras till stor del med avgifter från de balansansvariga företagen. Principerna för prissättning av obalanserna är till stor del fastslagna på nordisk nivå i en överenskommelse mellan de nordiska systemansvariga, inom ramen för arbetet med att skapa en gemensam nordisk slutkundsmarknad.

Verksamhetsgrenens kostnader har ökat under senare år och har under ett antal år visat förlust. Under 2014 beslutades om två höjningar av avgiften för att komma tillrätta med de ekonomiska underskotten.

Grundavgiften för total förbrukning höjdes den 1 januari 2014 och samtidigt höjdes balanskraftavgiften. Den 1 augusti höjdes avgifterna ytterligare efter beslut av Svenska kraftnäts styrelse. Grundavgiften för total förbrukning höjdes då igen, medan balanskraftavgiften behölls oförändrad. Den fasta månadsavgiften per balansansvarig behölls oförändrad vid båda tillfällena.

ELBALANSEN

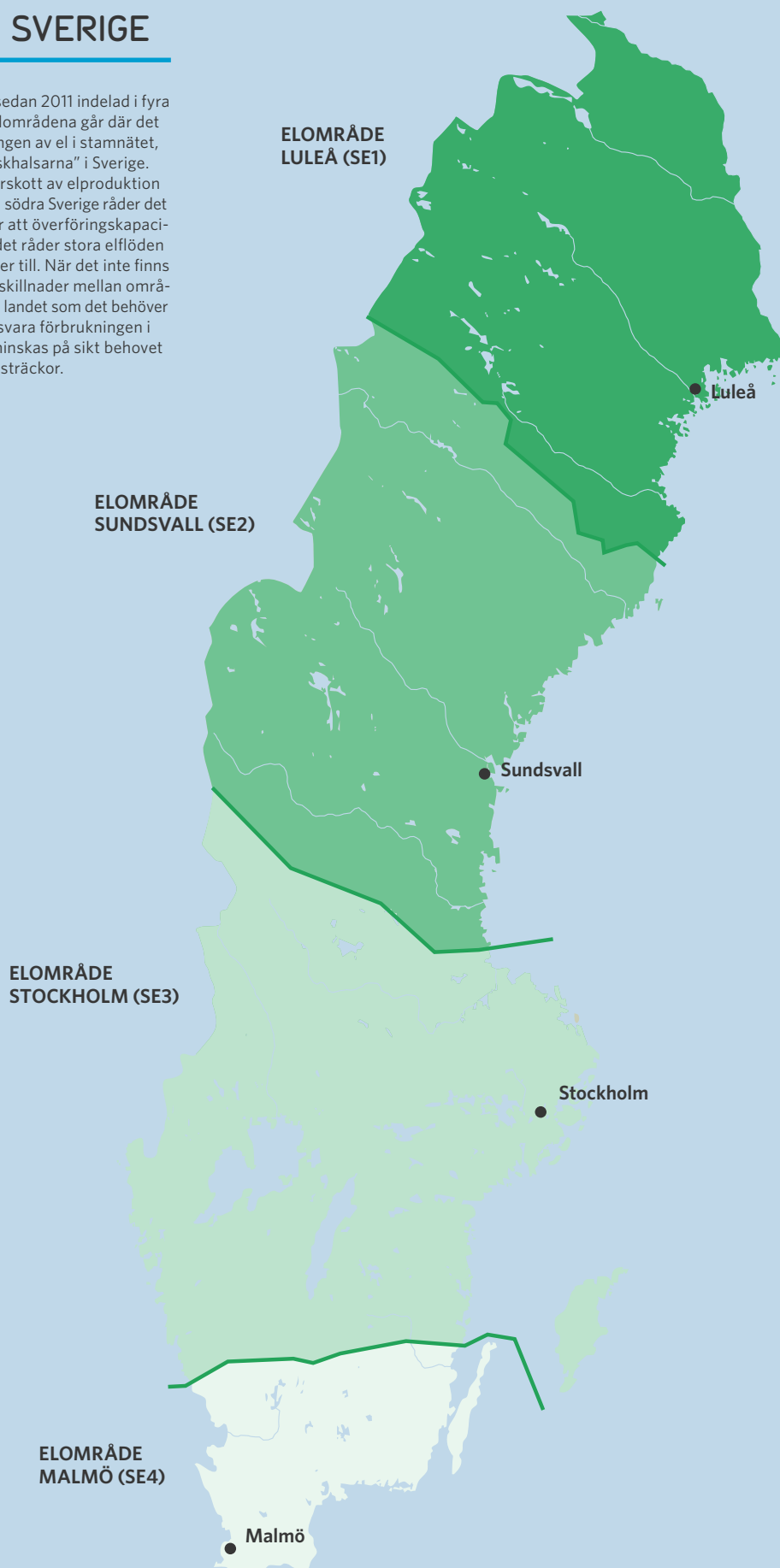
Svenska kraftnät håller Sveriges förbrukning och produktion i balans. Frekvensen är ett mått på hur väl balansen hålls. Produktion och konsumtion är i balans när frekvensen är stabil. Av tekniska skäl är det svenska elsystemet utformat för en jämn frekvens på 50 Hz.

⁸ Endast en ledning fram till anslutningspunkten.

ELOMRÅDEN I SVERIGE

Den svenska elmarknaden är sedan 2011 indelad i fyra områden. Gränserna mellan elområdena går där det finns begränsningar i överföringen av el i stamnätet, de så kallade snitten eller "flaskhalsarna" i Sverige.

I norra Sverige finns ett överskott av elproduktion jämfört med efterfrågan på el. I södra Sverige råder det motsatta förhållandet. Det gör att överföringskapaciteten, under vissa timmar då det råder stora elflöden genom Sverige, inte alltid räcker till. När det inte finns tillräcklig kapacitet bildas prisskillnader mellan områdena. Det ger en signal om var i landet som det behöver produceras mer el för att motsvara förbrukningen i just det området. På så sätt minskas på sikt behovet av att transportera elen långa sträckor.

Balanskraft mellan elområden

Balanskraft mellan elområden definieras som skillnaden mellan planerat och fysiskt flöde mellan elområden och kan innebära en kostnad för Svenska kraftnät. Sådan balanskraft prissätts till medelpriset av reglerpriserna i respektive område. Balanskraften från ett högprisområde till ett lågprisområde innebär en förlust för berörda systemansvariga i förhållande till köpt/såld balanskraft/reglerkraft i respektive område. På motsvarande sätt kommer berörda systemansvariga att göra en vinst när denna typ av balanskraft går från ett lågprisområde till ett högprisområde. På utlandsförbindelser delas risken mellan Svenska kraftnät och den utländska systemansvarige. Efter införandet av flera elområden uppstår balanskraft även inom Sverige.

Diskussioner pågår för närvarande mellan de nordiska systemansvariga om hur kostnaderna kan reduceras. Under året har kostnaderna på gemensam nordisk basis redovisats löpande fördelade per prisområdesgräns och systemansvarig. Syftet är att öka medvetenheten om när och hur dessa kostnader uppstår.

Frekvensreglering

Frekvenskvaliteten mäts regelbundet i frekvensavvikelse i antal minuter per år utanför nominell frekvens 50 Hz +/- 0,1 Hz. Målet är att frekvensen högst får vara 6 000 minuter per år utanför intervallet 49,90 – 50,10 Hz. Under 2014 låg frekvensen utanför detta intervall under 10 366 (11 429) minuter.

Frekvensregleringen sker både automatiskt och manuellt. Den automatiska primärregleringen består av två produkter, frekvensstyrd normaldriftsreserv (FCR-N)⁹ och frekvensstyrd störningsreserv (FCR-D)¹⁰. Den manuella regleringen återför frekvensen till 50 Hz inom 15 minuter, samtidigt som de automatiska reserverna återställs. FCR-N är dimensionerad för att i normaldriftsläge hålla frekvensen inom intervallet 49,9 – 50,1 Hz. FCR-D är dimensionerad för att vid stördrift se till att frekvensen inte sjunker under 49,5 Hz.

I januari 2013 startade en testperiod med den nya automatiska reserven för sekundärreglering i normaldrift (FRR-A)¹¹ i det nordiska kraftsystemet. Frekvensförbättringar har kunnat påvisats under de timmar reserven har använts aktivt. Testerna fortsatte under 2014 för att hitta en rimlig nivå på volym, kostnader och marknadsfunktion i hela Norden. Av stor vikt är att förutom de rent driftsäkerhetsmässiga fördelarna med FRR-A även utveckla en väl fungerande marknadslösning. Arbetet fortsätter under 2015.

Under sista kvartalet 2014 genomförde Svenska kraftnät tillsammans med den norska systemoperatören Statnett ett pilotprojekt – den s.k. Hasle-piloten. Pilotprojektet innebär att viss överföringskapacitet reserveras på Hasleförbindelsen mellan elområdena NO1 och SE3. Syftet är att undersöka hur reservation av kapacitet kan ske på samhällsekonomiska grunder. Resultatet visar att det kan vara möjligt att reservera kapacitet på ett sådant sätt att det ger samhällsekonomisk nytta och ett mer effektivt utnyttjande av tillgängliga reserver. Förutom det övergripande målet om ökad samhällsekonomisk nytta och effektivt utnyttjande av reserver är målsättningen att skapa bättre förutsättningar för ökad konkurrens och lägre priser. En eventuell fas två av projektet och vidare utvärderingar sker under 2015.

⁹ Frequency Containment Reserves – Normal. (FCR-N).

¹⁰ Frequency Containment Reserves – Disturbance. (FCR-D).

¹¹ Automatic Frequency Restoration Reserve (FRR-A).

Effektsituationen

Året inleddes med relativt höga temperaturer för årstiden. Föregående vinters (2013/2014) högsta förbrukning den 13 januari 2014 uppgick till 24 760 MW, vilket var 2 000 MW lägre än den högsta förbrukningen under vintern 2012/2013. Vattenmagasinsnivåerna var både under ingången och mot slutet av året något under genomsnittet för de senaste 20 åren. Två kärnkraftverk var i slutet av året i revision.

Under 2014 installerades ytterligare 1 035 MW vindkraft, vilket gör att det totalt vid utgången av året fanns 5 504 MW installerad vindkraft i Sverige. Effektsituationen påverkas också av tillgängligheten hos utlandsförbindelser och förutsättningarna i övrigt för import och export. Förbindelsen Konti-Skan 1 mellan Sverige och Danmark är otillgänglig p.g.a. ett transformatorhaveri på svensk sida. Handelskapaciteten för import och export mot Jylland var vid årets slut reducerad från 700 MW till ca 300 MW.

Effektreserv

Svenska kraftnät har enligt lagen (2003:436) om effektreserv ansvar för att en effektreserv finns tillgänglig under vinterperioden. I förordningen (2010:2004) om effektreserv anges hur stor mängd som ska upphandlas för varje vinterperiod. För perioden 16 november 2014 till 15 mars 2015 ska en effektreserv om högst 1 500 (1 500) MW finnas tillgänglig.

Effektreserven ska bidra till att klara elförsörjningen vid extrema situationer som kan uppstå vid mycket kall väderlek. Effektreserven finansieras genom en särskild avgift för de balansansvariga företagen och säkerställs genom att Svenska kraftnät ingår avtal med elproducenter, elleverantörer och elförbrukare om att ställa ytterligare produktionskapacitet eller möjligheter till förbrukningsreduktion till verkets förfogande. Under 2014 upphandlades totalt 1 500 (1 489) MW, varav 626 (958) MW var produktion och 874 (531) MW var reduktion av förbrukning.

Under 2014 har det inte skett någon aktivering av effektreserven. Däremot har beredskapstiden ändrats till två timmar för Karlshamn och Stenungsund 3 och 4. Beredskapstiden var minskad under tolv timmar den 12 december, då risken för storm bedömdes som mycket hög.

Resultat för verksamhetsgrenen

SYSTEMANSVAR FÖR EL (MNKR)	2014	2013
Rörelsens intäkter	4 376	5 066
Rörelsens kostnader	-4 510	-5 258
RÖRELSERESULTAT	-134	-192

Rörelseresultatet för verksamhetsgrenen Systemansvar för el uppgick till -134 (-192) mnkr. Det något förbättrade resultatet berodde på ökade intäkter från de balansansvariga företagen genom ökad grundavgift för förbrukning och produktion samt ökad avgift för balanskraft. Avgiftsökningarna var ändå inte tillräckliga för att täcka de ökade kostnaderna och nå ett nollresultat.

Rörelsens intäkter i koncernen minskade med 690 mnkr jämfört med 2013 och uppgick till 4 376 (5 066) mnkr. Även rörelsens kostnader minskade och uppgick till 4 510 (5 258) mnkr, vilket sammantaget ger ett underskott.

OPTONÄTET I SVERIGE 2014

Det fiberoptiska nät som Svenska kraftnät disponerar överför viktig information för övervakning och styrning av elkraftssystemet.

- SVK OPTOFIBER
- PLANERAD OPTOFIBER
- INHYRD OPTOFIBER

Intäkter och kostnader från balans- och systemansvariga minskade brutto. Såväl intäkter som kostnader avseende köpt och såld balanskraft styrs bruttomässigt av marknadspriset på el och volymer av balanskraft i respektive område. Under året minskade både volym och genomsnittspris för köpt och såld balanskraft.

Resultatet ökade med 58 mnkr jämfört med föregående år.

I koncernen minskade de totala intäkterna och kostnaderna för primärreglering tillhörande båda verksamhetsgrenarna Överföring av el på stamnätet och Systemansvar för el. Sammantaget minskade intäkterna från 230 mnkr 2013 till 166 mnkr 2014 och kostnaderna från 777 mnkr 2013 till 737 mnkr 2014. För verksamhetsgrenen Systemansvar för el minskade intäkterna och uppgick till 138 (163) mnkr. Däremot ökade kostnaderna för köpt primärreglering till 583 (541) mnkr. De höga kostnaderna kan förklaras av högre priser jämfört med föregående år och där det högre priset bl.a. påverkas av nivåerna i vattenmagasinen. Köpt FCR-N ökade till 503 (423) mnkr jämfört med i fjol medan köpt FCR-D var lägre under året, 80 (118) mnkr, vilket dämpat kostnadsökningen något.

Nettoförlusten för balanskraft mellan elområden uppgick till 68 (44) mnkr under året, varav 15 (18) mnkr inom Sverige.

Intäkterna från de balansansvariga för effektreserven uppgick till 112 (138) mnkr. Dessa intäkter redovisas under vintermånaderna, från mitten av november till mitten av mars. Kostnaderna för effektreserven under motsvarande period uppgick till 112 (138) mnkr. Förändringen förklaras till viss del av att den upphandlade volymen har minskat. Svenska kraftnät tar in intäkter från balansansvariga som motsvarar kostnaderna, vilket gör att det blir ett nollresultat.

Kostnaden för störningsreserven uppgick till 111 mnkr (125) och bekostades till en tredjedel av Systemansvar för el och uppgick under året till 37 (41) mnkr.

Rörelseresultatet uppgick till -134 (-192) mnkr. Rörelsemarginalen blev -3,1 (-3,8) procent.

Investeringarna inom verksamhetsgrenen uppgick till 15 (1) mnkr.

Telekom

För att styra och övervaka stamnätet för el har Svenska kraftnät ett landsomfattande kommunikationsnät för tele och data. Detta nät utgör en viktig förutsättning för att upprätthålla en hög driftsäkerhet i stamnätet, något som är särskilt viktigt i uppbyggnadsfasen efter en driftstörning. Av den anledningen är kommunikationsnätet uppbyggt med tre separata kommunikationsvägar på viktiga ledningssträckor. För att säkra driften vid eventuella elavbrott finns även ett reservsystem i form av avbrottsfri kraftförsörjning. Detta nyttjas av verksamhetsgrenen Överföring av el på stamnätet och ger intäkter för verksamhetsgrenen Telekom.

Tillgängligheten i tele- och kommunikationsnätet ska vara minst 99,95 procent mätt på redundanta (dubbla) förbindelser. Årets utfall var 100 (100) procent.

Kommunikationsnätet utgörs av optisk fiber som till största delen är installerad i kraftledningarnas topplinor. Nätet består av ca 7 950 km egen optisk fiber och ca 2 300 km optisk fiber som hyrs av andra nätägare. Under året har optonätet uppgraderats och utökats med ca 450 km optisk fiber.

Svenska kraftnät ska driva kommunikationsnätet på ett kostnadseffektivt och konkurrensneutralt sätt. Kommunikationsnätet och mängden installerad fiber ger större kapacitet än vad Svenska kraftnät behöver för egen drift och kommunikation. Svenska kraftnät hyr därför ut s.k. svartfiber, optofiber utan aktiv teleutrustning, till bl.a. stora teleoperatörer och kraftbolag. Detta sker genom dels direktförsäljning, dels samarbete inom intresseföretaget Triangelbolaget D4¹².

Underhållet av det optiska fibernätet sköts på entreprenad och är en del i Svenska kraftnäts centrala underhållsupphandling. Intern drift, övervakning och beredskapsfunktionen är samordnad med övrig övervakning och beredskapen för IT-funktionerna. På detta sätt kan en kostnadseffektiv drift upprätthållas och verksamheten bedrivs till en mycket låg kostnad.

Vidare hyrs aktiva förbindelser, i form av kapacitet, ut till energibolag för deras driftkommunikation. Intäkter kommer även från uthyrning av kapacitetstjänster och antennplatser i master och stolpar.

TELEKOM (MNKR)	2014	2013
Rörelsens intäkter		
Externt	73	75
Internt	58	51
SUMMA	131	126
Rörelsens kostnader		
Externt	-47	-48
Internt	-48	-48
SUMMA	-95	-96
Rörelseresultat		
Externt	26	27
Internt	10	3
SUMMA RÖRELSERESULTAT	36	30

Verksamhetsgrenens totala intäkter uppgick till 131 (126) mnkr, varav den externa verksamheten omsatte 73 (75) mnkr. Uthyrning av svartfiber utgör den största andelen av de externa intäkterna. Interna intäkter från verksamhetsgrenen Överföring av el på stamnätet uppgick med 58 (51) mnkr.

Rörelseresultatet uppgick till 36 (30) mnkr, där det lägre rörelseresultatet 2013 orsakades av en för låg reservering för interna intäkter mot verksamhetsgrenen Överföring av el på stamnätet.

Rörelsemarginalen uppgick till 27,5 (23,8) procent.

Investeringarna inom verksamhetsgrenen Telekom uppgick till 12 (16) mnkr.

Systemansvar för gas

Systemansvaret för den svenska naturgasförsörjningen övergick den 1 juni 2013 till Swedegas AB. Slutavräkning gjordes tredje kvartalet 2013.

¹² www.triangelbolaget.se

SYSTEMANSVAR FÖR GAS (MNKR)	2014	2013
Rörelsens intäkter	-	31
Rörelsens kostnader	-	-30
RÖRELSERESULTAT	-	1

Avgiftsbelagd verksamhet

Inom verksamhetsgrenen Avgiftsbelagd verksamhet ingår kontoföring av elcertifikat och utfärdande av ursprungsgarantier för el.

Överlämning av kontoföringsansvaret till energimyndigheten

Den 2 april 2014 föreslog Svenska kraftnät regeringen att ansvaret för kontoföringen av elcertifikat och ursprungsgarantier för el överförs till Energimyndigheten. Regeringen beslutade den 11 september 2014 om överföringen, som sker fr.o.m. den 1 januari 2015, när förordningsändringarna träder i kraft.

Elcertifikat

Sverige har tillsammans med Norge ett elcertifikatsystem för att främja förnybar elproduktion. Systemet ger producenterna av förnybar el en rättighet att av staten få ett elcertifikat per producerad MWh el. Svenska kraftnät ansvarade under 2014 för att utfärda och kontoföra elcertifikaten och tog för detta ändamål ut en avgift som beslutas av regeringen. Energimyndigheten ansvarade för övriga myndighetsuppgifter.

Under 2014 utfärdade Svenska kraftnät ca 17 (15) miljoner elcertifikat. Under året omsattes ca 49 (46) miljoner elcertifikat till ett medelpris om 196 (203) kr per elcertifikat. Sedan introduktionen av systemet har ca 176 (159) miljoner elcertifikat utfärdats i Sverige.

Överskottet av registrerade elcertifikat har ökat även i år, då färre antal elcertifikat har annullerats än utfärdats under 2014.

AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET, ELCERTIFIKAT (MNKR)	2014	2013
Rörelsens intäkter		
Kontoavgift	8	8
Administrativ avgift	0	0
Rörelsens kostnader		
Rörelsens kostnader	-6	-10
RÖRELSERESULTAT	2	-2

Ursprungsgarantier

Sverige har ett lagstadgat system för ursprungsgarantier, vilket innebär att all producerad el kan erhålla ursprungsgarantier dvs. ett elektroniskt dokument som garanterar elens ursprung. Ursprungsgarantier kan utfärdas, överlåtas och annulleras. De annullerade garantierna ligger till grund för elhandlarnas ursprungsmärkning av el. Svenska kraftnät var under 2014 kontoförande myndighet med uppgift att utfärda och kontoföra ursprungsgarantierna. Energimyndigheten svarade för övriga myndighetsuppgifter.

Under 2014 utfärdade Svenska kraftnät 145,0 (141,6) miljoner ursprungsgarantier. Under året överfördes 128,7 (127,3) miljoner ursprungsgarantier och 76,7 (88,7) miljoner har annullerats till förmån för elleveranser.

Antalet ursprungsgarantier som har annullerats automatiskt uppgår till 40,0 (44,2) miljoner. Automatiska annulleringar beror på att giltighetstiden gått ut, dvs. att det gått tolv månader från produktionsperiodens slut. Det är idag inte obligatoriskt för producenterna att ansöka om och få ursprungsgarantier utfärdade för sin produktion.

Intäkterna har ökat i jämförelse med 2013, vilket beror på att avgifterna för kontoföring av ursprungsgarantier höjdes från den 1 maj 2013.

AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET, URSPRUNGSGARANTIER (MNKR)	2014	2013
Rörelsens intäkter		
Kontoavgift	8	5
Rörelsens kostnader		
Rörelsens kostnader	-6	-8
RÖRELSERESULTAT	2	-3

Totalt resultat för verksamhetsgrenen

AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET, (MNKR)	2014	2013
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	16	13
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-12	-18
TOTALT RÖRELSERESULTAT FÖR VERKSAMHETSGRENNEN	4	-5

De totala rörelseintäkterna för verksamhetsgrenen Avgiftsbelagd verksamhet uppgick till 16 (13) mnkr. Rörelsens kostnader uppgick till 12 (18) mnkr och rörelseresultatet till 4 (-5) mnkr.

Verksamheterna med elcertifikat och ursprungsgarantier har som mål att ingen vinst ska genereras. Intäkterna ska i stället anpassas för att täcka de kostnader som verksamheten genererar. P.g.a. årets och tidigare års vinster för elcertifikat finns ett ackumulerat överskott av intäkterna på 48 mnkr och för ursprungsgarantier på -1 mnkr. Vid överföringen av Svenska kraftnäts myndighetsuppgifter kommer det ackumulerade överskottet på 16 mnkr (efter inlevererad utdelning motsvarande 65 procent av de årliga verksamhetsårens resultat till staten) att vidareföras till Energimyndigheten.

Rörelsemarginalen uppgick till 25,0 (-38,5) procent.

Investeringarna för verksamhetsgrenen uppgick till 0 (1) mnkr.

Elberedskap

Svenska kraftnät är elberedskapsmyndighet, vilket bl.a. innebär att verket med hjälp av anslagsmedel ser till att elförsörjningen i landet förstärks för att kunna klara av svåra påfrestningar. Svenska kraftnät tilldelades 255 (255) mnkr i anslagsmedel och verket

disponerade 248 (202) mnkr av anslaget. Medlen användes till förebyggande beredskapsåtgärder, åtgärder för att motstå och hantera störningar samt åtgärder för höjd beredskap och krig.

Risk- och sårbarhetsanalyser

Under året utvecklades den nationella risk- och sårbarhetsanalysen. Uppgifter inhämtades från aktörer inom elförsörjningen. Grunden för begäran hade sin utgångspunkt i riskkällor som Svenska kraftnät har identifierat i sitt analysarbete.

Vägledningen för risk- och sårbarhetsanalyser för elsektorn reviderades. Vägledningen utgör ett stöd för aktörer inom elförsörjningen vid upprättandet av risk- och sårbarhetsanalyser.

Inom det nordiska beredskaps- och säkerhetsforumet NordBER tog en särskild arbetsgrupp fram en risk- och sårbarhetsanalys, där två scenarier analyserades i syfte att kartlägga risker och sårbarheter inom elförsörjningen.

Arbete för att minska riskerna för allvarlig störning

Under året bidrog Svenska kraftnät med medel till störningsreserven för att upprätthålla gasturbinanläggningarnas beredskap. Detta för att vid större driftstörningar kunna starta ödrift¹³ och elproduktion i prioriterade områden. För att kunna starta planerade ödriftområden har Svenska kraftnät kartlagt och utfört åtgärder för att möjliggöra dödnätstart, reglerförmåga och tal-kommunikation. Tre tillfällen med driftprov, övning och utbildning av medarbetare och organisationer genomfördes i syfte att verifiera ödriftförmågan och öka kunskaperna om ödrift.

En tredje mobil fördelningsstation upphandlades. Stationen ger möjlighet att, inom två dygn, temporärt ersätta samt förkorta återställningstiden vid ett haveri på en fördelningsstation i b.l.a. Stockholmsområdet.

Svenska kraftnät har sett över och verifierat driftkommunikationernas redundans och uthållighet hos ett antal aktörer. Detta för att kunna fatta beslut om tekniska åtgärder för fjärrkommunikationernas användning av styrning och övervakning av elnät och produktionsanläggningar.

Reservverk installerades i fem prioriterade anläggningar för att snabbt kunna återgå till normaldrift med fungerande kommunikationer när det har varit långvariga och omfattande avbrott i elsystemet. Utbildning och övning av entreprenadpersonal för drift och underhåll av reservverk har genomförts.

Kraftsamling och samordning av resurser

Stam- och regionnätsmontörer har utbildats för att kunna bygga upp raserade ledningar med särskilt beredskapsmateriel. Distributionselektriker på lokalnät utbildades för att kunna reparera stam- och regionnätsledningar. Även civilpliktiga med frivilligavtal utbildades i syfte att upprätthålla kompetensen. Insatsledare utbildades för att leda personal och reparationsarbete. Medarbetare som ingår i Svenska kraftnäts beredskapsorganisation för beredskapsförråd övades.

Under året utbildades bandvagnsförare, bandtraktorförare, sambands- och reservkraftoperatörer samt piloter ur frivilligorganisationerna för att kunna stödja elföretagen. Frivilligpersonal deltog i en regional samverkansövning.

Vid skogsbranden i Västmanland kraftsamlades och samordnades samhällets resurser. Från verket lånades bandvagnar med förare ur Frivilliga Automobilkåren, Rakelmobiler och elverk

ut till insatsledningens ledningsplats. Frivilliga radioorganisationen stöttade bandvagnsinsatsen med Rakelsupport.

Inom NordBER prioriterades utvecklingsarbetet kring samordnad reparationsberedskap för stamnätsledningar, nordisk beredskapsplan samt informationssäkerhet. Stamnätsföretag och myndigheter i Norden gavs möjlighet att delta i varandras beredskapsövningar.

Snabba och effektiva lednings- och informationsinsatser

Utbildning och övning genomfördes med personal som ingår i de sju elsamverkansområdena. Syftet var att öka krishanteringsförmågan genom att repetera och tillämpa kunskaperna om lägesuppföljnings- och rapporteringssystemet Susie.

En ny version av Susie lanserades. Den nya versionen fokuserar främst på att förenkla resurshantering. I Susie har även en direktkoppling till Sveriges Radios ärendehanteringssystem upprättats för att användarna på ett enkelt sätt ska kunna förmedla information om störningar till Sveriges Radio. Automatisk rapportering till Susie genomfördes hos hälften av elnätsföretagen.

Svenska kraftnät och Post- och telestyrelsen finansierade utbildning och övning i krishantering. Kurserna riktade sig till deltagare från energibranschen och telekommunikationsbranschen. Under året tränade Svenska kraftnät åtta nätföretag i hur de ska hantera driftsituationer vid svåra påfrestningar inom elförsörjningen. De informerades om samhällets och elförsörjningens krisberedskap samt elkrafttekniska fenomen.

Anslutning till Rakel

Rakel är Sveriges nationella kommunikationssystem för samverkan och ledning. Talgrupper¹⁴ och riktlinjer för hur Rakel ska användas inom elförsörjningen utarbetades och fastställdes under året. Arbetet genomfördes tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt representanter från elbranschen. Verket deltog i Energibranschens Rakelforum.

Ett pilotprojekt genomfördes där Svenska kraftnät hjälpte fem företag inom elförsörjningen med deras Rakelförförande. Detta för att dels säkra tal-kommunikationen hos dessa företag, dels dokumentera införandeprocessen. Processen ska sedan publiceras i en vägledning för Rakel.

En grundutbildning i Rakel togs fram och ca 150 slutanvändare inom elförsörjningen genomgick utbildningen.

¹³ Lokalt elnät som upprättas vid störning.

¹⁴ Fördefinierad grupp som kan kommunicera i Rakel.

I KONTROLLRUMMET...

... övervakas elöverföringen i stamnätet av Svenska kraftnäts medarbetare varje minut på dygnet. Besök www.svk.se för att se en karta över den aktuella driftsituationen. Där visas produktion och förbrukning av el i Sverige, de andra skandinaviska länderna samt Finland och Estland. Kartbilden visar också flöden mellan länderna, samt priser i olika områden.

Ett trettiotal Rakelföranden genomfördes hos företag i samband med överlåtelser av Rakel-abonnemang till elsamverkansledningarnas representanter.

I samband med övningar och utbildningar har Svenska kraftnät verkat för att öka kännedomen och användningen av Rakel bland elaktörerna. Sambandsprov gjordes på två av de nationella talgrupperna inom elförsörjningen.

Beredskapsplanering

Svenska kraftnäts krisledningsorganisation övades och beredskapsplaneringen har fortsatt.

En vägledning för krishantering inom elförsörjningen har tagits fram. Vägledningen utgör ett stöd i planeringsarbetet för att hantera och minimera störningar i företagets verksamhet.

Svenska kraftnät har varit ordförande i samverksområdet teknisk infrastruktur (SOTI). Arbetet har haft särskilt fokus på att utveckla arbetet med inriktning och planering.

Säkerhetsrelaterade beredskapsåtgärder

Som sektorsmyndighet för energiförsörjningen verkar Svenska kraftnät för att säkerhetsskyddet i elbranschen håller en optimal nivå. Säkerhetsskydd syftar till att vidta förebyggande åtgärder mot spioneri, sabotage och andra brott som kan hota rikets säkerhet, samt till skydd mot terrorism.

Verket arbetar regelbundet med att tydliggöra de säkerhetsrelaterade krav och riktlinjer som energiförsörjningen ska förhålla sig till. Särskilt arbete har lagts på att informera om Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om säkerhetsskydd, SvKFS 2013:1. Verkets egen säkerhetsanalys reviderades under året.

Under året lanserades en energisäkerhetsportal¹⁵. Portalen fungerar som en samlingsplats för relevanta styr- och stöddokument i syfte att underlätta säkerhetsarbetet inom branschen. Portalen används även för att förmedla nyheter och information om aktuella händelser.

För att stödja ett systematiskt informationssäkerhetsarbete inom elbranschen har verket arbetat fram vägledningar för informationssäkerhet.

Tillsynsverksamheten har utvecklats och ett närmare samarbete på området har etablerats med Säkerhetspolisen och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Säkerhetsskyddande aktiviteter, genom förstärkning av det fysiska skyddet, genomfördes vid tio anläggningar inom elbranschen. Fem förstudier gjordes och tekniska kravspecifikationer togs fram.

Verket har främjat forskning kring SCADA¹⁶-systemens säkerhet genom att finansiera ett forskningsprojekt vid Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

Dammsäkerhet

Svenska kraftnät verkar för att främja dammsäkerheten i landet. I arbetet ingår att

- > följa och medverka i utvecklingen av dammsäkerheten
- > samverka med berörda myndigheter och organisationer
- > regelbundet rapportera till regeringen om den utveckling som sker.

Nytt regelverk för dammsäkerhet

Nytt regelverk för dammsäkerhet gäller från 1 juli 2014. Svenska kraftnät redovisade i juni ett regeringsuppdrag om klassificering av dammar och tog fram en tidplan för klassificering av befintliga dammar. Rutiner för Länsstyrelsens arbete med dammsäkerhetsklassificering och former för överföring av medel från Svenska kraftnät till länsstyrelserna utarbetades och förankrades. Föreskrifter och allmänna råd för konsekvensutredning beslutades och delgavs berörda parter.

Tillsynsvägledning

Svenska kraftnät ansvarar för tillsynsvägledning för dammsäkerhet enligt 11 kap. miljöbalken. Verket gjorde under året en nationell sammanställning av dammägarnas årsrapportering till Länsstyrelsen avseende dammsäkerhet och följde även upp Länsstyrelsens tillsyn. Utökad rapportering för dammar med särskilt stora konsekvenser i händelse av dammhaveri utgjorde för första gången en del av ordinarie rapporteringsrutin.

Klimatförändringar och flödesdimensionering av dammar

Svenska kraftnät följer klimatförändringarnas påverkan på dammsäkerheten. Svenska kraftnät ledde under 2014 i samverkan med kraftindustrin, gruvindustrin och SMHI ett arbete med revidering av riktlinjerna för dimensionerande flöden för dammar med avseende på bl.a. klimatfrågan.

Beredskap för dammhaveri och höga flöden

Svenska kraftnät verkar för att risker för allvarliga störningar på samhället till följd av dammhaveri eller höga flöden i reglerade älvar minskar. Verket stödjer utvecklingen av samordnad beredskapsplanering för dammhaveri i stora kraftverksälvar. Under året togs översvämningskartor fram för älvarna Viskan och Voxnan. Arbetet med en samordnad beredskapsplanering för dammhaveri pågår nu för de tolv största kraftverksälvarna.

Kunskapsutveckling och kompetensförsörjning

Svenska kraftnät främjar forskning, utveckling och kunskapsförmedling inom dammsäkerhetsområdet. Vidare stödjer verket, tillsammans med kraftindustrin, Elforsk ABs¹⁷ forsknings- och utvecklingsprojekt inom dammsäkerhet. Svenska kraftnät har stöttat och medverkat i ett tiotal projekt avseende bl.a. beredskapsövningar, metodik för kartläggning av objekt som kan översvämmas vid dammhaveri, höga flöden och klimatförändring. Svenska kraftnät stödjer Svenskt Vattenkraftcentrum, ett centrum för högskoleutbildning och forskning som bl.a. syftar till att säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen inom vattenkrafts- och dammsäkerhetsområdet.

Tillståndsärenden

Svenska kraftnät deltar löpande i samråd och avger yttranden i bl.a. tillståndsärenden enligt 11 kap. miljöbalken och remisser som berör dammsäkerhet.

¹⁵ www.energisakerhetsportalen.se

¹⁶ Supervisory Control and Data Acquisition (SCADA).

¹⁷ Svenska elföretagens forsknings- och utvecklingsaktiebolag (Elforsk AB).

MEDARBETARE

Under 2014 har antalet medarbetare, arbetsbelastningen och behovet av att stödja verksamheten med extern kompetens fortsatt att öka. Det internationella arbetet kräver allt större interna resurser och nya teknikområden med tillkommande arbetsuppgifter ställer krav på ny kompetens.

Svenska kraftnät har valt att bemanna strategiskt viktiga arbetsuppgifter med egna anställda. Som beställarorganisation kan verket inte direkt styra över vilka kompetenser som ska finnas på marknaden. En viktig utmaning för verket är därför att samarbeta med konsulter och entreprenörer för att därigenom behålla viktig kompetens inom branschen.

Stora omvärldsförändringar och ett vidgat uppdrag ställer krav på en långsiktig och väl genomtänkt kompetensförsörjning, som utgår från verksamhetens krav och behov. Svenska kraftnät eftersträvar en bra balans av ålder, kön och etnicitet. Verket ska dessutom bedriva en säker och hållbar verksamhet med friska medarbetare.

Att vara en attraktiv arbetsgivare i fokus

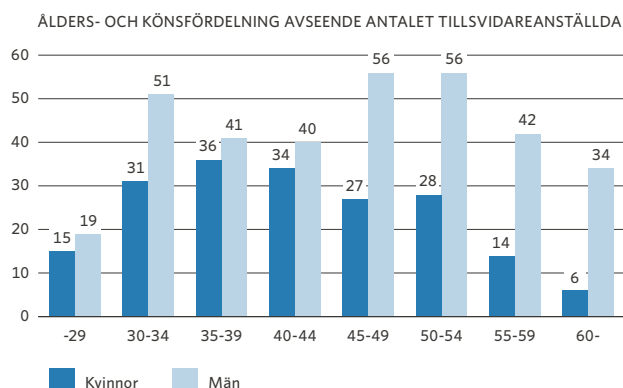
Svenska kraftnät har som mål att vara en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare. En medarbetarundersökning i början av året och en ledarmätning under hösten visar att Svenska kraftnät redan nu är en mycket bra arbetsgivare. För att klara de framtida utmaningarna ställs allt större krav på våra ledare. Ett tydligt, förankrat och målstyrt ledarskap är en av flera viktiga förutsättningar för att skapa en bra, effektiv och värdestyrd arbetsplats. För att stärka Svenska kraftnäts varumärke och attraktionskraft som arbetsgivare pågår projektet "Sveriges Bästa Arbetsplats". Där har aktiviteter sammanfattats i en utvecklingsplattform i syfte att utveckla och behålla medarbetarna samt attrahera nya kompetenser.

Nyckeltal, mål och utfall

Koncernen hade vid årets slut 530 (478) tillsvidareanställda. Omräknat till heltidssysselsatta är det 522 (471), varav 338 (314) män och 184 (157) kvinnor. Personalomsättningen uppgick till 4,0 (6,9) procent inklusive pensionsavgångar. Sjukfrånvaron var under året 2,4 (2,6) procent. Medellåldern inom Svenska kraftnät är 44 (44) år. Åldersprofilen har väsentligt förändrats under den senaste tioårsperioden. Från att ha varit en organisation med många äldre medarbetare är åldersprofilen nu balanserad.

Svenska kraftnät uppfattas av medarbetarna som en mycket jämställd och föräldravänlig arbetsplats, där stor hänsyn tas till medarbetare med olika bakgrund. Andelen kvinnor i organisationen ökar stadigt och är nu över en tredjedel. Närmare hälften av verkets ledare är kvinnor.

NYCKELTAL, MÅL OCH UTFALL	Utfall 2013	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015
Antal tillsvidareanställda	478	565	530	596
Heltidssysselsatta	471	550	522	580
Personalomsättning totalt	6,9 %	<5 %	4,0 %	<5%
Personalomsättning exkl. pensionsavgångar	4,5 %	<2,5 %	3,4 %	<2,5%
Medellålder	44 år	<45 år	44 år	<45 år
Andelen kvinnor	33 %	35 %	36 %	>36 %
Andelen kvinnliga chefer	48 %	>40%	47 %	>40 %
Utländsk bakgrund (SCB:s def.)	11 %	>12 %	13 %	>12%
Sjukfrånvaro	2,6 %	<2 %	2,4 %	<2%
Heltidsfriska (inga sjukdagar)	54 %	> 60 %	51 %	>60%
Andel långtidssjuka över 60 dagar	1,2 %	<1 %	0,8 %	<1%
Antalet långtidssjuka på heltid	0	0	1	0
Nyanställningar	63	90	74	80
Medellålder på de nyanställda	38 år	<40 år	39 år	<40 år
Andelen kvinnor av de nyanställda	37 %	>40%	42 %	>40%
Jobbrotation, antal personer	30	>30	22	>30

Enligt målet för 2014 skulle antalet tillsvidareanställda vid årets slut ha varit 565. Det lägre utfallet på 530 medarbetare beror främst på att rekryteringsprocesserna startade senare än planerat och att vissa kompetenser är svåra att finna. Sjukfrånvaron har minskat något och ligger på en relativt låg nivå, även om målet för 2014 inte uppnåddes.

Varje avdelning har i den årliga kompetensanalysen redovisat vilka kompetensområden som är väsentliga för verksamheten ett par år framåt samt vilka kompetensgap som behöver fyllas. Redovisningen indikerar även var i organisationen nyckelpersonsberoendet är högt och vilka risker som kan uppkomma om gapen inte åtgärdas. Ett visst kompetensgap finns i 49 (54) procent av verkets kompetensområden och ett väsentligt gap finns i 4 (5) procent. I 24 (24) procent av verkets kompetensområden finns ett nyckelpersonsberoende. Kompetensanalysen visar att användning av konsulter och förbättrade metoder och processer är de vanligaste åtgärderna mot kompetensgapen.

Årligen genomförs en analys av erfarenhet och kompetens hos de medarbetare som kommer att gå i pension under den

kommande femårsperioden. Analysen visar vilka medarbetare som har kompetens som i någon form måste föras över till yngre medarbetare. Under 2014 har 36 (36) medarbetare planerats för sådan kompetensväxling, varav 15 (16) har haft verksamhetskritisk kompetens.

I stort sett samtliga medarbetare har genomfört ett utvecklingssamtal under året, där även individuella utvecklingsplaner upprättats.

Ett traineeprogram med fyra unga ingenjörer startade under året. Svenska kraftnät har medverkat i tre (fyra) arbetsmarknadsdagar på utvalda högskolor och har varit handledare i fem (14) examensarbeten.

Svenska kraftnät har fortsatt satsningen på att vara en frisk och säker arbetsplats. Vid långtidssjukdom reagerar verket snabbt och efter två veckors sjukskrivning ska en rehabiliteringsplan ha upprättats mellan medarbetare och chef. Detta bidrar till att i stort sett alla långtidssjuka återgår i tjänst. Under hösten har riskbedömningar av arbetsmiljön genomförts i hela organisationen.

SJUKFRÅNVARO (%)	<29 år	30 – 49 år	>50 år	TOTALT
Kvinnor	1,8	4,2	5,0	4,2
Män	0,9	1,1	1,9	1,4
TOTALT	1,3	2,4	2,7	2,4

Under året har konceptet för ledarförsörjning och ledarutveckling utvecklats och ledarkriterier fastställts. Dessutom har Svenska kraftnäts ledare i ökande omfattning fått individuellt stöd i sitt ledarskap. Ett ledarprogram för 14 ledare har genomförts under året. Planeringen inför 2015 av ett nytt förberedande program för ledartalanger är klar. För att ytterligare stärka ledarskapet på Svenska kraftnät och ge ett stöd i alla ledande roller, har en

JÄMSTÄLLD ARBETSPLATS

Svenska kraftnät uppfattas av medarbetarna som en mycket jämställd och föräldravänlig arbetsplats, där stor hänsyn tas till medarbetare med olika bakgrund. Andelen kvinnor i organisationen ökar stadigt och är nu över en tredjedel. Närmare hälften av verkets ledare är kvinnor.

ledarhandbok tagits fram under året. Handboken baseras på de övningar och teorier som används i ledarprogrammen och som deltagarna har funnit praktiskt tillämpbara.

Svenska kraftnät har de senaste åren arbetat aktivt för att tydliggöra förväntningar på ledare och medarbetare. Under året har ett arbete med att ta fram medarbetarkriterier påbörjats. Medarbetarkriterierna baseras på Svenska kraftnäts värdeord, ledarkriterier och nuvarande lönekriterier och syftar till att tydliggöra dessa förväntningar. För att förankra medarbetarkriterierna i organisationen och för att kunna diskutera dem med medarbetare har enheter och avdelningar genomfört workshops under hösten.

Mål för kompetensförsörjningen 2015

Under 2015 kommer ca 80 nya medarbetare att rekryteras. Svenska kraftnät kommer enligt plan att ha nästan 600 tillsvidareanställda vid utgången av 2015. Fortsatt fokus på effektiva rekryteringsprocesser och en bra introduktion av nyanställda är av största vikt.

Under 2015 kommer strategin för medarbetarnas kompetensutveckling att utvecklas ytterligare. Ett förslag till utvecklings- och karriärmodell ska arbetas fram och implementeras. Svenska kraftnät ska under 2015 genomföra en kompetensanalys, som ska vara utgångspunkten för att hela organisationen har rätt kompetens för att klara mål och utmaningar. Analysen ska beskriva vilka aktiviteter som behöver genomföras för att klara kompetensväxlingen från äldre till yngre medarbetare. Som tidigare år kommer särskilda insatser att genomföras för att minska nyckelpersonsberoendet.

Genom stöd, styrning och inspiration i HR-frågor till affärsverkets ledare ökar förutsättningarna för ett gott ledarskap. En ledarmätning planeras under 2015 för att kartlägga utvecklingsbehovet hos Svenska kraftnäts ledare.

Verket kommer att identifiera tolv möjliga ledarkandidater som kommer att delta i ett förberedande ledarprogram. Ett motsvarande program för projektledare kommer att genomföras.

Genom ett fortsatt fokus på psykosocial arbetsmiljö skapas förutsättningar för en frisk och säker arbetsplats.

Arbetet med jämställdhet och mångfald fortsätter enligt plan och jämställdhets- och mångfaldsplanen kommer att uppdateras.

Arbetet med att stärka Svenska kraftnät som arbetsgivare och arbetsgivarvarumärke fortsätter och mätningar kring detta kommer att göras hos egna medarbetare och bland studenter. Verket kommer att delta på minst fyra arbetsmarknadsdagar och erbjuda minst tio examensarbeten.

Övriga mål för 2015 kan utläsas av tabellen för nyckeltal, mål och utfall.

Mål för kompetensförsörjningen 2016/2017

Det långsiktiga målet för den framtida kompetensförsörjningen är att Svenska kraftnät ska vara en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare. Verket ska anses vara en modern och stimulerande arbetsplats som värnar om att behålla och utveckla rätt kompetens. Svenska kraftnät ska också vara en välkänd arbetsgivare hos externa målgrupper som är intressanta för verket. Med arbetsgivare avses också rollen som uppdragsgivare till konsulter och entreprenörer.

Svenska kraftnät har följande inriktning för kompetensförsörjningen:

- > Ledare och medarbetare ska uppvisa de nyckelbeteenden som är definierade i ledar- och medarbetarkriterier. Genom att utveckla ledar- och medarbetarskapet tydliggör verket förväntningar och ambitionsnivåer. Det förväntade resultatet är nöjda, effektiva och motiverade medarbetare och ledare.
- > Svenska kraftnät ska rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetens för att kunna realisera målen. Genom att utveckla och följa upp kompetensen hos medarbetare och ledare strävar verket efter att ha rätt kompetens i relation till behovet.
- > Svenska kraftnät ska ta ansvar för hållbarhetsfrågorna och ställa höga krav på att arbetsmiljön är säker och stimulerande för anställda, konsulter och entreprenörer.
- > Svenska kraftnät ska utveckla en kultur av ständigt lärande för att kunna arbeta mer effektivt. Verket ska skapa en feedbackkultur där goda exempel lyfts fram och återanvänds samt en kultur där verket utvärderar vad som görs och hur det görs, och därigenom blir en flexibel och förändringsbenägen organisation.

MED AMBITIONEN ATT BLI EN AV SVERIGES BÄSTA ARBETSPLATSER

Svenska kraftnät är just nu inne i en intensiv och expansiv period. Något som skapar ett större behov av nya medarbetare än vad det någonsin tidigare har gjort.

– Just nu bygger vi ut det svenska stamnätet för att möta dagens höga elförbrukning och krav på säkra elleveranser. I och med att detta måste vi rekrytera nya kollegor. Men det räcker inte med det. Vi måste ju även kunna behålla våra medarbetare och chefer, berättar Claes Vallin, HR-direktör på Svenska kraftnät.

För att göra detta har Svenska kraftnät satt målet att bli en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare. Ett ambitiöst mål som kräver ständig verksamhetsutveckling och engagemang från hela verksamheten.

– Samverkan är ett ledord i samtliga av våra processer, vilket innebär att medarbetare är delaktiga i alla utvecklingsfrågor, stora som små.

Ser till att Sverige aldrig stannar

Utmanande arbetsuppgifter. Tydliga utvecklingsvägar. Balans i livet. Bra förmåner. Argumenten är många när medarbetarna själva får säga sitt om vad de tycker om sin arbetsplats. Men en faktor väger tyngst.

– Arbetet är meningsfullt. Utan oss fungerar inte Sverige och det finns en stolthet i väggarna på Svenska kraftnät, säger Claes Vallin. Arbetet vi utför är ansvarfullt men också ofta utmanande, vilket gör att du hela tiden utvecklar din kompetens.

– Kärnan i vår kultur är samarbete, att dela med sig av kunskap och hjälpa varandra. Vi arbetar alla mot samma mål och då krävs en laganda, tillägger Claes.

En annan viktig trivselsfaktor som framkommer i medarbetarundersökningar är att Svenska kraftnät möjliggör balans i livet.

– Balans mellan arbetsliv och privatliv ger arbetsglädje. Vi undviker även att lägga möten tidiga morgnar och sena eftermiddagar, för att underlätta medarbetarnas livspussel.

Ledare som kan leda

Medarbetareundersökningar har genom åren visat att Svenska kraftnät har uppskattade ledare. Den snabba expansionstakt som verksamheten befinner sig i ställer däremot nya och större krav där ett tydligt och målstyrt ledarskap är en av flera viktiga förutsättningar. Detta ska uppnås genom att ge verksamhetens ledare förutsättningar som utveckling och verktyg för att hantera ledarskapets olika dimensioner.

HÄLSA, MILJÖ, SÄKERHET OCH KVALITET

Svenska kraftnät har i uppdrag att erbjuda säker, effektiv och miljöanpassad överföring av el på stamnätet. Visionen, "En ledande roll för en säker och hållbar elförsörjning", utgår från detta uppdrag och uttrycker verkets vilja att arbeta för miljöanpassade, säkra och hållbara lösningar. Svenska kraftnät har ett stort ansvar i arbetet med att nå EU:s klimat- och energimål men också ansvar för att bedriva den egna verksamheten på ett säkert sätt för både människor och miljö.

Ett HMS-arbete som är bäst i branschen

De senaste åren har Svenska kraftnät arbetat målmedvetet för att samordna arbetet inom områdena miljö, arbetsmiljö, elsäkerhet, säkerhet och kvalitet (HMS). Med ett samordnat arbetssätt i dessa frågor erbjuds ett mer effektivt stöd till verksamheten. I syfte att få större fokus på frågorna och en tydligare styrning av arbetet bildades under 2014 en ny organisatorisk enhet som har det samlande ansvaret för hälsa, miljö, säkerhet och kvalitet. Visionen för den enhet som arbetar med HMS är att Svenska kraftnät ska bedriva ett HMS-arbete som är bäst i elbranschen.

De största riskerna för personskador och miljöpåverkan finns inom de omfattande anläggningsprojekt som pågår samt inom förvaltningsverksamheten. Behovet av stöd i HMS-arbetet är därför som störst inom dessa verksamheter. För att möta upp behovet har Svenska kraftnät byggt upp en intern stödorganisation med HMS-koordinatorer. Deras uppgift är att vara HMS-enhetens förlängda arm och ge investerings- och förvaltningsverksamheten ett samlat expertstöd i HMS-arbetet. Genom denna lösning kan affärsverket säkerställa att HMS-arbetet sker systematiskt och att den interna styrningen och uppföljningen av entreprenörernas arbete är effektiv.

Under året har Svenska kraftnät förbättrat de HMS-krav som verket ställer vid upphandling av entreprenader. Miljökraven har uppdaterats och harmoniserats med andra stora byggherrars krav. Nya krav har också införts för kvalificering till upphandlingarna av entreprenader. Bland annat ställs krav på att redovisa hur en organisation arbetar för att säkerställa att miljölagstiftningen efterlevs. Entreprenörerna ska kunna visa att de har rutiner för riskhantering och kvalitetsstyrning. Affärsverket har också påbörjat ett arbete med syfte att utforma krav på anständiga anställnings- och arbetsvillkor hos entreprenörerna.

Svenska kraftnät arbetar systematiskt inom hela HMS-området. Exempelvis är miljöledningssystemet certifierat enligt standarden ISO 14001. Certifikatet förnyades i slutet av 2014. Enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter ska verket årligen redovisa miljöledningsarbetet till Miljödepar-

tementet och Naturvårdsverket. Redovisningen sker i en särskild rapport som lämnas i samband med årsredovisningen. Ett annat exempel är systematiskt arbetsmiljöarbete som bedrivs i verksamheten via riskanalyser och handlingsplaner för att åtgärda risker enligt lagkrav.

Genom effektiv incidenthantering kan risker minimeras

Ett nytt system för incidenthantering, ENIA, togs i drift under våren. Där hanteras olyckor, tillbud och avvikelser inom HMS-området. Syftet med incidenthanteringssystemet är att säkerställa en effektiv hantering av incidenter och få fram händelsestatistik som kan användas i det långsiktigt förebyggande arbetet. Det är ett övergripande mål för Svenska kraftnät att inga allvarliga olyckor eller tillbud med känd grundorsak ska upprepas.

Under året har samtliga medarbetare fått utbildning i systemet och särskilda utbildningsinsatser har riktats till verksamhetsansvariga och konsulter. Rutiner för incidenthantering har implementerats i alla anläggningsprojekt och till viss del även i underhållsverksamheten. Entreprenörerna kan enkelt rapportera incidenter via en särskild app för mobiltelefon.

Totalt har 669 incidenter (inkl. revisionsavvikelser) rapporterats in under året. Av dessa har 62 procent åtgärdats och stängts. De flesta incidenterna har rapporterats från anläggningsprojekten och arbetsmiljö. Antalet redovisade tillbud och observationer är lågt i förhållande till antalet olyckor, vilket indikerar att det finns ett mörkertal av tillbud och observationer som inte anmäls. Insatser för att öka rapporteringen av tillbud och observationer är därför viktiga framöver.

För ett framgångsrikt incidenthanteringsarbete krävs att fullständiga och korrekta grundorsaksanalyser utförs samt att erfarenhetsåterföring sker i verksamheten. Här finns fortfarande en förbättringspotential och verket kommer att arbeta vidare med detta under 2015.

Risikanalyser

En annan viktig åtgärd för att förebygga personskador och miljöpåverkan är att genomföra riskanalyser i ett tidigt skede av planeringsarbetet. I samband med tekniska förstudier genomförs riskgranskningsmöten med personer från enheter som påverkar och ansvarar för planering, utförande och förvaltning av ett kommande anläggningsprojekt. Riskgranskningsmötena utförs för att kunna dokumentera och säkerställa att risker relaterade till HMS identifieras, värderas och åtgärdas. Under 2014 påbörjades riskgranskningsmöten med avseende på risker främst inom arbetsmiljö. Under 2015 ska riskanalyserna även omfatta miljörisker, vilket kommer att ge ett bättre underlag för att välja miljöanpassade tekniska lösningar och material.

Interna revisioner är till god hjälp i förbättringsarbetet

Svenska kraftnät använder revisioner som ett verktyg för att systematiskt följa upp HMS-arbetet. Under 2014 har sex revisioner inom miljö, arbetsmiljö, elsäkerhet och kvalitet genomförts inom underhållsverksamheten. På motsvarande sätt har revisioner genomförts i två anläggningsprojekt. Revisionerna visade att entreprenörerna över lag har ett engagemang för HMS-frågor och är öppna för förbättringsmöjligheter. Det finns brister i det systematiska arbetet, framför allt när det gäller risk- och avvikelshantering.

Elsäkerhet är ett område där både aviserade revisioner och oaviserade kontroller används som verktyg för att bedöma hur väl elsäkerheten hanteras i verksamheten. Resultaten från årets revisioner och kontroller visar på en i huvudsak god medvetenhet om den elektriska säkerheten och att elsäkerhetskraven följs hos verkets entreprenörer.

Interna miljörevisioner genomförs enligt en plan så att hela verksamheten revideras under en treårsperiod. Ett antal medarbetare har genomgått externa utbildningar i miljörevision och en miljörevisorsgrupp har startats.

Arbetsmiljöansvaret har delegerats

Generaldirektören är ytterst ansvarig för arbetsmiljön på Svenska kraftnät. För att upprätthålla ansvaret har Svenska kraftnät under 2014 lagt ned betydande arbete på att förtydliga roller och ansvar samt att delegera arbetsuppgifterna till chefer och projektledare. I samband med detta har alla berörda gått utbildningar i arbetsmiljö och en rad hjälpverktyg har tagits fram till stöd för chefer och projektledare som ska kunna ta emot arbetsuppgifterna. Även inom elsäkerhetsområdet har olika kompetenshöjande utbildningar och andra insatser genomförts.

Under året har ett flertal utbildningar och seminarier, på olika teman, hållits för underhållsingenjörer, projektledare och entreprenörer. Anpassade miljöutbildningar har genomförts för chefer, projektledare och andra nyckelgrupper.

Hög elsäkerhet – ett övergripande mål

Svenska kraftnät har ett ansvar för att skydda personer och egendom från att skadas av elektrisk ström. Att upprätthålla en hög elsäkerhet är ett övergripande mål inom Svenska kraftnät och verkets dotterbolag.

I Europa är arbete med skötsel av elektriska anläggningar reglerat i en gemensam europeisk skötselstandard. Denna skötselstandard reviderades 2013 och har därefter antagits

som svensk standard. Med skötselstandarden som grund ska det teoretiskt sett kunna gå att genomföra samma elektriska säkerhetsåtgärder oavsett land. För att säkerställa att person-säkerheten inte riskeras, är det nödvändigt att verket som beställare fortsatt tydligt anger vilka krav som gäller i de uppdrag som läggs ut.

Under året har Svenska kraftnät deltagit i att slutföra revideringen av de svenska branschgemensamma elsäkerhetsanvisningarna (ESA) som bygger på den svenska skötselstandarden. Branschen har för avsikt att gemensamt införa dessa ESA14-anvisningar under sommaren 2015.

Utveckling av kvalitetsstyrning i anläggningsprojekt

Under 2014 har Svenska kraftnät genomfört en omfattande kvalitetsutredning för investeringsverksamheten. I utredningen kartläggs vad som finns, respektive saknas, för att Svenska kraftnäts produktionsmodell för genomförande av anläggningsprojekt ska säkerställa ett kvalitetsstyrt arbetssätt. Resultatet visar att produktionsmodellen används och fungerar bra men behöver kompletteras med ytterligare rutiner.

En förbättringsåtgärd som föreslås är att ta fram ett strukturerat arbetssätt för mer likriktat arbete med kvalitets- och kontrollplaner. Behov finns också att ta fram checklistor för varje teknikområde och teknikgren. Dessutom kommer vissa rutiner och mallar att behöva utarbetas.

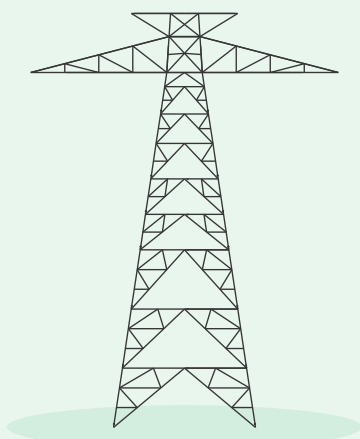
Energieffektivisering och begränsning av utsläpp

Ett omfattande program för energieffektivisering i Svenska kraftnäts stationsanläggningar pågår. Under året har inventering av befintliga stationer inklusive energiinspektioner slutförts. Efter utvärdering av resultatet har beslut fattats om ett åtgärdsprogram. Åtgärder för att minska energiförbrukningen och för att underlätta framtida uppföljning av förbrukningen genomförs inledningsvis i sex stamnätsstationer. Verket kommer därefter löpande att utföra lämpliga åtgärder för övriga stationer. Åtgärderna berör främst ventilation, samstyrning av system, installation av värmepumpar och växelriktare. De kunskaper som har nåtts genom energiinspektionerna ska under 2015 också omvandlas till krav på energieffektivitet för nya stationer.

Även vid det centrala stamnäts- och beredskapsförrådet genomförs nu, efter vårens energikartläggning, åtgärder enligt en handlingsplan. Exempelvis har luftvärmepumpar installerats.

Svenska kraftnät arbetar systematiskt för att begränsa utsläppen av växthusgasen svavelhexafluorid (SF₆), som används i bl.a. brytare. Även under 2014 var utsläppen mycket små, 0,2 (0,2) procent av den installerade gasmängden. Detta är långt under kraven för ny utrustning, där leverantörerna garanterar maximala utsläpp på 0,5 procent. Svenska kraftnät har de senaste fem åren haft ett genomsnittligt utsläpp på ca 0,2 procent från anläggningarna – trots att en stor del av utrustningen är av äldre typ. De låga utsläppen är resultatet av ett mångårigt och långsiktigt arbete med bl.a. förebyggande underhåll, utbildning och snabbt åtgärdande av läckande apparater.

Affärsverket skärpte nyligen kraven på maskiner och fordon som används i entreprenaderna vad gäller utsläpp av koldioxid. Genom att många stora anläggningsprojekt nu genomförs blir dock de totala utsläppen från entreprenaderna större än tidigare år.

NYA STOLPAR – MINDRE PÅVERKAN

Svenska kraftnät strävar efter att inte ta onödigt markutrymme i anspråk vid byggande av nya kraftledningar. Särskilt de traditionella vinkelstolparna tar mycket plats. I ett utvecklingsarbete har nya vinkelstolpar tagits fram under 2014, som tar betydligt mindre markutrymme i anspråk och som dessutom ger mindre visuell påverkan.

Bättre kontroll av kemikalieanvändningen

För att förbättra kontrollen av kemikalieanvändningen har Svenska kraftnät skärpt kraven på entreprenörernas användning av kemikalier. I början av 2014 upphandlades ett kemikalisystem i vilket kemikalier ska rapporteras in. Kemikalierna granskas och klassas innan de får användas. Syftet med de nya kraven är att styra mot en minskad användning av miljö- och hälsoskadliga kemikalier i verksamheten samt att få ökad kontroll på att produkterna hanteras på rätt sätt.

Under 2013 och 2014 genomförde Svenska kraftnät ett FoU-projekt för att få fram bättre underlag för bedömning av hur slipersfundament ska hanteras vid rivning av ledningar. Projektet omfattade bland annat provtagningar och analyser av spridning av kreosot vid olika mark- och vattenförhållanden. Resultaten visade att risken är minimal för att föroreningar ska spridas utanför fundamentens omedelbara närhet. Svenska kraftnäts miljökrav har kompletterats med ett krav om fundament och en mer detaljerad anvisning för rivning av fundament håller på att utarbetas.

Ett arbete pågår med att utveckla prefabricerade fundament av betong som alternativ till kreosotimpregnerade träfundament. Betongfundamenten kommer att kunna användas på de platser där det är olämpligt att använda kreosotfundament, t.ex. där det förekommer hög vattengenomströmning.

Nya stolpar har utvecklats

Svenska kraftnät strävar efter att inte ta onödigt markutrymme i anspråk vid byggande av nya kraftledningar. Särskilt de traditionella vinkelstolparna tar mycket plats. I ett utvecklingsarbete har nya vinkelstolpar tagits fram under 2014, som tar betydligt mindre markutrymme i anspråk och som dessutom ger mindre visuell påverkan.

I en ledningsgata i närheten av Storuman prövar Svenska kraftnät kompositstolpar för 220 kV som alternativ till kreosotimpregnerade trästolpar. Två nya stolpar har monterats i augusti och därmed ersatt kreosotimpregnerade stolpar som behövde bytas ut p.g.a. rötskador. Utvärdering av de nya stolparna pågår.

Ledningsgator kan bidra till fungerande grön infrastruktur

Intresset har på senare tid ökat för hur infrastrukturens miljöer, t.ex. kraftledningsgator, kan bidra till fungerande grön infrastruktur och biologisk mångfald. Statens jordbruksverk driver en samverkansgrupp för skötsel av gräsmarker i infrastrukturmiljöer. Svenska kraftnät deltar i detta arbete tillsammans med bl.a. Trafikverket, Artdatabanken, Vattenfall, Swedavia och forskare. Genom rätt skötsel kan infrastrukturens miljöer vara en resurs när det gäller att bevara biologisk mångfald.

I ett projekt som genomförs i samarbete med Centrum för Biologisk Mångfald och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), undersöks i vilken utsträckning kraftledningsgator fungerar som spridningskorridorer för fjärilar i olika typer av landskap. Under 2014 har inventeringar och studier av rörelser hos märkta individer genomförts. Projektet avslutas under 2015.

I ett annat uppdrag tar SLU fram och testar förslag till metoder och design för ett rikstäckande miljöövervakningsprogram för naturvärden i kraftledningsgator längs stamnätets ledningsgator. Under 2014 har SLU bland annat studerat olika växtlokaler i fält för att få fram underlag för beslut om lämplig metodik.

FORSKNING OCH UTVECKLING

Forskning och utveckling (FoU) inom områdena elöverföring och eldistribution är viktigt för Svenska kraftnäts verksamhet. Därför är affärsverket aktivt i forsknings- och teknikutvecklingsprojekt som stödjer ett framtida elsystem.

Elsystemet i framtiden ska, liksom idag, svara mot uppsatta klimatmål, vara driftsäkert och tillräckligt flexibelt för att kunna hantera vår omvärlds förändringar och krav.

Svenska kraftnät medverkar och stödjer därför teknisk forskning, utveckling och demonstration inom tio teknikområden:

- > systemutnyttjande och driftsäkerhet
- > systempåverkan av storskalig förnybar elproduktion
- > miljö
- > informations- och driftsystem
- > underhåll
- > dammsäkerhet
- > elmarknad
- > teknik för stationer och ledningar
- > kompetensförsörjning
- > övriga satsningar som spänner över fler teknikområden

Svenska kraftnät har under 2014 fortsatt att stärka FoU-arbetet samt upprättat en framåtblickande treårig FoU-plan.

Svenska kraftnät genomför ofta forskning och utveckling i samarbete med branschföretagen, via det med Svensk Energi samägda Elforsk AB som den 1 januari 2015 uppgår i Energiforsk AB. Att samverka med högskolorna är också ett prioriterat område. Sammantaget är forsknings- och utvecklingsverksamheten långsiktigt av stor vikt för att säkerställa och höja den kompetens som krävs för att Svenska kraftnät nu och i framtiden ska kunna fullgöra verkets uppgifter.

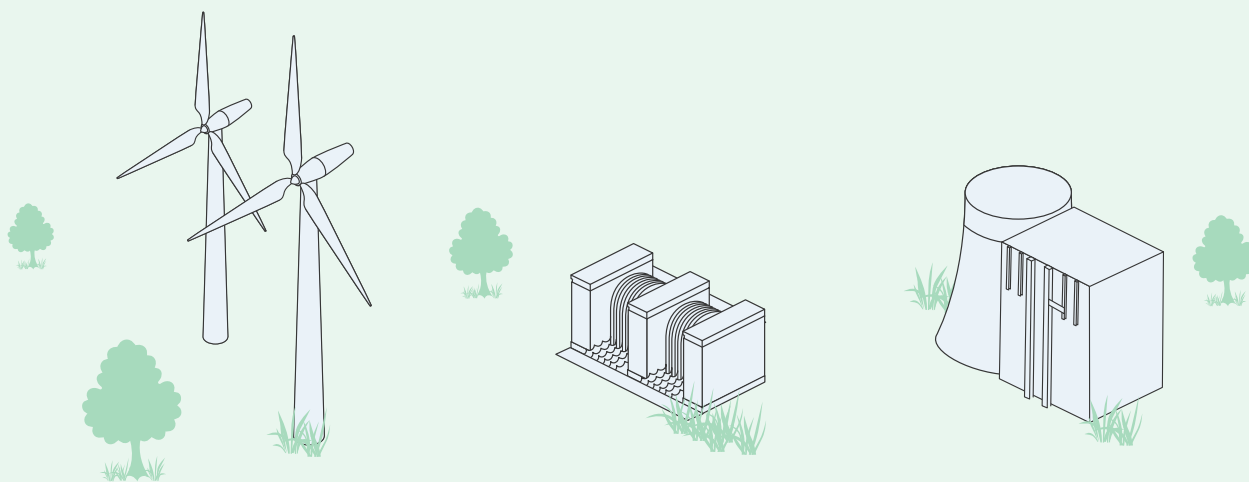
Svenska kraftnät är delägare i utvecklingsbolaget STRI AB i Ludvika tillsammans med ABB, Statnett och Det Norske Veritas (DNV). Här genomförs forsknings- och utvecklingsprojekt. Flera av dessa görs i samarbete med delägarna och med de nordiska stamnätsföretagen. Under 2014 har fokus på forskningsfrågor, som är av gemensamt intresse i Europa, fortsatt att öka. Exempel på sådana frågor är integration och balansering av förnybar energi i olika stamnät.

Under 2014 använde Svenska kraftnät 26 (20) mnkr till forskning och utveckling.

Under året har projekt bedrivits som långsiktigt bidrar till att förbättra driftsäkerhet, tillgänglighet och till att effektivisera elsystemet. Några exempel är följande:

- > Under 2013 och 2014 har Svenska kraftnät genomfört ett FoU-projekt för att få fram bättre underlag för bedömning av hur slipersfundament ska hanteras vid rivning av ledningar. Projektet har omfattat provtagningar och analyser av spridning av kreosot vid olika mark- och vattenförhållanden. Resultaten har visat att risken är minimal för att föroreningar ska spridas utanför fundamentens omedelbara närhet.
- > En prototyp har byggts för att testa en mätmetod för beröringsfri temperaturövervakning av frånskiljare. Denna har provinstallerats under 2012. Analys av data görs fr.o.m. 2013 vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) som ett doktorandprojekt. Arbetet har fortsatt under 2014.
- > Under 2014 har studier fortsatt angående hur Svenska kraftnät ska hantera en förväntad minskning av svängmassa ("inertia") i kraftsystemet, vilket kan leda till oacceptabla frekvensavvikelser. Ett samarbete med Fingrid och Nordiska Analys Gruppen (NAG) har resulterat i förslag till lösningar för att förebygga frekvensavvikelser efter stora störningar.
- > Kraftsystemsmodeller till Svenska kraftnäts kraftsystems-simulator Aristo har vidareutvecklats. Kraftsystemssimulatorens används till operatörsträning, driftanalys och kraftsystemsstudier. Det är även viktigt att simulatorens används vid högskolor, för att bidra till att stärka kompetensen. Aristo finns vid Chalmers, KTH och Lunds Tekniska Högskola (LTH).
- > Svenska kraftnät deltar i det nordiska kunskapsnätverket för forskning kring Phasor Measurement Units (PMU). Det är en ny teknik som kan ge bättre kunskap om de nordiska nätens dynamik, förbättra övervakningsmöjligheterna och på längre sikt ge styrmedel för näten.

- > SCADA¹⁸-säkerhet är en satsning inom informations- och driftsystem, som etablerades under 2010 och där satsningen har fortsatt under 2014. Samverkan sker mellan KTH, FOI och Svenska kraftnät där Svenska kraftnät finansierar forskning vid KTH.
- > Svenska kraftnät stärker samarbetet med högskolan, genom att en medarbetare under 2014 har utsetts till adjungerad professor vid KTH.
- > Under 2014 har Svenska kraftnät fortsatt att studera två nya tekniker för att bättre kunna bedöma status och risk för störning p.g.a. höga träd i ledningsgator. Den ena metoden använder avancerad mätteknik med hjälp av laser. Den andra utgår från tredimensionell fotografering kombinerat med avancerad datoriserad tolkning. Målet är att införa det alternativ som operativt passar verkets underhållsverksamhet bäst.
- > Ekonomiskt stöd har getts till högskolornas forskningsprogram Elektra och Vindforsk. Direkt stöd åt utvalda forskningsprojekt har även getts till högskolor.
- > Som ett led i satsningar inom smarta elnät (smart grids) deltar Svenska kraftnät i ett Elforskprojekt. Verket har även varit aktivt i den svenska regeringens samordningsråd för smarta elnät.
- > Svenska kraftnät stödjer kunskaps- och kompetensuppbyggnad inom dammsäkerheten dels genom FoU-projekt, dels genom stöd till Svenskt Vattenkraftcentrum (SVC) som är ett centrum för högskoleutbildning och forskning inom vattenkraft och gruvdammar. Verksamheten inom SVC är uppdelad i två kompetensområden – vattenbyggnad samt vattenturbiner och generatorer. Svenska kraftnät stödjer båda områdena.

NYA UTMANINGAR I KRAFTSYSTEMET NÄR SVÄNGMASSAN BLIR MINDRE

Ett balanserat kraftsystem

Svenska kraftnät har ansvar för att upprätthålla balansen i elnätet och säkerställa en stabil eltilförsel till de regionala och lokala näten. Balansen kan brytas av till exempel kortslutningar och nätkopplingar, som orsakar svängningar och störningar i systemet. Storleken på svängmassan i kraftsystemet är en faktor som påverkar dess förmåga att tåla störningar.

Naturlig tröghet gör nätet driftsäkert

Svängmassa syftar på en naturlig tröghet i kraftsystemet. Det fungerar ungefär som en roterande axel som har en tyngd i vardera änden. Ju kraftigare tyngderna är, desto svårare blir det att störa eller stoppa axelns rotation.

Stamnätets kraftledningar utgör axeln och binder ihop kraftverken, som fungerar som tyngder.

Mindre svängmassa i nya produktionsanläggningar av el

Idag är kraftsystemet anpassat efter kärnkraft och vattenkraft, som av naturliga skäl har stor svängmassa, eftersom de har stora generatorer och turbiner.

Kraftsystemet utvecklas hela tiden och nya energikällor kopplas till stamnätet, t.ex. vind- och solkraft. Dessutom ansluts fler utlandsförbindelser med hjälp av likström. Dessa förändringar bidrar inte med någon svängmassa och skapar därför ett känsligare kraftsystem.

Samordning med kunder och forskning för ökad stabilitet

För att upprätthålla överföringskapaciteten och säkerställa driftsäkerheten i kraftsystemet måste spänningen hållas inom sina gränser i varje punkt i kraftsystemet. Samordning med Svenska kraftnäts kunder är av betydelse för detta arbete. Här finns också ekonomiska värden eftersom en optimering av resurserna medför minskade förluster och därmed kostnader. Det pågår även forskning, bl.a. hos Energiforsk, kring hur stabiliteten i nätet på bästa sätt kan upprätthållas när andelen sol- och vindkraft i systemet ökar.

¹⁸ Supervisory Control and Data Acquisition (SCADA).

INTERNATIONELLT SAMARBETE

Svenska kraftnät arbetar för att öka integrationen och harmoniseringen av de nordiska och baltiska ländernas elmarknader och elnät. Verket har också som uppgift att vidareutveckla elmarknadssamarbetet inom Europa för att främja en inre marknad för el.

Elmarknadssamarbetet inom Europa

Inom Europa pågår ett omfattande arbete för en integrerad europeisk elmarknad med trygg och säker energiförsörjning. EU:s tredje lagstiftningspaket om den inre marknaden för el är en central del i det arbetet, vilket har resulterat i ökat behov av europeisk närvaro och fokus för Svenska kraftnät. Svenska kraftnäts europeiska samarbete sker främst inom ramarna för samarbetsorganisationen European Network of Transmission System Operators for Electricity (ENTSO-E). Inom ENTSO samarbetar 41 europeiska stamnätsföretag i 34 länder. ENTSO arbetar utifrån EU-kommissionens uppdrag med två huvudsakliga arbetsuppgifter:

- > Ta fram förslag till bindande europeiska regler, s.k. nätkoder¹⁹ inom områdena drift, anslutning till stamnätet och elmarknad.
- > Ta fram en europeisk tioårig nätutvecklingsplan (TYNDP).

Nätkoder och kommissionsriktlinjer

Under 2014 har Svenska kraftnät deltagit i ENTSO:s arbete med att ta fram förslag på nätkoder. Verket har även bistått ENTSO inför diskussioner med kommissionen och den europeiska reglermyndigheten ACER²⁰. Affärsverket har även biträtt Regeringskansliet inför kommittologin om nätkoderna.

Under 2014 har kommissionen arbetat vidare med de nätkoder som ENTSO föreslagit (se statusbild nedan). Som ett led i detta arbete har vissa nätkoder arbetats om till riktlinjer. Oavsett om förslagen kommer att läggas fram som nätkod eller som riktlinje kommer de att träda i kraft som EU-förordningar. Därmed blir de direkt bindande i varje medlemsstat.

I december 2014 godkändes i första instansen (alla medlemsstater) den första riktlinjen, Riktlinje för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning. Riktlinjen förväntas träda i kraft under andra kvartalet av 2015.

Även om nätkoderna/riktlinjerna ännu inte har trätt i kraft har ett antal olika förberedande arbeten påbörjats inom ENTSO.

Svenska kraftnät har 2014 startat ett projekt med namnet SincE²¹, i syfte att säkerställa att verket följer de kommande nätkoderna/riktlinjerna. Under året har de förväntade nätkoderna/riktlinjerna arbetats igenom. Under genomgången har Svenska kraftnät identifierat förändringar som troligen behöver genomföras för att verket ska leva upp till de kommande regelverken.

Inom ENTSO har arbetet påbörjats i syfte att implementera vissa krav och för att utveckla koordinerade metoder. Svenska kraftnät har under året deltagit i det arbetet. Ett exempel är pågående marknadskopplingsprojekt i nordvästra och södra Europa.

Marknadskoppling i Europa

Integreringen av elmarknader i Europa har under året fortsatt att vara en stor fråga för Svenska kraftnät och övriga europeiska samarbetspartners. Svenska kraftnät har under 2014 fortsatt varit engagerat i de projekt som syftar till att fördjupa integreringen av elmarknaderna i Norden, centrala och västra Europa, Schweiz samt Storbritannien genom att priskoppla flera regioner. Detta innebär att elbörserna, samtidigt och med samma beräkningsmetoder, beräknar marknadspriser och handelsvolymer mellan områdena för kommande leveransdygn. Därigenom ska korrekta priser och flöden mellan börsområdena i regionen kunna säkras. Genom en priskopplad marknad kan man nyttja de samlade resurserna bättre och därmed uppnå en ökad försörjningstrygghet inom och mellan länderna i regionen. Arbetet bottnar i de s.k. EU-regionala initiativen som drogs igång 2009 av berörda tillsynsmyndigheter med stöd av systemoperatörer och elbörser.

Den 5 februari 2014 beräknades för första gången, samtidigt och med samma beräkningsmetod, marknadspriser och handelsvolymer för dagenförehandeln i den nordvästra europeiska regionen. Priskopplingen täckte ca 75 procent av Europas elmarknad och är ett viktigt steg på vägen mot en gemensam europeisk elmarknad i enlighet med EU:s ambition. Utvidgning av samarbetet i Europa fortsätter även efter detta. Den 13 maj 2014 utökades antalet priskopplade länder när också Spanien, Frankrike och Portugal anslöt sig till priskopplingen. Arbetet pågår också med att ansluta Italien och Schweiz till samarbetet.

Svenska kraftnät har under året, tillsammans med elbörserna och övriga systemoperatörer, varit engagerat i ett utvecklingsprojekt för att skapa en gemensam intradaghandel i Norden, centrala, södra och västra Europa inkl. Storbritannien och

¹⁹ Network codes (eng.)

²⁰ Agency for the Cooperation of Energy Regulators

²¹ Svenska kraftnät Implementation of Network Codes in Europe

Schweiz. Projektet är ett s.k. pilotprojekt för ENTSO och följs noga av kommissionen och ACER. Syftet är att möjliggöra en effektivare handel mellan Europas länder och underlätta integrationen av en större volym förnybar el genom en integrerad kapacitetstilldelning och en gemensam orderbok. Dessutom beräknas projektet medföra potentiellt sänkta kostnader för balansering och reserver. Tanken är att den intradaglösning som tas fram med tiden ska vidgas till att omfatta även övriga regioner i Europa. Målsättningen är att den nya plattformen för intradaghandel ska kunna implementeras i slutet av 2015.

Ny Europeisk tioårig nätutvecklingsplan

Svenska kraftnät deltar i ENTSO:s arbete med att vartannat år ta fram en europeisk tioårig nätutvecklingsplan, TYNDP²². Planen beskriver utifrån olika visioner elnätets möjliga utveckling 10–15 år framåt enligt direktiv från EU. Planen identifierar behov av investeringar för att överföringsnätet ska kunna bidra till EU:s energipolitiska mål om försörjningstrygghet och klimatförändringar samt för att underlätta en integrerad elmarknad.

Den senaste versionen, TYNDP2014, som slutfördes under 2014, visar på potentiella nätinvesteringar i Europa upp emot 150 miljarder euro fram till 2030. Dessa nätförstärkningar, som redan är beslutade, påbörjade eller under övervägande, ger positiva effekter för Europas ekonomi och miljö samt möjliggör en ökad andel förnybar elproduktion.

Ökad tillgång till marknadsinformation

Transparensförordningen syftar till att ge Europas marknadsaktörer tillgång till sådan marknadsinformation som de behöver för att exempelvis kunna ta effektiva handels- och produktionsbeslut. Informationen är fr.o.m. den 5 januari 2015 tillgänglig för allmänheten på en plattform²³ framtagen av ENTSO. Under 2014 har Svenska kraftnät deltagit i ENTSO:s arbete med att ta fram plattformen. Verket har dessutom bedrivit ett projekt i syfte att se till att efterfrågad information, såsom otillgänglighet av produktionsanläggningar, total produktionsmängd och reglerkraftpriser, sänds vidare från Nord Pool Spot och Svenska kraftnät till plattformen.

Nordisk harmonisering

Nordisk balansavräkning (NBS)

Svenska kraftnät driver tillsammans med Svenska kraftnäts motsvarigheter i Finland och Norge, Fingrid och Statnett, projektet "Nordic Balance Settlement", som syftar till att skapa en gemensam nordisk balansavräkning. Arbetet är en viktig del i utvecklingen av en nordisk slutkundsmarknad. Målet för projektet är ett gemensamt bolag, med IT-system och balansavräkning, som ska förenkla administrationen och ge långsiktiga kostnadsbesparingar. Mot denna bakgrund bildades 2013 det gemensamt ägda bolaget eSett Oy.

Arbetet inom projektet har under året fortsatt med harmonisering av marknadsmodellerna och implementering av det nya systemstödet för balansavräkningen.

Svenska kraftnät har tillsammans med Energimarknadsinspektionen identifierat nödvändiga förändringar som krävs i ellagen, förordningar och föreskrifter med anledning av införandet av NBS. Energimarknadsinspektionens rapport med förslag på legala förändringar har remissbehandlats och är nu föremål för beredning i Regeringskansliet.

Reglerkraftmarknaden

Svenska kraftnät har under året, tillsammans med de övriga nordiska systemoperatörerna, sett över den nordiska reglerkraftmarknadens funktion med syfte att utveckla den gemensamma reglerkraftmarknaden. Detta arbete har resulterat i förslag till förbättringar som rör lägre krav på budvolym, elektroniska avrop, harmonisering av aktivitetstider som är prissättande och tillåtelse av s.k. återhämtande bud. Åtgärderna syftar till ökad effektivitet och utveckling för att erhålla fler bud samt till att anpassa reglerkraftmarknaden i linje med den kommande balansnätkoden och förbereda för ökat utbyte med icke-nordiska grannländer.

Baserat på den nordiska översynen deltar Svenska kraftnät tillsammans med övriga systemoperatörer i Norden i ett av de europeiska pilotprojekten för att implementera den kommande balansnätkoden i Europa. Målsättningen är att:

- > utveckla den nordiska reglerkraftmarknaden enligt förslagen till åtgärder för att förbättra likviditeten och effektiviteten på reglerkraftmarknaden
- > utöka den nordiska reglerkraftmarknaden till att inkludera fler av våra grannländer.

För närvarande pågår tre möjlighetsstudier till utbyte med icke-nordiska grannländer – Tyskland, Baltikum och Polen. Den nordisk-baltiska studien är en fortsättning på ett arbete som har bestämts inom Baltic Energy Market Interconnection Plan (BEMIP). Syftet är att klarlägga hur de baltiska TSO:erna kan utveckla den baltiska reglerkraftmarknaden så att den blir fullt kompatibel med den nordiska. Arbetet är ett led i implementeringen av EU-regler.

Utvecklingen av elmarknaden i Baltikum

Under 2014 har arbetet med att integrera de baltiska och nordiska elmarknaderna fortsatt. Arbetet utgår från BEMIP och är initierat av EU-kommissionen med målet att införa en gemensam ordning för reservhållning och balansregleringsmarknad. Den ordningen ska stämma överens med de regelverk och marknadsmekanismer som råder på den nordiska marknaden och vara genomförd senast till den tidpunkt som anges i europeisk lagstiftning.

Hela Baltikum är numera integrerat med den nordiska elmarknaden när det gäller dagenföre- och intradaghandeln. Integrationen har skett på två sätt. För det första genom att elmarknaden, med hjälp av Nord Pool Spot har utvidgats till Baltikum. För det andra genom utbyggnad av stamnätet där detta har strategisk betydelse för den europeiska elmarknaden, som t.ex. mellan Sverige och Litauen. Den nya förbindelsen heter NordBalt och är en likströmskabel mellan Sverige och Litauen. Kabeln är en förutsättning för en integrerad nordisk-baltisk elmarknad och drifttagningen är planerad till slutet av 2015.

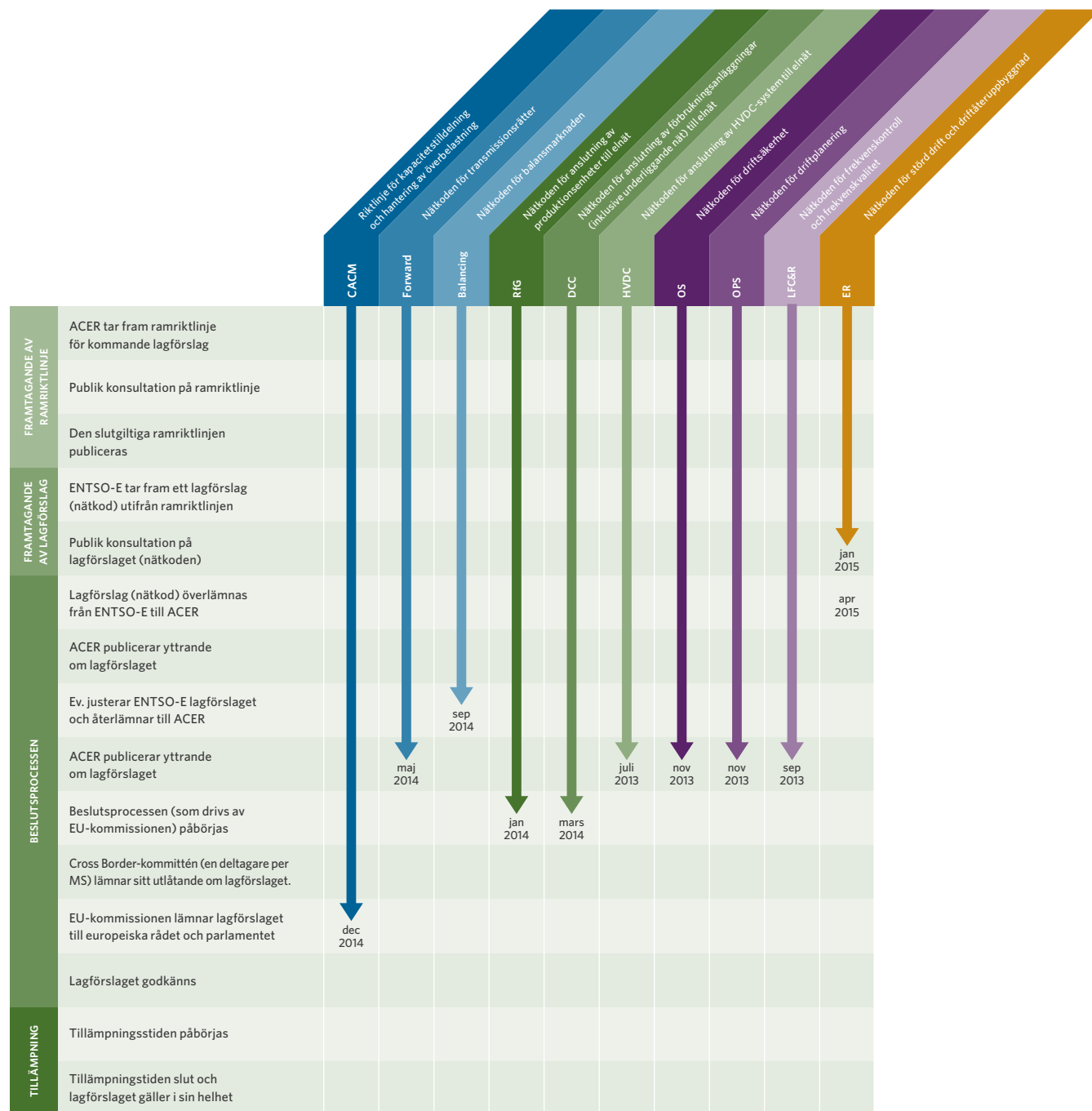
En del utvecklingsarbete återstår innan marknadsnyttan med NordBalt och den sammankopplade nordisk-baltiska marknaden kan realiseras. Det gäller bl.a. målsättningen om ytterligare integration, exempelvis en nordisk-baltisk reglerkraftmarknad och en gemensam hantering av kapacitetsallokering och nätbegränsningar.

²² Ten Year Network Development Plan

²³ <https://transparency.entsoe.eu/>

STATUS NÄTKODER VID SLUTET AV 2014

Illustrationen visar status för respektive påbörjad nätkod/riktlinje vid slutet av 2014. Stadiet då ENTSO-E tar fram förslag på nätkod har nu passerat för de flesta nätkoder.

Källa: ENTSO-E

SJUÅRSÖVERSIKT FÖR KONCERNEN

RESULTATRÄKNING (MNKR)	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Rörelsens intäkter	9 319	10 111	9 789	9 282	10 547	6 851	7 717
Rörelsens kostnader exklusive avskrivningar och övriga rörelsekostnader	-7 724	-8 565	-7 999	-7 965	-9 098	-5 881	-6 328
Avskrivningar och nedskrivningar	-927	-715	-811	-676	-664	-613	-585
Resultat från andelar i intresseföretag	13	19	23	9	20	31	1 069
RÖRELSERESULTAT	681	850	1 002	650	805	388	1 873
Finansiella poster	52	4	-64	-42	-22	-7	-67
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	733	854	938	608	783	381	1 806
Skatt	-2	-5	-15	-14	-10	-6	-3
Minoritetens andel i resultat efter skatt	-	1	27	-13	-4	1	0
ÅRETS RESULTAT	731	850	950	581	769	376	1 803
BALANSRÄKNING (MNKR)							
Immateriella anläggningstillgångar	188	328	306	308	282	284	259
Materiella anläggningstillgångar	20 096	16 498	13 568	12 465	10 400	9 782	8 893
Finansiella anläggningstillgångar	160	122	98	105	96	347	1 528
Varulager	85	87	84	86	89	88	89
Kortfristiga fordringar	1 584	1 440	1 666	1 844	1 972	1 023	842
Likvida medel	225	160	210	733	370	130	104
SUMMA TILLGÅNGAR	22 338	18 635	15 932	15 541	13 209	11 654	11 715
Eget kapital	9 026	8 849	8 625	8 054	7 971	7 457	8 114
Minoritetsintressen	-	-	34	61	48	44	45
Latent skatteskuld	32	33	32	40	38	32	28
LÅNGFRISTIGA SKULDER							
Räntebärande	6 202	3 775	1 854	2 768	1 972	1 835	1 621
Ej räntebärande	5 031	3 870	3 272	1 794	936	507	393
Avsättningar	663	681	633	537	478	433	392
KORTFRISTIGA SKULDER							
Räntebärande	-	-	-	82	82	82	98
Ej räntebärande	1 384	1 427	1 482	2 205	1 684	1 264	1 024
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	22 338	18 635	15 932	15 541	13 209	11 654	11 715
NYCKELTAL							
Räntabilitet på justerat eget kapital efter skatt ²⁴ (%)	7,2	8,6	9,5	6,1	8,4	4,3	19,8
Räntabilitet på sysselsatt kapital (%)	5,0	7,6	9,7	6,5	9,0	4,5	21,6
Soliditet (%)	35,7	42,0	47,0	45,6	53,1	57,2	60,9
Rörelsemarginal (%)	7,3	8,4	10,2	7,0	7,6	5,7	24,3
Kapitalomsättningshastighet (ggr)	0,5	0,6	0,6	0,7	0,9	0,6	0,7
Skuldsättningsgrad (%)	83,3	54,8	30,4	37,4	30,8	33,2	28,1
Självfinansieringsgrad (ggr)	0,3	0,4	0,8	0,6	1,1	0,7	1,6
Räntetäckningsgrad ²⁵ (ggr)	e/t	e/t	14,8	13,9	14,0	13,3	25,7
ÖVRIGT							
Internt tillförda medel (mnkr)	1 271	1 460	1 680	1 189	1 370	983	1 347
Nettoskuld (mnkr)	6 640	4 296	2 277	2 655	2 162	2 220	2 007
Investeringar (mnkr)	4 353	3 642	2 375	2 771	1 276	1 527	963
Utbetald utdelning till staten (mnkr)	553	618	378	499	244	1 172	476
Årsarbetskrafter (Antal)	504	461	422	375	344	317	295
Inmatad energi på stamnätet (TWh)	116,6	119,3	123,5	113,5	110,3	104,4	115,0
Uttagen energi på stamnätet (TWh)	113,6	116,5	120,0	110,8	108,0	101,7	112,1
Energiförluster (TWh)	3,0	2,8	3,5	2,7	2,4	2,7	2,9

²⁴ Räntabilitet efter schablonmässig skatt på 22 procent från 2013. Med justerat eget kapital avses genomsnittet av årets in- och utgående bundna egna kapital samt 78 procent av det fria egna kapitalet.

²⁵ Då räntekostnaden 2013 och 2014 varit positiv blir detta nyckeltal ej tillämpligt för dessa år.

FINANSIELLA RAPPORTER

RESULTATRÄKNING – KONCERNEN (MNKR)

RÖRELSENS INTÄKTER	NOT	JAN-DEC 2014	JAN-DEC 2013
- Intäkter från överföring av el	1	4 305	4 387
- Intäkter från balans- och frekvensreglering		4 264	4 977
- Intäkter från effektreserven		112	138
- Statsanslag för elberedskap	2	248	202
- Övriga externa intäkter	3	259	280
NETTOOMSÄTTNING		9 188	9 984
Aktiverat eget arbete	4	110	110
Övriga rörelseintäkter		21	17
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		9 319	10 111
RÖRELSENS KOSTNADER			
PERSONALKOSTNADER	5	-458	-432
- Kostnader för överföring av el	6	-1 738	-1 806
- Kostnader för balans- och frekvensreglering		-4 391	- 5 197
- Effektreserv		-112	-138
- Störningsreserv		-74	-83
- Drift- och underhållskostnader		-424	-419
- Övriga externa kostnader	7	-516	-469
DIVERSE EXTERNA KOSTNADER		- 7 255	-8 112
Avskrivningar och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	13,14	-927	-715
Övriga rörelsekostnader		-11	-21
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		-8 651	-9 280
Resultat från andelar i intresseföretag	8	13	19
RÖRELSERESULTAT		681	850
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	9	0	-1
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	10	3	2
Räntekostnader och liknande resultatposter	11	49	3
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		733	854
Skatt på årets resultat	12	-4	-3
Uppskjuten skatt	12	2	-2
Minoritetens andel i resultat efter skatt		-	1
ÅRETS RESULTAT		731	850

»ÅRETS INVESTERINGAR
UPPGICK TILL 4 353 MNKR«

RESULTATRÄKNING PER VERKSAMHETSGREN (MNKR)

RÖRELSENS INTÄKTER	Överföring av el på stamnätet	Systemansvar för el	Telekom	Avgiftsbelagd verksamhet	Elbered- skap	Intresse- företag	Totalt
- Intäkter från överföring av el	4305						4305
- Intäkter från balans- och frekvensreglering	28	4236					4264
- Intäkter från effektreserv		112					112
- Statsanslag för elberedskap					248		248
- Övriga externa intäkter	165	12	67	15			259
NETTOOMSÄTTNING	4498	4360	67	15	248		9188
Aktiverat eget arbete	88	12	3	1	6		110
Övriga rörelseintäkter	14	4	3				21
TILLKOMMANDE RÖRELSEINTÄKTER	102	16	6	1	6		131
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	4600	4376	73	16	254		9319
RÖRELSENS KOSTNADER							
PERSONALKOSTNADER	-367	-50	-14	-4	-23		-458
- Kostnader för överföring av el	-1738						-1738
- Kostnader för balans- och frekvensreglering	-155	-4236					-4391
- Störningsreserv	-37	-37					-74
- Effektreserv		-112					-112
- Drift- och underhållskostnader	-387	-17	-21		1		-424
- Övriga externa kostnader	-242	-54	-4	-6	-210		-516
- Koncernjustering störningsreserv	8	16			-24		
DIVERSE EXTERNA KOSTNADER	-2551	-4440	-25	-6	-233		-7255
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-853	-20	-52	-2			-927
Övriga rörelsekostnader	-7		-4				-11
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-3778	-4510	-95	-12	-256		-8651
Interna poster	-58		58				
SUMMA INTERNA POSTER	-58		58				
Resultatandelar intresseföretag						13	13
RÖRELSERESULTAT	764	-134	36	4	-2	13	681

RESULTATRÄKNING PER VERKSAMHETSGREN (MNKR) 2013²⁶

RÖRELSENS INTÄKTER	Överföring av el på stamnätet	Systemansvar för el	Telekom	Avgiftsbelagd verksamhet	Elberedskap	Systemansvar för gas	Intresseföretag	Totalt
- Intäkter från överföring av el	4387							4387
- Intäkter från balans- och frekvensreglering	66	4911						4977
- Intäkter från effektreserv		138						138
- Statsanslag för elberedskap					202			202
- Övriga externa intäkter	155	12	69	13		31		280
NETTOOMSÄTTNING	4608	5061	69	13	202	31		9984
Aktiverat eget arbete	110							110
Övriga rörelseintäkter	6	5	6					17
TILLKOMMANDE RÖRELSEINTÄKTER	116	5	6					127
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	4724	5066	75	13	202	31		10111
RÖRELSENS KOSTNADER								
PERSONALKOSTNADER	-391	-25	-3	-2	-10	-1		-432
- Kostnader för överföring av el	-1806							-1806
- Kostnader för balans- och frekvensreglering	-236	-4961						-5197
- Effektreserv		-138						-138
- Störningsreserv	-41	-42						-83
- Drift- och underhållskostnader	-382	-17	-20					-419
- Övriga externa kostnader	-179	-53	-7	-9	-192	-29		-469
DIVERSE EXTERNA KOSTNADER	-2644	-5211	-27	-9	-192	-29		-8112
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-600	-19	-47	-2				-668
Övriga rörelsekostnader	-60	-3	-1	-4				-68
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-3695	-5258	-78	-17	-202	-30		-9280
Interna poster	-32		33	-1				
SUMMA INTERNA POSTER	-32		33	-1				
Resultatandelar i intresseföretag							19	19
RÖRELSERESULTAT	997	-192	30	-5		1	19	850

²⁶ Fördelningsnyckeln för intäkter och kostnader per verksamhetsgren har under 2014 förändrats för att förbättra fördelningen av intäkter och kostnader till korrekt verksamhetsgren. Justering av 2013 års siffror har inte gjorts varför intäkter och kostnader på respektive rad och verksamhetsgren inte är helt jämförbara.

KOMMENTARER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Rörelsens intäkter

Rörelsens intäkter minskade under 2014 och uppgick till 9 319 (10 111) mnkr, en minskning med 792 mnkr. Minskningen är främst hänförlig till verksamhetsgrenen Systemansvar för el. En mindre del av minskningen är hänförlig till verksamhetsgrenen Överföring av el på stamnätet.

Intäkterna från balans- och frekvensregleringen minskade med 713 mnkr till 4 264 (4 977) mnkr vilket till största delen beror på lägre intäkter från balans- och systemansvariga till följd av lägre elpris och lägre volym jämfört med föregående år.

Intäkter för överföring av el har minskat och uppgick till 4 305 (4 387) mnkr där minskningen främst berodde på sänkt energavgift och minskad inmatning av el till stamnätet. Inmatningen till stamnätet har minskat jämfört med föregående år trots en marginellt högre elproduktion i landet. Anledningen är att det finns elproduktion som matar in på underliggande regionnät. Intäkterna från transit har dock ökat jämfört med föregående år.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet för koncernen uppgick till 681 (850) mnkr, vilket är 169 mnkr lägre än 2013. I rörelseresultatet ingår externa intäkter och kostnader, resultatet från intresseföretag och koncernens av- och nedskrivningar.

Rörelsens kostnader uppgick till 8 651 (9 280) mnkr. Några av kostnadsslagen berör båda verksamhetsgrenarna Överföring av el på stamnätet och Systemansvar för el. Kostnader som inte kunnat hänföras direkt har fördelats schablonmässigt mellan de två verksamhetsgrenarna.

Överföring av el på stamnätet är den dominerande resultatdrivande verksamhetsgrenen inom Svenska kraftnäts verksamhet. Årets rörelseresultat för verksamhetsgrenen uppgick till 764 (997) mnkr. Det lägre resultatet beror främst på de nedskrivningar som gjorts under 2014 vilka beskrivs nedan. Energiintäkterna och energisättningen blev lägre än föregående år där minskningen förklaras av sänkt energiavgift vilket föranledes av att upphandlingen av förlustel gjordes till ett lägre pris. Jämfört med föregående år har både inmatning av och uttag av el minskat. Under 2014 har kostnaderna för förlustel ökat med 24 mnkr jämfört med föregående år.

Intäkterna för transit har under året varit betydligt högre jämfört med föregående år. De högre intäkterna beror på eftersläpning i avräkningen från ENTSO-ITC där avräkning skett 2014 avseende intäkter för 2013. Även kostnaderna för transit har varit högre. Med anledning av komplexiteten i fördelningsmekanismen i avtalet med ENTSO, i kombination med den långa eftersläpningen inom fakturering och sena korrekationer är det svårt att förutse det ekonomiska utfallet för rätt period. Årets resultat bygger till viss del på uppskattade intäkter och kostnader.

Intäkter och kostnader för primärreglering har minskat jämfört med föregående år vilket till stor del förklaras av att behovet av primärregleringens ena komponent, frekvensstyrd störningsreserv (FCR-D), har minskat.

Rörelseresultatet för verksamhetsgren Systemansvar för el uppgick till -134 (-192) mnkr. Omsättningen för balans- och frekvensreglering återspeglar nivån på elpriserna under året vilket syns som en bruttomässigt stor avvikelse jämfört med föregående år. Under 2014 har såväl volym som pris för köpt och såld balanskraft minskat. Det förbättrade rörelseresultatet berodde på ökade intäkter från avgifter från de balansansvariga genom två avgiftsökningar under året. Avgiftsökningarna har inte varit tillräckliga för att täcka de ökade kostnaderna för att ge ett nollresultat. Intäkterna för primärregleringen har minskat något medan kostnaderna har ökat för verksamhetsgrenen.

Verksamhetsgrenen Telekomers rörelseresultat uppgick till 36 (30) mnkr. Föregående års lägre resultat förklaras av en för låg reservering av interna intäkter mot verksamhetsgrenen Överföring av el på stamnätet.

Verksamhetsgrenen Elberedskap har under året utnyttjat 248 (202) mnkr av anslagsposten för elberedskap, vilken har finansierats genom anslag.

Rörelseresultat för verksamhetsgren Avgiftsbelagd verksamhet uppgick till 4 (-5) mnkr.

Svenska kraftnät är fortsatt inne i en rekryteringsperiod och 51 (31) nya heltidssysselsatta har tillkommit sedan december 2013. Personalkostnaderna ökade med 26 mnkr från 432 mnkr 2013 till 458 mnkr 2014.

Avskrivningar och nedskrivningar på anläggningstillgångar ökade med 212 mnkr från 715 mnkr till 927 mnkr. Avskrivningar på anläggningstillgångar minskade med 8 mnkr och uppgick till 660 mnkr. Minskningen förklaras av att ett flertal anläggningar blivit fullt avskrivna under året. Ökningen avser de kostnader som uppstått med anledning av de nedskrivningar som skett under 2014 till ett belopp på 267 mnkr.

Svenska kraftnät har hävt avtalet med Alstom Grid om leverans av nytt driftövervakningssystem. De upparbetade utgifterna har kostnadsförts vilket påverkat resultatet negativt med 173 mnkr. Vidare kostnadsfördes 93 mnkr i nedlagda projekteringsutgifter för ledningsprojektet Ekhyddan - Barkeryd. Projektet tillkom för att omhänderta effekthöjning i Oskarshamns kärnkraftverk. Nya nätstudier under hösten 2014 visade emellertid att det kommer att vara möjligt att omhänderta såväl effekthöjningen i Oskarshamn som driftsäkerheten i det framtida nät som uppkommer efter Gotland och NordBalt med den nya ledningen Ekhyddan - Nybro - Hemsjö. Projektet Ekhyddan - Barkeryd har därför avbrutits.

Föregående år belastades resultatet med 55 mnkr med anledning av beslut om att inte bygga den västra grenen till Norge i projektet SydVästlänken varav 47 mnkr avsåg nedskrivning.

I programmet Östra Svealand har planerats omfattande investeringar i nya ledningar och stationer för att omhänderta ökad effektinmatning från de tre kärnkraftsreaktorerna i Forsmark. Effekthöjningen av Forsmark 3 kommer dock inte att fullföljas. Förhandlingar pågår nu om nya anslutningsavtal, som ska täcka Svenska kraftnäts samtliga investeringsutgifter för Forsmark inkl. de 31 mnkr som hittills nedlagts i projektering av

tre ledningar med bäring på Forsmark 3. Om Svenska kraftnät inte skulle få ersättning för nedlagda investeringsutgifter för de tre ledningar som projekterats för Forsmark 3 kommer det således att medföra en negativ resultatpåverkan med 31 mnkr.

Resultatet från andelar i intresseföretag uppgick till 13 (19) mnkr, vilket är 6 mnkr lägre än föregående år. Av resultatet förklaras – (5) mnkr av ett resultat av emission i Nord Pool Spot med anledning av nya delägare.

Rörelsemarginalen för koncernen uppgick till 7,3 (8,4) procent, vilket är 1,1 procentenheter lägre än föregående år.

Finansnetto

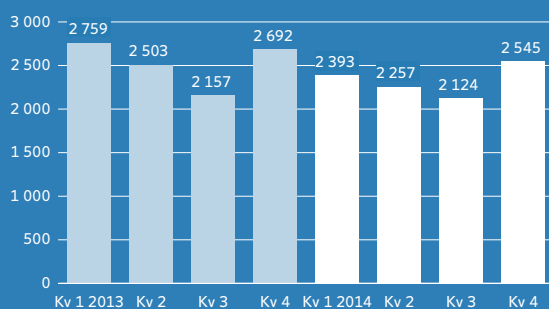
Koncernens finansnetto uppgick till 52 (4) mnkr, vilket är en ökning med 48 mnkr jämfört med föregående år. Ränteintäkterna för koncernen uppgick till 3 (2) mnkr. Förbättringen av finansnettot beror främst på en upplösning om 50 mnkr för indexering av affärsverkets pensionsskuld enligt de trygghandgrunder som

Statens Pensionsverk antagit. Föregående års indexering uppgick till -1 mnkr. Räntekostnaden för lån i Riksgälden har trots ökad belåning minskat med 1 mnkr till -21 mnkr vilket förklaras av ett lägre ränteläge jämfört med föregående år. Affärsverkets ränta på Riksgälden var per 2014-12-31 0,0 procent. Detsamma gäller för räntekostnader under byggtiden som aktiverats. Dessa har trots de höga investeringarna minskat med 7 mnkr jämfört med föregående år med anledning av ränteläget, vilket ger en negativ påverkan på finansnettot.

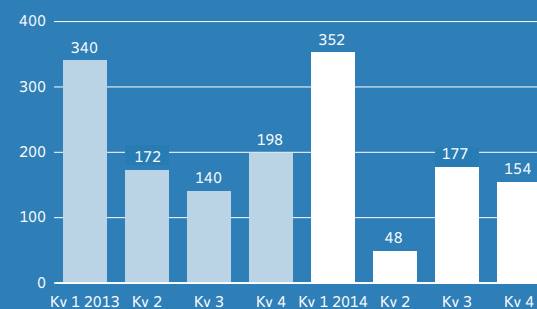
Årets resultat

Årets resultat i koncernen uppgick till 731 (850) mnkr, vilket är 119 mnkr lägre än 2013. Resultatet innebär en räntabilitet på justerat eget kapital på 7,2 (8,6) procent. Enligt regleringsbrevet för 2014 är målet att uppnå en räntabilitet på justerat eget kapital på 6 procent under en konjunkturcykel. Nettovinstmarginalen med avdrag för schablonskatt blev 6,1 (6,6) procent.

RÖRELSENS INTÄKTER PER KVARTAL (MNKR)

RESULTAT PER KVARTAL (MNKR)

BALANSRÄKNING – KONCERNEN (MNKR)

TILLGÅNGAR	NOT	2014-12-31	2013-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	13		
Balanserade utgifter för dataprogram		52	67
Markrättigheter		52	55
Nyttjanderättigheter för opto		18	23
Pågående nyanläggningar		66	183
		188	328
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	14		
Byggnader och mark		455	419
Maskiner och andra tekniska anläggningar		9 981	9 750
Pågående nyanläggningar		9 660	6 329
		20 096	16 498
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Andelar i intresseföretag	17	128	121
Långfristiga fordringar hos intresseföretag	18	15	-
Andra långfristiga fordringar	19	17	1
		160	122
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		20 444	16 948
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
VARULAGER			
Varulager av råvaror		85	87
KORTFRISTIGA FORDRINGAR			
Kundfordringar		592	561
Fordringar hos intresseföretag		25	11
Övriga fordringar	20	96	135
Avräkning statsverket	21	77	64
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	794	669
		1 584	1 440
KORTFRISTIGA PLACERINGAR			
Kassa och bank		225	160
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		1 917	1 687
SUMMA TILLGÅNGAR		22 338	18 635
EVENTUALTILLGÅNGAR	29		

EGET KAPITAL OCH SKULDER	NOT	2014-12-31	2013-12-31
EGET KAPITAL			
BUNDET EGET KAPITAL			
Statskapital		600	600
Övrigt bundet kapital		3 633	3 626
		4 233	4 226
FRITT EGET KAPITAL			
Balanserad vinst/förlust		4 062	3 773
Årets resultat		731	850
		4 793	4 623
SUMMA EGET KAPITAL		9 026	8 849
MINORITETSINTRESSEN		-	-
LATENT SKATTESKULD	23	32	33
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	663	681
Övriga avsättningar		0	-
		663	681
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Räntebärande skulder	25	6 202	3 775
Icke räntebärande skulder	26	5 031	3 870
		11 233	7 645
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		657	761
Skatteskuld		-	0
Övriga skulder	27	107	43
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	620	623
		1 384	1 427
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		22 338	18 635
STÄLLDA SÄKERHETER		INGA	INGA
EVENTUALFÖRPLIKTELSE	29, 30		

KOMMENTARER TILL BALANSRÄKNINGEN

Balansomslutning

Koncernens balansomslutning uppgick till 22 338 (18 635) mnkr, vilket är en ökning med 3 703 mnkr vilket främst beror på ökade pågående nyanläggningar.

Anläggningstillgångar

Svenska kraftnäts immateriella anläggningstillgångar består av markrättigheter, nyttjanderättigheter för optoförbindelser, licenser samt balanserade utgifter för dataprogram. Det bokförda värdet uppgick till 188 (328) mnkr. Investeringarna i dataprogram, främst uppgradering av verkets driftövervakningssystem, uppgick till 34 (60) mnkr. Årets avskrivningar för immateriella anläggningstillgångar uppgick till 23 (35) mnkr. Därutöver har nedskrivningar gjorts med 165 (-) mnkr.

De materiella anläggningstillgångarna består främst av kraftledning, stationer, byggnader och mark, optoförbindelser och andra tekniska anläggningar samt av pågående nyanläggningar. De materiella anläggningstillgångarnas värde uppgick till 20 096 (16 498) mnkr, vilket är en ökning med 3 598 mnkr. Investeringarna under året uppgick till 4 305 (3 582) mnkr och avskrivningarna till 637 (633) mnkr. Därutöver har nedskrivningar gjorts med 57 (47) mnkr.

De övriga anläggningstillgångarna består av andelar i intresseföretag och långfristiga fordringar. Andelar i intresseföretag uppgick till 128 (121) mnkr. Under året erhöll affärsverket 4 (4) mnkr i utdelning från Nord Pool Spot AS och resultatandelar i intresseföretag uppgick till 13 (19) mnkr.

Varulager

I varulagret som uppgick till 85 (87) mnkr ingår bränsle för gasturbiner i dotterbolaget Svenska Kraftnät Gasturbiner AB.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna uppgick till 1 894 (1 687) mnkr varav likvida medel uppgick till 225 (160) mnkr. Ökningen avser främst upplupna intäkter avseende balanskraft vilka inte fakturerats under perioden och därmed har reservering gjorts.

Eget kapital

Det egna kapitalet i koncernen var vid årsskiftet 9 026 (8 849) mnkr. Under året har 553 (618) mnkr delats ut till staten. Årets resultat i koncernen uppgick till 731 (850) mnkr.

Långfristiga skulder

Koncernens långfristiga räntebärande skulder består av verkets låneram hos Riksgälden på 6 202 (3 775) mnkr. Ökningen på 2 427 mnkr förklaras av ökade investeringar jämfört med föregående år, vilket har ökat skuldsättningen. Den genomsnittliga räntan på koncernens lån under 2014 blev 0,42 (0,78) procent.

Ej räntebärande långfristiga skulder som består av bidrag från markägare, investeringsbidrag från intressenter, skuldförda kapacitetsavgifter, förskott från kunder inom optoverksamheten och andra kunder uppgick till 5 031 (3 870) mnkr. Förändringen beror främst på årets fonderade kapacitetsavgifter på 813 (356) mnkr vilka inte kunnat nyttjas som investeringsbidrag under året då det inte fanns tillräckligt många investeringar som uppfyllde kriterierna för tilldelning från externa kapacitetsavgifter. Därutöver förklaras förändringen av en ökning av aktiverade investeringsbidrag och kapacitetsavgifter.

Nettolåneskulden ökade med 2 344 mnkr och uppgick till 6 640 (4 296) mnkr. Detta påverkade skuldsättningsgraden som ökade under året till 83,3 (54,8) procent. Den primära orsaken är, liksom ovan, ökade investeringar vilket inneburit en högre belåning. I regleringsbrevet för 2014 anges att Svenska kraftnät får ha en skuldsättningsgrad på högst 120 procent.

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder minskade från 761 mnkr 2013 till 657 mnkr 2014 medan upplupna kostnader och förutbetalda intäkter minskade från 623 mnkr 2013 till 620 mnkr 2014. Leverantörsskulder påverkas av projektens betalplaner och kan därför variera mellan åren.

FINANSIERINGSANALYS – KONCERNEN (MNKR)

RÖRELSEN	JAN-DEC 2014	JAN - DEC 2013
Rörelsens resultat före finansiella poster	681	850
Justering för ej kassaflödespåverkande poster		
Av- och nedskrivningar	878	715
Övriga poster	-268	-78
Finansiella intäkter och kostnader	-20	-22
Erhållen utdelning	4	4
Skattebetalningar	-4	-9
KASSAFLÖDE FÖRE FÖRÄNDRING I RÖRELSEKAPITAL OCH INVESTERINGAR	1 271	1 460
Förändring av lager	3	-3
Förändring av kortfristiga fordringar	-79	162
Förändring av kortfristiga skulder	2	77
KASSAFLÖDE FÖRE INVESTERINGAR	1 197	1 696
INVESTERINGAR		
Investering i immateriella tillgångar	-48	-60
Investering i materiella anläggningstillgångar	-4 217	-3 739
Investeringar i finansiella tillgångar	-31	-18
Försäljning av anläggningar	-	19
NETTOINVESTERINGAR I RÖRELSEN	-4 296	-3 798
KASSAFLÖDE EFTER INVESTERINGAR	-3 099	-2 102
FINANSIERING		
Förändring av räntebärande lån	2 427	1 920
Förändring av övriga långfristiga skulder	1 290	750
Utbetald utdelning	-553	-618
Finansiering	3 164	2 052
LIKVIDITETSFÖRÄNDRING		
Likvida medel inkl. kortfristiga placeringar vid årets början	160	210
Dito vid periodens slut	225	160
Förändring i likvida medel	65	-50

KOMMENTAR TILL FINANSIERINGSANALYSEN

Finansieringsanalysen syftar till att beskriva Svenska kraftnät-koncernens förmåga att generera likvida medel och är ett komplement till resultat- och balansräkningarnas beskrivning av lönsamhet och finansiell ställning. Med likvida medel avses kassa och banktillgodohavanden.

Kassaflödet från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital minskade med 189 mnkr jämfört med föregående år och uppgick till 1 271 (1 460) mnkr. Minskningen förklaras främst av det lägre rörelseresultatet. Kassaflödet från den löpande verksamheten minskade med 74 mnkr jämfört med föregående år och uppgick till 1 197 (1 696) mnkr. Minskningen förklaras främst av ökade kortfristiga fordringar, och då främst av ökad reservering för upplupna intäkter.

Koncernens investeringar ökade under året och uppgick till 4 353 (3 642) mnkr varav kassaflödespåverkande investeringar

uppgick till 4 265 (3 798) mnkr. De kassaflödespåverkande investeringarna påverkas av att betalningar avseende föregående års investeringar ingår i periodens kassaflöde (motsvarande gäller föregående års investeringar). Utöver det har kassaflödet avseende investeringar justerats för ej kassaflödespåverkande poster, såsom aktiverad byggränta.

Förändringen av räntebärande lån uppgick till 2 427 (1 920) mnkr. Det ökade behovet av upplåning förklaras av den höga investeringstakten. Övriga långfristiga skulder ökade med 1 290 (750) mnkr och förklaras främst av ökad avsättning av erhållna kapacitetsavgifter och externa investeringsbidrag. Till staten har utdelats 553 (618) mnkr.

Årets kassaflöde uppgick till 65 mnkr jämfört med -50 mnkr 2013.

FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL – KONCERNEN (MNKR)

	Statskapital	Övrigt bundet kapital	Balanserad vinst/ förlust inkl. årets resultat	Summa eget kapital
INGÅENDE BALANS 2013	600	3 603	4 422	8 625
Utdelning	-	-	-618	-618
Omräkningsdifferens	-	-	-8	-8
Förskjutning bundet/fritt kapital	-	23	-23	0
Årets resultat	-	-	850	850
UTGÅENDE BALANS 2013	600	3 626	4 623	8 849
INGÅENDE BALANS 2014	600	3 626	4 623	8 849
Utdelning	-	-	-553	-553
Omräkningsdifferens	-	-	-1	-1
Förskjutning bundet/fritt kapital	-	7	-7	0
Årets resultat	-	-	731	731
UTGÅENDE BALANS 2014	600	3 633	4 793	9 026

Det egna kapitelet i koncernen uppgick till 9 026 (8 849) mnkr, varav bundet eget kapital uppgick till 4 233 (4 226) mnkr. Den vinstdisposition som föreslogs i årsredovisningen 2013 antogs av regeringen.

RESULTATRÄKNING – AFFÄRSVERKET (MNKR)

RÖRELSENS INTÄKTER	NOT	JAN-DEC 2014	JAN-DEC 2013
- Intäkter från överföring av el	1	4 316	4 397
- Intäkter från balans- och frekvensreglering		4 264	4 978
- Intäkter från effektreserven		112	138
- Statsanslag för elberedskap	2	248	202
- Övriga externa intäkter	3	254	276
NETTOOMSÄTTNING		9 194	9 991
Aktiverat eget arbete	4	110	110
Övriga rörelseintäkter		21	17
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		9 325	10 118
RÖRELSENS KOSTNADER			
PERSONALKOSTNADER	5	-458	-432
- Kostnader för överföring av el	6	-1 738	-1 806
- Kostnader för balans- och frekvensreglering		-4 392	-5 202
- Effektreserv		-112	-138
- Störningsreserv		-124	-131
- Drift- och underhållskostnader		-395	-395
- Övriga externa kostnader	7	-532	-485
DIVERSE EXTERNA KOSTNADER		-7 293	-8 157
Avskrivningar och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	13,14	-906	-696
Övriga rörelsekostnader		-12	-21
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		-8 669	-9 306
RÖRELSERESULTAT		656	812
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	9	6	36
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	10	3	1
Räntekostnader och liknande resultatposter	11	49	4
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		714	853
ÅRETS RESULTAT		714	853

MODERFÖRETAGET AFFÄRSVERKET SVENSKA KRAFTNÄT

Rörelsens intäkter uppgick till 9 325 (10 118) mnkr, varav 12 (13) mnkr avsåg försäljning till koncernföretag. Resultatet efter finansiella poster uppgick 714 (853) mnkr.

Affärsverkets investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick till 4 331 (3 640) mnkr. Likvida medel uppgick den 31 december 2014 till 192 (150) mnkr.

Affärsverket finansierar verksamheten med eget kapital och

lån i Riksgälden. Upplåningen uppgick vid årets utgång till 6 202 (3 775) mnkr och det egna kapitalet till 8 799 (8 638) mnkr.

Under 2014 har affärsverket erhållit medfinansiering av ett flertal investeringsprojekt och använt erhållna kapacitetsavgifter till finansiering av investeringar som har till syfte att förstärka eller bibehålla överföringskapaciteten av el i stamnätet.

BALANSRÄKNING – AFFÄRSVERKET (MNKR)

TILLGÅNGAR

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	NOT	2014-12-31	2013-12-31
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	13		
Balanserade utgifter för dataprogram		52	67
Markrättigheter		52	55
Nyttjanderättigheter för opto		18	23
Pågående nyanläggningar		66	183
		188	328
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	14		
Byggnader och mark		444	407
Maskiner och inventarier		9 810	9 582
Pågående nyanläggningar		9 660	6 327
		19 914	16 316
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Andelar i koncernföretag	15	9	9
Fordringar hos koncernföretag	16	75	66
Andelar i intresseföretag	17	66	65
Fordringar hos intresseföretag	18	15	-
Andra långfristiga fordringar	19	15	-
		180	140
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		20 282	16 784
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
KORTFRISTIGA FORDRINGAR			
Kundfordringar		591	561
Fordringar hos koncernföretag		22	21
Fordringar hos intresseföretag		25	11
Övriga fordringar	20	95	135
Avräkning statsverket	21	77	64
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	794	669
		1 604	1 461
KORTFRISTIGA PLACERINGAR			
Kassa och bank		192	150
SUMMA TILLGÅNGAR		22 078	18 395
EVENTUALTILLGÅNGAR	29		

BALANSRÄKNING – AFFÄRSVERKET (MNKR)

EGET KAPITAL OCH SKULDER

EGET KAPITAL	NOT	2014-12-31	2013-12-31
BUNDET EGET KAPITAL			
Statskapital		600	600
Övrigt bundet kapital		3 314	3 314
		3 914	3 914
FRITT EGET KAPITAL			
Balanserad vinst/förlust		4 171	3 871
Årets resultat		714	853
		4 885	4 724
SUMMA EGET KAPITAL		8 799	8 638
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	663	681
Övriga avsättningar		0	-
SUMMA AVSÄTTNINGAR		663	681
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Räntebärande skulder	25	6 202	3 775
Icke räntebärande skulder	26	5 031	3 870
		11 233	7 645
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		651	759
Skulder till koncernföretag		8	8
Övriga skulder	27	107	43
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	617	621
		1 383	1 431
SUMMA SKULDER		12 627	9 076
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		22 078	18 395
STÄLLDA SÄKERHETER		INGA	INGA
EVENTUALFÖRPLIKTELSE	29, 30		

FINANSIERINGSANALYS – AFFÄRSVERKET (MNKR)

RÖRELSEN	JAN-DEC 2014	JAN - DEC 2013
Rörelsens resultat före finansiella poster	656	812
Justering för ej kassaflödespåverkande poster		
Av- och nedskrivningar	857	704
Övriga poster	-256	-68
Finansiella intäkter och kostnader	-18	-21
Erhållen utdelning	4	4
KASSAFLÖDE FÖRE FÖRÄNDRING I RÖRELSEKAPITAL OCH INVESTERINGAR	1 243	1 431
Förändring av lager	0	2
Förändring av kortfristiga fordringar	-79	145
Förändring av kortfristiga skulder	3	82
KASSAFLÖDE FÖRE INVESTERINGAR	1 161	1 660
INVESTERINGAR		
Förändring av långfristiga fordringar	-9	22
Förändring i andra finansiella tillgångar	-30	33
Investering i immateriella tillgångar	-48	-60
Investering i materiella anläggningstillgångar	-4 195	-3 737
Investeringar i finansiella tillgångar	-1	-18
Försäljning av anläggningar	0	19
NETTOINVESTERINGAR I RÖRELSEN	-4 283	-3 741
KASSAFLÖDE EFTER INVESTERINGAR	-3 122	-2 081
FINANSIERING		
Förändring av räntebärande lån	2 427	1 920
Förändring av övriga långfristiga skulder	1 290	789
Utbetald utdelning	-553	-618
Finansiering	3 164	2 091
LIKVIDITETSFÖRÄNDRING		
Likvida medel inkl. kortfristiga placeringar vid årets början	150	140
Dito vid periodens slut	192	150
Förändring i likvida medel	42	10

FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL – AFFÄRSVERKET (MNKR)

	Statskapital	Övrigt bundet kapital	Balanserad vinst/ förlust inkl. årets resultat	Summa eget kapital
INGÅENDE BALANS 2013	600	3 314	4 489	8 403
Utdelning	-	-	-618	-618
Årets resultat	-	-	853	853
UTGÅENDE BALANS 2013	600	3 314	4 724	8 638
INGÅENDE BALANS 2014	600	3 314	4 724	8 638
Utdelning	-	-	-553	-553
Årets resultat	-	-	714	714
UTGÅENDE BALANS 2014	600	3 314	4 885	8 799

Varav bundet eget kapital uppgick till 3 914 (3 914) mnkr. Utdelningen redovisas mot nedanstående inkomsttitel.

INKOMSTTITEL (TKR)	BELOPP ATT LEVERERA	INLEVERERAT BELOPP
2116 Affärsverkets inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	553 000	553 000

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Grund för rapporternas upprättande

Svenska kraftnäts redovisning följer förordning (2000:606) om myndigheters bokföring och Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd. Förordningen motsvarar bokföringslagen, men är anpassad till de särskilda förutsättningar som gäller för statliga myndigheter och affärsverk. Årsredovisningen är, med vissa kompletteringar som meddelats i regleringsbrev, upprättad enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd. En del av Svenska kraftnäts verksamhet, elberedskap, finansieras via statsanslag. För denna verksamhet gäller även anslagsförordningen (1996:1189), som bl.a. reglerar principerna för anslagsavräkning samt hur outnyttjade medel får föras mellan olika budgetår.

Förutsättningar för upprättande av koncernens finansiella rapporter

Moderföretagets funktionella valuta är svenska kronor som rapporteringsvaluta för såväl moderföretaget som koncernen. Samtliga belopp som anges är avrundade till närmaste miljontals kronor om inget annat anges. Resultaträkningsrelaterade poster avser perioden 1 januari – 31 december. Balansräkningsrelaterade poster avser den 31 december. Belopp inom parentes avser föregående års värden.

KONCERNREDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernens omfattning

Svenska kraftnätkoncernen omfattar moderföretaget Affärsverket svenska kraftnät, ett dotterföretag och sju intresseföretag. Moderföretaget är ett svenskt statligt affärsverk som har sitt säte i Sundbyberg. Koncernen står under ett bestämmande inflytande från svenska staten.

Dotterföretaget och intresseföretagen är aktiebolag eller motsvarande juridisk form utomlands.

Konsolideringsprinciper

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden, som i korthet innebär att anskaffningskostnaden för aktierna i dotterföretaget elimineras mot det egna kapitalet som fanns i dotter-

företaget vid förvärvstillfället. Redovisningsrådets rekommendationer angående koncernredovisning tillämpas.

Internvinster inom koncernen elimineras i sin helhet.

Intresseföretagen redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Detta innebär att det bokförda värdet på aktier och andelar i intresseföretag i koncernredovisningen värderas till koncernens andel av intresseföretagets egna kapital. Härigenom ingår Svenska kraftnäts andel av intresseföretagets resultat i koncernens resultat och lämnad utdelning. Andelen inkluderas i balanserade vinstmedel.

Obeskattade reserver/bokslutsdispositioner

Vid upprättande av koncernredovisningen har obeskattade reserver och bokslutsdispositioner i dotterföretaget delats upp på uppskjuten skatt och bundet eget kapital. Den uppskjutna skatteskulden har beräknats till aktuell skattesats.

Intäktsredovisning

Intäkterna redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras koncernen och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Intäkterna redovisas netto efter moms. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning.

Intäkter från överföring av el

Intäkter från överföring av el består av effektagifter och energitagifter samt transitkompensation. Effektagifter är fasta årliga avgifter för abonnemang som intäktsförs linjärt över den period som avgiften avser att täcka, medan energitagiften intäktsförs i samband med att Svenska kraftnäts tjänster nyttjas.

Intäkter för transit erhålls när stamnätet nyttjas för överföring av kraft genom Sverige till utlandet. Ersättningsavtalet för transit, Inter TSO Compensation, är ett avtal mellan 35 systemansvariga i Europa. Syftet med avtalet och dess beräkningsmekanism är att varje avtalspart ska erhålla samt lämna ekonomisk kompensation för att nät nyttjas för överföring av kraft genom ett land till ett annat. Teoretiskt består ersättningen av två delar; kompensation för infrastruktur och kompensation för förluster. Den ersättning Svenska kraftnät erhåller eller betalar sätts i förhållande till alla ingående systemansvarigas flöden.

Intäkter från balans- och frekvensreglering

Intäkterna består främst av såld balanskraft. Om kunden sammantaget köpt balanskraft under avräkningsperioden redovisas detta som en balanskraftsintäkt för Svenska kraftnät.

Om kunden istället sammantaget sålt balanskraft redovisas det som en balanskraftskostnad.

Intäkter från kapacitetsavgifter

Intäkter från kapacitetsavgifter avser ersättning från erhållna kapacitetsavgifter för att täcka årets kostnader för mothandel samt intäkter från aktiverade kapacitetsavgifter. Intäkter från aktiverade kapacitetsavgifter avräknas med samma periodicitet som avskrivningarna för de investeringsprojekt som kapacitetsavgifterna har lämnat bidrag till. Hur erhållna kapacitetsavgifter får användas regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 714/2009.

Övriga intäkter

Övriga intäkter utgörs bl.a. av intäkter från avgiftsbelagd verksamhet och nyttjande av IT-systemet Ediel samt intäkter för att täcka kostnaderna för effektreserven. Även intäkter från aktiverat eget arbete och statsanslag för elberedskap redovisas här.

Övriga intäkter intäktsförs i samband med att tjänsten tillhandahålls.

Segmentsredovisning eller verksamhetsgrenar

Svenska kraftnätkoncernens primära segment är verksamhetsgrenar. Koncernens verksamhet fördelar sig på fem verksamhetsgrenar. En verksamhetsgren är en redovisningsmässigt identifierbar enhet inom Svenska kraftnät som särskiljs från övriga verksamheten utgående från de risker och möjligheter som Svenska kraftnäts uppdrag medför.

Fördelning av intäkter och kostnader mellan verksamhetsgrenar

De intäkter och kostnader som berör flera verksamhetsgrenar fördelas mellan dessa enligt följande fördelningsnycklar:

- > Kostnader för störningsreserven fördelas med en tredjedel vardera på Överföring av el på stamnätet, Systemansvar för el respektive Elberedskap.
- > Intäkter och kostnader för primärreglering vid störd drift (FCR-D) fördelas med en tredjedel på Systemansvar för el och två tredjedelar på Överföring av el på stamnätet. Intäkter och kostnader för primärreglering normaldrift (FCR-N) och sekundärreglering (FRR-A) belastar Systemansvar för el till 100 procent.
- > Verksgensamma intäkter och kostnader fördelas enligt följande fördelningsnyckel: Överföring av el på stamnätet: 80 procent, Systemansvar för el: 11 procent, Elberedskap: 5 procent, Telekom: 3 procent och Avgiftsbelagd verksamhet: 1 procent.
- > Verksamhetsgrenen Telekom tillhandahåller ett landsomfattande kommunikationsnät för tele och data vilket utgör en viktig förutsättning för att upprätthålla en hög driftsäkerhet i stamnätet. Verksamhetsgrenen Överföring av el nyttjar tjänsten och belastas med interna kostnader.

Ränteintäkter

Ränteintäkter redovisas i takt med att de intjänas. De redovisas i resultaträkningen i den period de uppstår.

Räntekostnader

Räntekostnader består av ränta och andra kostnader som uppkommer vid lån av kapital. Räntekostnaden redovisas i den period den hänförs till. Räntekostnaden under byggtiden aktiveras vid uppförande av anläggningstillgångar som överstiger 100 mnkr.

Fordringar och skulder

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inte annat framgår. Osäkra fordringar tas upp till det belopp som efter individuell bedömning beräknas bli betalt.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Skillnaden mellan anskaffningsdagens och balansdagens värde har tillförts resultatet.

Varulager

Varulagret i koncernen består av bränslen för gasturbindrift. Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde enligt FIFU-principen.

Likvida medel

Likvida medel innefattar banktillgodohavanden.

Derivatinstrument

Affärsverket använder derivatinstrument för att säkra finansiella risker, främst elprisrisker och valutarisker för elförluster.

Värdering av elterminer

De elterminer som speglar det faktiska behovet för verksamheten utan medveten översäkring redovisas inte i balansräkningen. De elterminer som överstiger faktiskt behov värderas enligt Lägsta värdets princip (LVP), vilket innebär att ett kontrakt som är en översäkring ska redovisas som kostnad direkt när den uppstår. Eventuella vinster ska inte redovisas. Vidare innebär LVP att värdeförändringar redovisas löpande från den tidpunkt när kontrakten tecknas.

Det faktiska behovet av el definieras som den lägsta årsvolymen för Svenska kraftnäts elförluster de senaste fem åren fördelat per kvartal.

Redovisning av leasingavtal

Samtliga leasingavtal är och redovisas som operationell leasing. De kostnadsförs linjärt. Några finansiella leasingavtal finns inte.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till bruttoanskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade planenliga avskrivningar och nedskrivningar. Som investering betraktas

nybyggande samt till- och ombyggnader som långsiktigt ökar standard, kvalitet eller prestanda.

Utgifter för reparationer och underhåll redovisas som kostnad i den period de uppstår. Som underhåll räknas arbeten som krävs för att anläggningen ska kunna utnyttjas på ursprungligen avsett sätt, men som inte höjer dess prestanda eller påtagligt förlänger dess livslängd.

Räntekostnader under byggnationstiden aktiveras vid uppförande av anläggningar som överstiger 100 mnkr.

Immateriella anläggningstillgångar

Utgifter för markrättigheter, nyttjanderättigheter i optofiberförbindelser, licenser, pågående nyanläggningar och utvecklingskostnader för dataprogram balanseras och skrivs av linjärt över dess nyttjandetid. Samtliga immateriella tillgångar har begränsade nyttjandeperioder. Markrättigheter skrivs av enligt ledningskoncessionens nyttjandeperiod som oftast är fyrtio år.

Nyttjanderättigheter avser optoledningar och skrivs av på mellan 15 och 25 år i enlighet med avtalstiden längd. Affärsverkets avräkningssystem bedöms ha en nyttjandeperiod på tio år. Bedömningen baseras på utvecklingstiden, dess komplexitet och svårigheten att ersättas.

Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan baseras på tillgångarnas anskaffningsvärden och beräknade nyttjandeperiod. Linjär avskrivning används för samtliga anläggningstillgångar.

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod provas fortlöpande och justeras vid behov.

ÅRLIGA AVSKRIVNINGSSATSER	(%)
Ledningar, exklusive sjökablar och därtill hörande ledningar	2,5
Mark- och sjökablar med därtill hörande ledningar	3,3
Kontrollanläggningsdelar i stationer	6,7
Övriga stationsdelar	3,3
Optoförbindelser	4,0
Reservmaterial	6,7
Tele- och informationssystem	6,7-20,0
Gasturbinanläggningar	5,0
Persondatorer och inventarier	33,3

Nedskrivningar

I samband med bokslut provas det om det finns indikationer på att någon tillgång har minskat i värde och att det därmed föreligger ett nedskrivningsbehov avseende materiella och immateriella tillgångar. En anläggningstillgång som har ett lägre verkligt värde än det bokförda värdet ska skrivas ned till detta värde, om det kan antas att värdenedgången är bestående. Värdet för verksamheten är det högre av återanskaffningskostnaden för att anskaffa motsvarande tillgång och tillgångens nettoförsäljningsvärde. Nedskrivningar belastar resultatet.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns ett legalt eller informellt åtagande som följd av en inträffad händelse, och där det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och att beloppet kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Skatter

Svenska kraftnäts dotterföretag är skyldigt att betala inkomstskatt för aktiebolag, medan Svenska kraftnät som statligt affärsverk och en del av svenska staten är befriat från inkomstskatt. Uppskjuten skatt för skillnader mellan redovisat och skattemässigt resultat redovisas inte av affärsverket och Svenska kraftnät koncernen, med undantag för uppskjuten skatt på obeskattade reserver i dotterföretaget. Uppskjutna skattefordringar redovisas i den utsträckning det bedöms som sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga inom överskådlig framtid.

Pensioner

Sedan 2003 gäller pensionsavtalet, PA-03, för statligt anställda födda år 1943 eller senare. För anställda födda år 1942 eller tidigare gäller PA-91. Pensionsskuldens storlek beräknas av Statens Pensionsverk (SPV). I PA-03 ingår ålderspension, efterlevandepension och sjukpension.

I PA-03 ingår de avgiftsbestämda pensionerna – individuell ålderspension och kompletterande ålderspension, Kåpan. För dessa erläggs premier. Vidare ingår de förmånsbestämda pensionerna – ålderspension på inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp och ålderspension enligt övergångsregler för anställda födda år 1943 – 1972. Dessa förpliktelser redovisas under posten Avsatt till pensioner.

Årets avsättning till pensionsskulden har tillsammans med betalda premier kostnadsförts. Räntedelen i årets pensionskostnad redovisas som räntekostnad.

Cirka en procent av de anställda var inte aktualiserade, vilket medför att pensionsskulden för dessa har schablonberäknats. Aktualisering innebär att SPV gör en total genomgång av en statsanställds alla anställningar, såväl statliga som kommunala eller privata. Om det finns luckor i anställningstiden schabloniseras pensionsskulden. Det innebär bl.a. att SPV antar att den anställda har haft statlig anställning från 28 års ålder samt att skulden beräknas med en faktor 0,95. Det innebär att den verkliga skulden kan vara både mindre eller större. Svenska kraftnät bedömer att pensionsskulden inte är för lågt upptagen och har valt att redovisa den av SPV beräknade pensionsskulden.

Redovisad pensionsskuld utgörs av de försäkringstekniskt beräknade antaganden som Svenska kraftnät ansvarar för enligt pensionsavtalen PA-91 och PA-03. Pensionsskulden är beräknad enligt de grunder som styrelsen för SPV fastställt. I fastställandet möjliggjordes att endera använda 2014 års eller 2015 års beräkningsgrund vid beräkningen av 2014 års pensionskuld. Skillnaden dem emellan är i korthet att 2015 års beräkningsgrund bygger på ett högre förräntningsantagande (0,8 istället för 0,5 procent). Svenska kraftnät redovisar skulden enligt 2015 års grund då det är den senaste beräkningen av skulden som finns att tillgå. Den del av pensionsskulsförändringen som

»SVENSKA KRAFTNÄT RÄKNAR MED
ATT INVESTERA 55-60 MDKR FRAM
TILL 2025«

beror på övergången till 2015 års beräkningsgrund redovisas som en räntekostnad.

Svenska kraftnät betalar särskild löneskatt på utbetalda pensioner enligt förordning (1991:704) om fastställande av särskild löneskatt på statens pensionskostnader, inte baserat på avsättning för pensioner. Då pensionsskulden avser framtida pensions-utbetalningar, görs en avsättning för särskild löneskatt baserat på pensionsskuldens storlek vid årets utgång.

Investeringsbidrag

Externa bidrag till investeringar reducerar inte investeringens anskaffningsvärde utan redovisas som skuld i balansräkningen med erhållet belopp. I takt med att anläggningstillgången skrivs av avräknas en intäkt från aktiverade investeringsbidrag som övrig intäkt i resultaträkningen.

Kapacitetsavgifter

I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 om villkor för tillträde i elnät för gränsöverskridande handel redovisas erhållna kapacitetsavgifter löpande i balansräkningen som kortfristig skuld och avräknas i första hand mot mothandelskostnader under verksamhetsåret. Kvartstående kapacitetsavgifter omklassificeras till långfristig skuld och kan utnyttjas till investeringsbidrag/medfinansiering till investeringar som bibehåller eller ökar stamnätets överföringskapacitet.

Forskning och utvecklingskostnader

Utvecklingsarbete är en integrerad del i verksamheten och avser långsiktiga förbättringsåtgärder som kostnadsförs löpande över året. Svenska kraftnät bedriver forsknings- och utvecklingsarbetet i syfte till att öka driftsäkerheten, effektiviteten och miljöanpassning av nät- och systemverksamheten. Därför aktiveras inga utgifter för forskning.

Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar transaktioner som medför in- och utbetalningar. Det innebär att avvikelse kan förekomma jämfört med förändring av enskilda poster i balansräkningen.

Upplåning

Upplåning redovisas till nominellt belopp.

Andelar i koncernföretag

Andelar i koncernföretag redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Erhållen utdelning redovisas när rätten till utdelning bedöms säker.

Tillsynsmyndighet

Tillsynsmyndighet för nätverksamheten är Energimarknadsinspektionen.

NOT 1. INTÄKTER FRÅN ÖVERFÖRING AV EL

	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
MNKR	2014	2013	2014	2013
Effektavgifter	2 327	2 350	2 338	2 360
Energiavgifter	1 561	1 870	1 561	1 870
Transitintäkter	417	167	417	167
SUMMA	4 305	4 387	4 316	4 397

NOT 2. ANSLAG FÖR ELBEREDSKAP
ANSLAGSREDOVISNING FÖR AFFÄRSVERKET

TKR ANSLAG	Ingående över- föringsbelopp	Årets tilldelning enligt Regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
UTGIFTSOMRÅDE 21 ENERGI 1:10 ELBEREDSKAP					
Anslagspost 1, Elberedskap	136 528	255 000	391 528	-247 651	143 877
SUMMA	136 528	255 000	391 528	-247 651	143 877

VILLKOR FÖR ANSLAGET ENLIGT
REGLERINGSBREV (MNKR)

	HÖGSTA BELOPP	UTFALL
Förvaltningskostnader i verksamheten	24	20

De under året förbrukade medlen 248 (202) mnkr har använts för krisberedskapsåtgärder 10 mnkr, reparationsberedskap 29 mnkr, åtgärder för robust elförsörjning 141 mnkr, säkerhetsskydds- och informationssäkerhetsåtgärder 22 mnkr, elektroniska kommunikationer 14 mnkr, dammsäkerhetsåtgärder 12 mnkr samt förvaltning 20 mnkr. Av de under året förbrukade medlen har 157 mnkr vidareförmedlats.

För anslaget finns även en ram för bemyndigande, såsom civilrättsligt bindande åtaganden vilka medför framtida utgifter. De framgår av nedanstående tabell. Åskandet av bemyndiganderamen bygger på faktiska samt prognostiserade åtaganden. Användandet av bemyndiganderamen 2014 är lägre än beräknat. Detta beror bl.a. på att planerad utbildning inte har genomförts. Vidare har den ekonomiska ersättningen för störningsreserven varit lägre än beräknat. Även kostnaderna för tekniska åtgärder avseende mobil station, motorbyte på bandvagnar, åtgärder i driftcentral samt säkerhetsskyddsåtgärder i anläggningar har varit lägre än beräknat eller flyttats för att åtgärdas 2015. Med anledning av personalförändringar under året har inte heller de administrativa kostnaderna blivit så höga som beräknat.

UTGIFTSOMRÅDE 21 - ENERGI 1:10 Elberedskap	Tilldelat bemyndigande, avseende utestående åtaganden	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Fördelning per år 2015	2016-
Anslagspost 1, Elberedskap	300 000	252 730	212 450	186 403	25 047*

* Varav 6 300 tkr avser 2017 och 2018.

NOT 3. ÖVRIGA EXTERNA INTÄKTER

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Intäkter från aktiverade kapacitetsavgifter	120	99	119	99
Intäkter från kapacitetsavgifter (mothandel)	12	22	12	22
Intäkter från aktiverade investeringsbidrag	17	15	17	15
Telekomintäkter	65	69	65	69
Systemintäkter- naturgas	-	31	-	31
Intäkter från avgiftsbelagd verksamhet	15	13	15	13
Övriga intäkter	30	31	26	27
SUMMA	259	280	254	276

NOT 4. AKTIVERAT ARBETE FÖR EGEN RÄKNING

KONCERNEN OCH AFFÄRSVERKET (MNKR)	2014	2013
Pågående nyanläggningar	100	89
Aktiverad utveckling av datorprogram	10	21
SUMMA	110	110

Posten avser arbetskostnader för Svenska kraftnäts egna medarbetare som aktiverats mot investeringsprojekt. Investeringsprojekten avser dels pågående nyanläggningar, dels aktiverade IT-utvecklingsprojekt.

NOT 5. PERSONALKOSTNADER

Koncernens personalkostnader uppgick till 458 (432) mnkr, varav lönekostnaderna uppgick till 281 (255) mnkr. Till detta kommer pensionskostnader med 49 (59) mnkr och sociala avgifter på 103 (95) mnkr. Samtliga personalkostnader är hänförliga till affärsverket då dotterbolaget Svenska Kraftnät Gasturbiner inte har några anställda.

Antalet årsarbetskrafter i koncernen var 504 (461). Den 31 december hade koncernen 530 (478) tillsvidareanställda medarbetare varav 530 (478) i affärsverket.

Medelantalet anställda uppgick under året till 529 (481). Fördelningen mellan män och kvinnor framgår av tabellen nedan.

MEDARBETARE	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Antal				
Kvinnor	187	167	187	167
Män	342	314	342	314
TOTALT	529	481	529	481
STYRELSEN, ANTAL			2014	2013
Kvinnor			3	2
Män			7	7
TOTALT			10	9

Generaldirektörens lön uppgick till 1,4 (1,3) mnkr och pensionskostnaden till 0,6 (0,9) mnkr enligt beräkningar från Statens Pensionsverk. Ställföreträdande generaldirektörens lön uppgick till 1,2 (1,2) mnkr och pensionskostnaden till 0,8 (1,5) mnkr.

Ersättningar i kronor till styrelsen m.m. framgår av nedanstående tabell.

STYRELSELEDAMOT	BEFATTNING	FÖDD	TILL- TRÄDE	UPPDRAG SOM STYRELSE- ELLER RÅDSLEDAMOT I ANDRA STATLIGA MYNDIGHETER	STYRELSELEDAMOT I AKTIEBOLAG	ARVODE
Bo Källstrand	Ordförande.	1949	2009	Sjunde AP-fonden, StatensTjänstepensionsverk.		83 004
Anna-Stina Nordmark-Nilsson	Vice ordförande. Rådgivare och konsult i eget bolag, Regina AB	1956	2004		Sveaskog AB (publ), Sveaskog Förvaltnings AB, Softronic AB (publ), Dedicare AB (publ)	69 000
Mikael Odenberg	Generaldirektör	1953	2008	Arbetsgivarverkets styrelse, Totalförsvarets chefsgrupp, Regeringens krishanteringsråd. Samordningsrådet för smarta elnät		–
Karin Stierna	Kommunstyrelse- ledamot i Strömsunds kommun	1970	2007			56 004
Björn Carlsson	CEO Ackkärrs Bruk. Konsult i Investment Banking	1952	2010			56 004
Bo Netz	Överdirektör, Sida	1962	2013	Statens Kulturråd	AB Trav och Galopp	56 004
Bo Normark		1947	2010	Ledamot i Energiutvecklingsnämnden vid Statens energimyndighet. Sam- ordningsrådet för smarta elnät		56 004
Charlotte Zackari	Chefsjurist Tullverket	1954	2014			28 002
Oskar Engblom	Arbetsstagar- representant SACO	1981	2013			–
Stefan Ekberg	Arbetsstagar- representant ST	1956	2012			–
SUMMA						404 022

Enligt myndighetens instruktion ska det vid Svenska kraftnät finnas ett råd som har insyn i verksamheten med elberedskapsfrågor och ett råd som ska biträda verket i arbetet med dammsäkerhetsfrågor. Ledamöterna i Elberedskapsrådet utses av regeringen medan generaldirektören utser ledamöterna i Dammsäkerhetsrådet.

Ersättningarna till ledamöterna i Elberedskapsrådet uppgick under 2014 i kronor till:

ELBEREDSKAPSRÅDET	ARVODE
Johan Askelund	2 925
Greta Berg	1 950
Lars Joelsson	1 950
Daniel Jonsson	2 925
Rémy Kolessar	1 950
Ove Landberg	2 925
Jan Mörtberg	2 925
Cecilia Nyström	2 925
Anders Richert	975
Mikael Toll	2 925
Mats Wallinder	1 950
SUMMA	26 325

Ersättningarna till Dammsäkerhetsrådet uppgick under 2014 i kronor till:

DAMMSÄKERHETSRADET	ARVODE
Henrik Löv	36 000

Ersättning för representation i Telestörningsnämnden 2014 uppgick i kronor till:

TELESTÖRNINGSNÄMNDEN	ARVODE
Alf Andersson	32 000

Av ovanstående belopp har 48 575 kronor utbetalats 2015.

NOT 6. KOSTNADER FÖR ÖVERFÖRING AV EL

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Inköp av förlustel	1 224	1 200	1 224	1 200
Energiersättning	331	502	331	502
Transitkostnader	183	104	183	104
SUMMA	1 738	1 806	1 738	1 806

NOT 7. ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Mothandel för stamnätet	12	22	12	22
FoU-åtgärder	26	20	26	20
Elberedskapsåtgärder	204	162	228	186
Naturgas, inköps- och driftkostnader	-	28	-	28
Övriga externa kostnader	274	237	266	229
SUMMA	516	469	532	485

NOT 8. RESULTAT FRÅN ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

KONCERNEN (MNKR)	2014	2013
Nord Pool Spot AS	14	16
eSett Oy	-2	-
STRI AB	2	2
Kraftdragarna AB	-1	1
Övriga	0	0
SUMMA	13	19

»ÅRETS RESULTAT UPPGICK
TILL 731 MNKR«

NOT 9. RESULTAT FRÅN VÄRDEPAPPER OCH FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Resultat vid likvidation av dotterföretag	0	-1	0	30
Utdelning på aktier och andelar i intresseföretag	-	-	4	4
Ränteintäkter på långfristig fordran i dotterföretag	-	-	2	2
SUMMA	0	-1	6	36

NOT 10. ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE POSTER

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Ränteintäkt från banktillgodohavanden	0	1	0	0
Övriga ränteintäkter	3	1	3	1
SUMMA	3	2	3	1

Andel i intresseföretags resultat redovisas i egen not. Utdelning och resultat vid försäljning av aktier/andelar i intresseföretag redovisas under not 8.

NOT 11. RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE POSTER

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Räntekostnader, pensionsskuld	-45	4	-45	4
Räntekostnader, långfristiga lån	0	3	0	-
Räntekostnader, Riksgäldslån	21	22	21	22
Räntekostnader, kortfristiga skulder	0	1	0	1
Räntekostnader, valutaterminer	7	9	7	8
Aktiverade räntor byggnation	-32	-39	-32	-39
Kursdifferenser	0	0	0	9
SUMMA	-49	-3	-49	-4

Räntor och kursdifferenser bör ses i ett sammanhang oavsett om kursdifferenserna är positiva eller negativa.

NOT 12. SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

KONCERNEN (MNKR)	2014	2013
Aktuell skatt	-4	-3
Uppskjuten skatt	2	-2
SUMMA	-2	-5

Då merparten av koncernens resultat före skatt intjänas i affärsverket, vilket är befriat från inkomstskatt, redogörs inte för sambandet mellan årets skattekostnad och redovisat resultat före skatt i koncernen.

NOT 13. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Immateriella anläggningstillgångar utgörs av markrättigheter i form av servitut och ledningsrättigheter, nyttjanderättigheter för optoförbindelser, licenser och balanserade utgifter för data program.

KONCERNEN OCH AFFÄRSVERKET (MNKR)	Balanserade utgifter för dataprogram	Mark- rättigheter	Nyttjande- rättigheter för opto	Pågående ny- anläggningar	Totalt
Ingående anskaffningsvärden	203	180	82	183	648
Anskaffningar	0	-	-	48	48
Nedskrivning	-	-	-	-165	-165
UTGÅENDE ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN	203	180	82	66	531
Ingående avskrivningar	136	125	59	-	320
Årets avskrivningar	15	3	5	-	23
UTGÅENDE ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR	151	128	64	-	343
UTGÅENDE PLANENLIGT RESTVÄRDE	52	52	18	66	188
Avskrivningar föregående räkenskapsår	27	3	5	-	35

NOT 14. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

KONCERNEN (MNKR)	Byggnader och mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ingående anskaffningsvärden	755	21 226	6 329	28 310
Justering ingående balans	-	470	-	470
Anskaffningar	-	29	4 276	4 305
Försäljning/utrangering	-6	-140	-	-146
Nedskrivningar	-	-	-57	-57
Omklassificeringar	59	828	-888	-1
UTGÅENDE ANSKAFFNINGSVÄRDEN	808	22 413	9 660	32 881
Ingående avskrivningar	336	11 476	-	11 812
Justering ingående balans	-	470	-	470
Försäljning/utrangering	-6	-128	-	-133
Årets avskrivningar	23	614	-	637
UTGÅENDE ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR	353	12 432	-	12 786
UTGÅENDE PLANENLIGT RESTVÄRDE	455	9 981	9 660	20 096
Avskrivningar föregående räkenskapsår	18	615	-	633

AFFÄRSVERKET (MNKR)	Byggnader och mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ingående anskaffningsvärden	736	20 001	6 327	27 064
Justering ingående balans	-	470	-	470
Anskaffningar	-	7	4 276	4 283
Försäljning/utrangering	-6	-140	-	-146
Nedskrivning	-	-	-57	-57
Omklassificeringar	60	826	-886	0
UTGÅENDE ANSKAFFNINGSVÄRDEN	790	21 164	9 660	31 614
Ingående avskrivningar	329	10 419	-	10 748
Justering ingående balans	-	470	-	470
Försäljning/utrangering	-6	-128	-	-134
Årets avskrivningar	23	593	-	616
UTGÅENDE ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR	346	11 354	-	11 700
UTGÅENDE PLANENLIGT RESTVÄRDE	444	9 810	9 660	19 914
Avskrivningar föregående räkenskapsår	18	596	-	614

I begreppet Maskiner och andra tekniska anläggningar ingår ställverksutrustning, kraftledningar, sjökablar, kontrollanläggningsdelar, optoanläggningar och tele- och informationssystem. Utrangeringar uppkommer främst i samband med att anläggningar tagits i drift efter reinvesteringar. Taxeringsvärdet för fastigheter i koncernen uppgår till 66 (52) mnkr.

NOT 15. ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

FÖRETAG	ORGANISATIONS- NUMMER	SÄTE	ANDEL I (%)	ANTAL	NOMINELLT VÄRDE	BOKFÖRT VÄRDE
Svenska Kraftnät Gasturbiner AB	556451-0260	Stockholm	100	900	9	9
SUMMA					9	9

NOT 16. FORDRINGAR HOS KONCERNFÖRETAG

AFFÄRSVERKET (MNKR)	2014	2013
Lånefordran på dotterföretag	75	66
SUMMA	75	66

Avser lånefordran med villkorad återbetalningsskyldighet. Under året har ett nytt lån på totalt 11 mnkr utfärdats, varav 9 mnkr avser långfristig del. Ingen amortering har skett under 2014. 11 mnkr har amorterats den 5 januari 2015.

NOT 17. ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG (MNKR)

FÖRETAG	ORGANISATIONS- NUMMER	SÄTE	ANDEL (%)	ANTAL	KONCERNEN	AFFÄRSVERKET
Nord Pool Spot AS	984058098	Lysaker	28,20	4 320	76	42
STRI AB	556314-8211	Ludvika	25	375	20	4
Kraftdragarna AB	556518-0915	Västerås	50	5 000	15	1
Elforsk AB	556455-5984	Stockholm	25	750	1	0
Energiforsk AB	556974-2116	Stockholm	20	1 000	0	1
Triangelbolaget D4 AB	556007-9799	Stockholm	25	525	0	0
eSett Oy	2582499-7	Helsinki	33,33	1 250	16	18
SUMMA					128	66

Anskaffningsvärdet är lika med bokfört värde i affärsverket.

NOT 18. LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR HOS INTRESSEFÖRETAG

	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
MNKR	2014	2013	2014	2013
Lånefordran på intresseföretag	15	-	15	-
SUMMA	15	-	15	-

NOT 19. ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
MNKR	2014	2013	2014	2013
Säkerhet för finansiell handel på Nasdaq/OMX	17	1	15	-
SUMMA	17	1	15	-

NOT 20. ÖVRIGA FORDRINGAR

	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
MNKR	2014	2013	2014	2013
Momsfordran	55	124	55	124
Skattefordran	1	-	-	-
Utredning leverantörsfakturor	40	7	40	7
Övriga kortfristiga fordringar	0	4	0	4
SUMMA	96	135	95	135

NOT 21. AVRÄKNING STATSVERKET

Utgående fordran på 77 (64) mnkr består av skillnaden mellan uttagna/ insatta medel från Statsverkets checkräkning och avräknade utgifter/ inlevererade inkomster mot statsbudgeten

MNKR	AFFÄRSVERKET	
	2014	2013
Uppbörd		
Redovisat mot inkomsttitel (utdelning)	-553	-618
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	553	618
	0	0
ANSLAG I ICKE RÄNTEBÄRANDE FLÖDE		
Ingående balans (fordran +, skuld -)	64	3
Redovisat mot anslag	248	202
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-235	-141
UTGÅENDE BALANS	77	64

NOT 22. FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Förutbetalda lokalkostnader	9	8	9	8
Förutbetalda kostnader, övrigt	16	16	16	16
Upplupna näntäkter	288	245	288	245
Upplupna intäkter, Balans- och systemansvariga	476	396	476	396
Upplupna intäkter, övrigt	5	4	5	4
SUMMA	794	669	794	669

NOT 23. LATENT SKATTESKULD

KONCERNEN (MNKR)	2014	2013
Uppskjuten skatteskuld	32	33
SUMMA	32	33

Uppskjuten skatteskuld är hänförlig till obeskattade reserver.

NOT 24. AVSATT TILL PENSIONER

KONCERNEN OCH AFFÄRSVERKET (MNKR)	2014	2013
INGÅENDE BALANS	681	633
Utbetald pension	-13	-11
Årlig uppräknings pensionsskuld	35	46
Ränta pensionsskuld	4	3
Dito avsättning löneskatt	6	9
Justering av pensionsskuld och löneskatt p.g.a. byte av beräkningsprincip (sänkt ränteantagande)	-50	1
UTGÅENDE BALANS	663	681

NOT 25. LÅNGFRISTIGA RÄNTEBÄRANDE SKULDER

KONCERNEN OCH AFFÄRSVERKET

MNKR	2014	2013
Ingående balans	3 775	1 854
Under året nyupptagna lån	7 832	5 711
Årets amorteringar	-5 405	- 3 790
SKULD TILL RIKSGÄLDSKONTORET	6 202	3 775

Beviljad låneram uppgår till 9 300 mnkr.

NOT 26. ICKE RÄNTEBÄRANDE SKULDER

	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
MNKR	2014	2013	2014	2013
Bidrag från markägare	159	219	159	219
Balanserade investeringsbidrag	475	382	475	382
Aktiverade investeringsbidrag	420	303	420	303
Avräknade investeringsbidrag	-36	-18	-36	-18
Balanserade kapacitetsavgifter	1 169	356	1 169	356
Aktiverade kapacitetsavgifter	3 091	2 745	3 091	2 745
Avräknade kapacitetsavgifter	-284	-165	-284	-165
Förskott från Opto-kunder	31	43	31	43
Förskott Opto- koncernföretag	-	-	-	0
Skuld avsatt för kompetensutveckling	6	5	6	5
SUMMA	5 031	3 870	5 031	3 870

NOT 27. ÖVRIGA SKULDER

	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
MNKR	2014	2013	2014	2013
Förskott från kunder	15	14	15	14
Personalrelaterade skulder	17	14	17	14
Derivat, negativ värdeförändring	4	14	4	14
Ej vidarefördelat EU-bidrag	71	-	71	-
Övriga kortfristiga skulder	-	1	-	1
SUMMA	107	43	107	43

»UTBYGGNADSPROJEKTET
STOCKHOLMS STRÖM OMFATTAR
INVESTERINGAR OM 5 630 MNKR«

NOT 28. UPPLUPNA KOSTNADER/FÖRUTBETALDA INTÄKTER

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Upplupna kostnader, balans/systemansvariga	369	304	369	304
Upplupna kostnader, balansreglering	59	66	59	66
Upplupna kostnader, effektreserv	19	25	19	25
Upplupna kostnader, energikreditering	31	49	31	49
Upplupna kostnader, störningsreserv	5	7	5	7
Upplupna kostnader transitkompensation	58	50	58	50
Upplupna lönekostnader	15	17	15	17
Upplupna underhållskostnader	29	34	29	34
Upplupna elberedskapskostnader	13	10	13	10
Upplupna utgifter, investeringar	0	41	0	41
Upplupna kostnader, övrigt	22	19	19	17
Förutbetalda Telekomintäkter	1	1	1	1
SUMMA	620	623	618	621

NOT 29. EVENTUALTILLGÅNGAR OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Alstom Grid SAS har stämt Svenska kraftnät vid Stockholms tingsrätt på drygt 12 mn euro samt att rätten fastställer att Alstom har rätt till ersättning för goodwillskada. Svenska kraftnät har i svaromål bestritt Alstoms yrkanden, yrkat att Alstoms yrkande om fastställande av ersättningsskyldighet för goodwillskada ska avvisas samt i en stämning för egen del yrkat att Alstom utger 63 mnkr jämte ränta till Svenska kraftnät. Beloppet avser återbetalning av erlagda belopp, skadestånd till följd av hävningen samt förseningsvite. För närvarande pågår skriftlig förberedelse i tingsrätten.

NOT 30. FRAMTIDA HYRESÅTAGANDEN

Avtalade framtida hyresåtaganden förfaller till betalning enligt nedan. Samtliga leasingavtal avser operationell leasing. Beloppen för affärsverket omfattar även förpliktelser mot dotterbolaget Svenska Kraftnät Gasturbiner AB.

MNKR	KONCERNEN		AFFÄRSVERKET	
	2014	2013	2014	2013
Inom ett år	275	276	348	348
Senare än ett år men inom fem år	763	651	907	651
Senare än fem år	215	386	215	386
SUMMA	1 253	1 313	1 470	1 385

FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION

Statens andel av balanserade vinstmedel uppgår till 4 793 mnkr, varav årets resultat utgör 731 mnkr. I enlighet med utdelningspolicyn föreslås att 475 mnkr avsätts för utdelning och att överskottet balanseras i ny räkning.

Affärsverkets fria egna kapital uppgår till 4 885 mnkr, varav årets resultat utgör 714 mnkr.

Styrelsen föreslår att affärsverkets resultat- och balansräkning samt koncernens resultat- och balansräkning fastställs för 2014.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter samt myndighetens och koncernens ekonomiska ställning.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Sundbyberg den 23 februari 2015

Bo Källstrand
ORDFÖRANDE

Anna-Stina Nordmark-Nilsson
VICE ORDFÖRANDE

Mikael Odenberg
GENERALDIREKTÖR

Björn Carlsson

Bo Netz

Bo Normark

Karin Stierna

Charlotte Zackari

Oscar Engblom
PERSONALFÖRETRÄDARE SACO

Stefan Ekberg
PERSONALFÖRETRÄDARE ST

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR AFFÄRSVERKET SVENSKA KRAFTNÄT

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN MED KONCERNREDOVISNINGEN

Riksrevisionen har enligt 5 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. granskat årsredovisningen med koncernredovisningen för Affärsverket svenska kraftnät för 2014, daterad 2015-02-23.

Myndigheten tillhör Riksrevisor Claes Norgrens granskningsområde. Granskningen har genomförts under ledning av ansvarig revisor Henrik Söderhielm med Jonas Floberg som uppdragsledare.

Myndighetsledningens ansvar för årsredovisningen

Det är myndighetsledningen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt i enlighet med instruktion, regleringsbrev och övriga beslut för myndigheten. Myndighetsledningen har också ansvar för den interna styrning och kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Riksrevisionens ansvar är att uttala sig om årsredovisningen på grundval av sin revision. Riksrevisionen har utfört revisionen enligt International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI) för finansiell revision, och Riksrevisionens instruktion för granskning av resultatredovisning och annan information i årsredovisningen (RRI). Vårt ansvar i enlighet med dessa standarder innebär att Riksrevisionen följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Vi är oberoende gentemot myndigheten i enlighet med ISSAI 30 Code of Ethics och har uppfyllt våra åtaganden i enlighet med dessa etiska regler.

Målen för vår granskning är att uppnå rimlig säkerhet om att årsredovisningen som helhet är fri från väsentliga felaktigheter, och för att utforma en revisionsberättelse som innehåller Riksrevisionens uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög nivå av säkerhet, men är inte en garanti för att en revision enligt ISSAI och RRI alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet när den finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller andra fel och anses vara väsentliga om de, enskilt eller tillsammans, rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användaren fattar på basis av årsredovisningen.

Som en del av en revision i enlighet med ISSAI, har vi planerat och genomfört revisionen med en yrkesmässig bedömning och upprätthållit en professionell skeptisk hållning. Vi har också:

- > identifierat och bedömt riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig detta är på grund av oegentligheter eller fel, utformat och utfört våra revisionsåtgärder för att hantera dessa risker, och därigenom erhållit revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att ge en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet som följd av oegentligheter är större än vid andra felaktigheter, eftersom oegentligheter kan innebära samverkan, förfalskning, avsiktlig försummelse, missvisande eller felaktig presentation av information eller kringgående av den interna styrningen och kontrollen.
- > erhållit en förståelse för den interna styrning och kontroll som är relevant för revisionen för att utforma revisionsåtgärder som är lämpliga i sammanhanget, men inte för att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll.
- > utvärderat lämpligheten av tillämpade redovisningsprinciper och rimligheten av uppskattningar och bedömningar och relaterade upplysningar presenterade av ledningen i årsredovisningen.
- > utvärderat den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, inklusive upplysningar, och om årsredovisningen på ett rimligt sätt representerar de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som uppnår rättvisande bild.
- > införskaffat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för myndigheten.

Som en del av granskningen i enlighet med RRI, har vi också planerat och genomfört revisionen för att:

- > för väsentlig information, av finansiell eller icke finansiell natur som lämnas i förvaltningsberättelsen inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för att sådan information har upprättats med syfte att tillsammans med årsredovisningens övriga delar förmedla en rättvisande bild av verksamheten utifrån regelverket.

- > för övrig information utan direkt koppling till de finansiella delarna genomfört åtgärder för att förvissa oss om att denna är förenlig med de övriga delarna i årsredovisningen och fri från väsentliga fel, baserat på vår kunskap om myndigheten.

Vår kommunikation med ledningen innefattar bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning och betydande resultat från revisionen, inklusive eventuella betydande brister i den interna styrningen och kontrollen som vi identifierar under revisionen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har erhållit är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för Riksrevisionens uttalanden enligt nedan.

Uttalande

Enligt Riksrevisionens uppfattning har myndigheten i alla väsentliga avseenden:

- > upprättat årsredovisningen med koncernredovisning enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut för myndigheten.
- > gett en rättvisande bild av Affärsverket svenska kraftnät och koncernens ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per den 31 december 2014.
- > lämnat en förvaltningsberättelse och information i övrigt som är förenlig med och stödjer en rättvisande bild i årsredovisningen som helhet.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Ledningens efterlevnad av tillämpliga föreskrifter för användning av anslag och inkomster

Ledningens ansvar för att följa tillämpliga föreskrifter för användning av anslag och inkomster

Myndighetens ledning ska tillse att användning och redovisning av anslagsmedel och inkomster sker i enlighet med tillämpliga föreskrifter samt enligt de finansiella villkor som anges i regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut för myndigheten.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att granska myndighetens årsredovisning i enlighet med ISSAI och RRI. Enligt våra revisionsstandarder ska vi beakta efterlevnad av lagar och förordningar och eventuella effekter av väsentliga avvikelser från tillämpliga regelverk på de finansiella delarna i årsredovisningen. Vårt ansvar är också att granska om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut. Utöver de regelverk och särskilda beslut som direkt påverkar redovisningen, innefattar detta de föreskrifter som är direkt hänförliga till användningen av medel

som riksdag och regering beslutar om¹. På basis av genomförd revision av årsredovisningen lämnar vi ett uttalande om myndighetens efterlevnad av dessa regelverk.

Uttalande

Enligt Riksrevisionens uppfattning, baserat på vår revision av årsredovisningen, har i alla väsentliga avseenden, myndigheten använt anslag och inkomster i enlighet med av riksdagen beslutade ändamål och i överensstämmelse med tillämpliga föreskrifter.

Ledningens bedömning av intern styrning och kontroll

Ledningens ansvar för intern styrning och kontroll

Myndighetens ledning har, i enlighet med kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut för myndigheten, lämnat ett uttalande om den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt ISSAI och RRI. Vid planering och genomförande av revisionen beaktas de delar av den interna styrningen och kontrollen som är relevanta för hur myndigheten upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild. I vårt ansvar ingår inte att göra en revision av effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll. Vårt uttalande avseende ledningens bedömning av intern styrning och kontroll baseras därför på de åtgärder vi har vidtagit för att granska årsredovisningen, och har således inte den säkerhet som ett uttalande grundad på en revision har.

Uttalande

Det har vid vår revision av årsredovisningen inte framkommit något som skulle tyda på att ledningen i sin bedömning av intern styrning och kontroll inte har följt förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

Ansvarig revisor Henrik Söderhielm har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Jonas Floberg har varit föredragande.

Henrik Söderhielm

Jonas Floberg

¹ Anslagsförordning (2011:223), Avgiftsförordning (1992:191), Förordning (2011:211) om utlåning och garantier, Kapitalförsörjningsförordning (2011:210), Förordning (1996:1190) om överlåtelse av statens fasta egendom, Förordning (1996:1191) om överlåtelse av statens lösa egendom.

STYRELSEN

Bo Källstrand

ORDFÖRANDE

Född 1949, tillträdde 2009.
F.d. landshövding i Västernorrlands län.
Ordförande i Sjunde AP-fonden, ledamot i
Ebba och Sven Schwartz stiftelse samt ledamot i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, avd II, Elektroteknik.

Anna-Stina Nordmark-Nilsson

VICE ORDFÖRANDE

Född 1956, tillträdde 2004.
Rådgivare och konsult i eget bolag, Regina AB, styrelseledamot i Sveaskog AB (publ), Sveaskog Förvaltnings AB, Softronic AB (publ) och Dedicare AB (publ). Ordförande i Svenska handikappidrottsförbundet/Sveriges paralympiska kommitté.

Mikael Odenberg

GENERALDIREKTÖR

Född 1953, tillträdde 2008.
F.d. statsråd. Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse, Totalförsvarets chefsgrupp och regeringens krishanteringsråd. Styresman för Kungl. Krigsvetenskapsakademien och ledamot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens näringslivsråd.

Bo Netz

Född 1962, tillträdde 2013.
Överdirektör SIDA, Ledamot i Statens Kulturråd och styrelsen för AB Träv och Galopp.

Karin Stierna

Född 1970, tillträdde 2007.
Kommunstyrelseledamot i Strömsund.

Björn Carlsson

Född 1952, tillträdde 2010.
CEO Ackkärrs Bruk och konsult i investment banking.

Bo Normark

Född 1947, tillträdde 2010.
Ledamot i Energiutvecklingsnämnden vid Statens energimyndighet.

Charlotte Zackari

Född 1954, tillträdde 2014
Chefsjurist på Tullverket.

Stefan Ekberg

ARBETSTAGARREPRESENTANT ST.

Född 1956, tillträdde 2012.

Oskar Engblom

ARBETSTAGARREPRESENTANT SACO.

Född 1981, tillträdde 2013.

DEFINITIONER

Definitioner nyckeltal

Räntabilitet på justerat eget kapital

Resultat efter finansnetto med avdrag för schablonskatt (22 procent) i relation till justerat eget kapital. Räntabiliteten beräknas exklusive över- eller underskott från verksamhet avseende elcertifikat och ursprungsgarantier. Justerat eget kapital beräknas som genomsnittet av årets ingående och utgående bundna egna kapital (statskapital och bundna reserver) och 78 procent av det fria egna kapitalet.

Räntabilitet på sysselsatt kapital

Resultat efter finansnetto plus räntekostnader i relation till genomsnittligt sysselsatt kapital. Genomsnittligt sysselsatt kapital utgörs av balansomslutningen minskad med icke räntebärande skulder inklusive uppskjuten schablonskatt i eget kapital.

Soliditet

Justerat eget kapital vid året slut i relation till totalt kapital. I justerat eget kapital ingår justering för schablonskatt.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i relation till rörelseintäkter.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande nettoskulder dividerat med justerat eget kapital.

Självfinansieringsgrad

Kassaflöde före investeringar dividerat med kassaflödesmässiga materiella och immateriella investeringar.

Räntetäckningsgrad

Årets resultat plus räntekostnader dividerat med räntekostnader.

Nettoskuld

Avsättning och räntebärande skulder med avdrag för finansiella räntebärande tillgångar.

Kapitalomsättningshastighet

Omsättningen dividerat med genomsnittlig balansomslutning.

Internt tillförda medel

Kassaflödet före förändring i rörelsekapital och investeringar, hämtas från finansieringsanalysen.

ADRESSER

Svenska kraftnät, huvudkontor

Box 1200, 172 24 Sundbyberg
Besöksadress: Sturegatan 1
Tel: 010-475 80 00 Fax: 010-475 89 50
www.svk.se
E-post: registrator@svk.se
Fakturaadress: Svenska kraftnät
FE 5105, 838 77 Frösön

Svenska kraftnät, Halmstad

Region Syd
Box 819, 301 18 Halmstad
Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Tel: 010-475 80 00
Fax: 035-12 17 31, 035-12 83 65

Svenska kraftnät, Sollefteå

Nipan 51, 881 52 Sollefteå
Tel: 0620-78 76 10 Fax: 0620-121 46

Svenska kraftnät, Sundsvall

Region Nord
Box 603, 851 08 Sundsvall
Besöksadress: Erstagatan 2
Tel: 060-19 57 00 Fax: 060-19 57 09

Elforsk AB

Olof Palmes gata 31, 101 53 Stockholm
Tel: 08-677 25 30 Fax: 08-677 25 35
www.elforsk.se

Energiforsk AB

Olof Palmes gata 31, 101 53 Stockholm
Tel: 08-667 25 30
www.energiforsk.se

eSett Oy

Bleckslagargatan 21, FIN-00620 Helsingfors, Finland
Tel: (+358) 30 39 55 000

Kraftdragarna AB

Norra Seglargatan 15, 721 32 Västerås
Tel: 021-17 04 80 Fax: 021-17 04 85
www.kraftdragarna.se

Nord Pool Spot AS, huvudkontor

P.b. 121, NO-1325 Lysaker, Norge
Tel: (+47) 67 10 91 00 Fax: (+47) 67 10 91 01
www.nordpoolspot.com

STRI AB

Box 707, 771 80 Ludvika
Tel: 0240-795 00 Fax: 0240-150 29
www.stri.se

Svenska Kraftnät Gasturbiner AB

Box 1200, 172 24 Sundbyberg
Besöksadress: Sturegatan 1
Tel: 010-475 80 00 Fax: 010-475 89 50

Triangelbolaget D4 AB

Box 26, 237 21 Bjärred
Tel: 0706-64 04 19 Fax: 046-29 28 11
www.triangelbolaget.se

